

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

Aylık ücretsiz bülten. İLKE Vakfı tarafından yayınlanır.

MAYIS
2022

17

ABD'de Yaşayan Müslümanların Sosyal ve
Siyasal Yaşamı

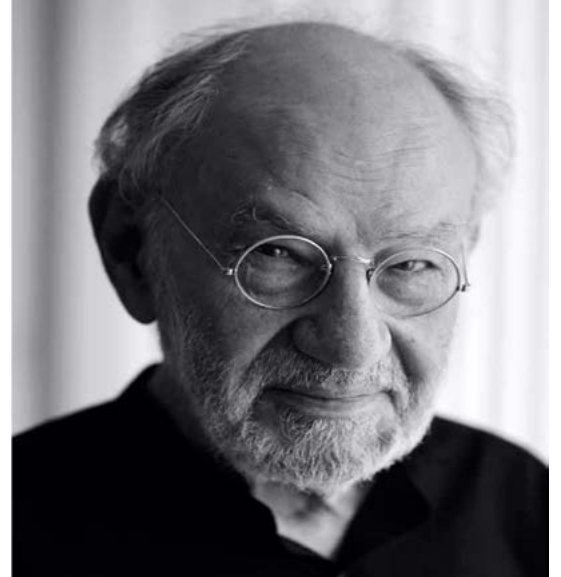
Toplumsal Dışlanma:
İfade Özgürlüğü mü,
Nefret Söylemi mi?

İdealden Pragmatizme Orta Doğu ve Kuzey
Afrika Bölgesinde Demokratikleşme

Keşmir Meselesi: Bazı Tarihsel Gerçekler

Talal Asad:
Bir İslâm Antropoloğu

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

Müslüman Dünyadan Fikrî Birikimler Bülteni, Müslüman Toplumlarında Düşünce ve Hareketler Projesi kapsamında aylık olarak yayımlanıyor. Bültende 43 ülkeden yaklaşık 250 sivil toplum, araştırma ve düşünce kuruluşunun yazılı ve sözlü faaliyetleri taranıyor. Bunlar arasından nitelikli içeriğe sahip faaliyetler "Temel Hak ve Özgürlükler", "Uluslararası Politika", "Toplumsal Refah", "Kültürel Faaliyetler" olmak üzere dört farklı kategoride sunuluyor. Müslüman dünyanın gündemine dair oluşturulan bu envanter ışığında, önemli görülen konular hakkında analiz metinlerine yer veriliyor. Hem güncel gelişmelere hem de literatüre atıfla yazılan analizlerde Müslüman toplumların meseleleri mukayeseli ve bütüncül bir perspektifle inceleniyor.

Proje Yürütücüsü : Lütfi Sunar

Editör : Büşra İnce, Selvanur Demircan

Katkıda Bulunanlar : Beyza Karabulut, Ceyda Bostancı, Fatıma Zehra Mican, Esra İbrahimagaçoğlu

Tasarım : Seyfullah Bayram

©İLKE İlim Kültür Eğitim Vakfı, İstanbul 2022

İLKE Yayın No : 139

Online ISSN : 2822-4817

DOI : <http://dx.doi.org/10.26414/mdfbb05>

İLKE Vakfı, toplumsal meselelerle ilgili bilgi, politika ve strateji üreten, karar alıcılara yol gösterecek araştırmalar yapan ve gelecek için gerekli birikimin oluşmasına katkı sağlayan bir sivil toplum kuruluşudur.

Toplumsal Düşünce ve Araştırmalar Merkezi (TODAM); adil, hakkaniyetli ve müreffeh bir toplum hedefini hayata geçirmek üzere düşünce ve strateji üretmektedir.

Adres: Aziz Mahmut Hüdayi Mah. Türbe Kapısı Sk. No: 13 Üsküdar/ İstanbul Telefon: +90 216 532 63 70 E-posta: todam@ilke.org.tr Web: ilke.org.tr

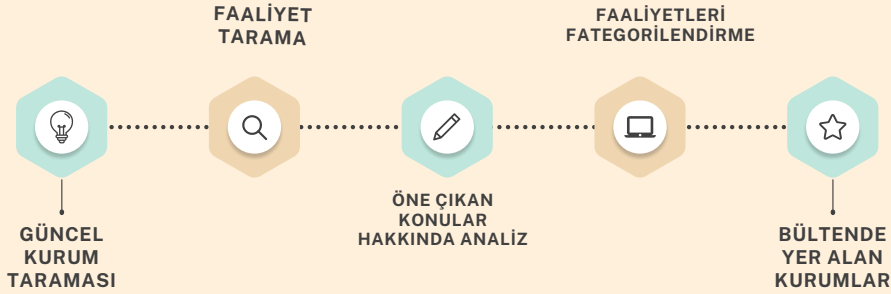
© Tüm hakları saklıdır. İLKE İlim Kültür Eğitim Vakfı'nın yazılı izni olmadan bu eserin hiçbir kısmı elektronik ya da mekanik yollarla çoğaltılamaz. Yazıda belirtilen görüşler yazara aittir ve İLKE İlim Kültür Eğitim Vakfı'nı bağlayıcılığı yoktur.

Müslüman Dünyadan Fikrî Birikimler Bülteninin 17. Sayısı Nasıl Hazırlandı?

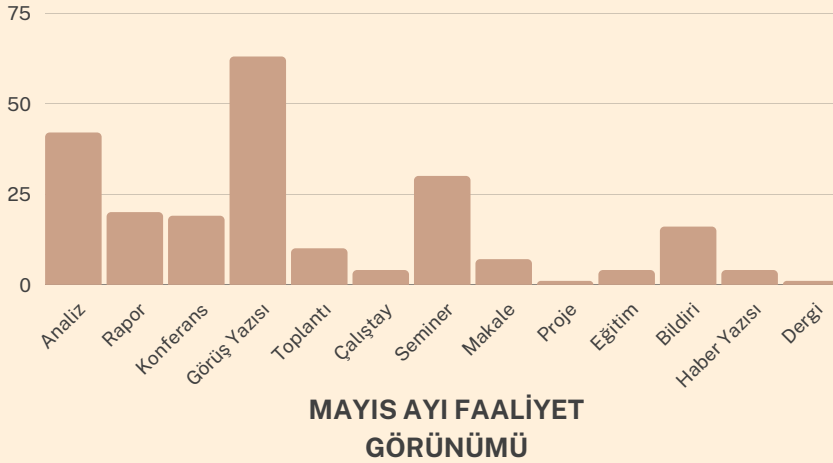

Mayıs ayında Müslüman Dünyadan 235 sivil toplum, araştırma ve düşünce kuruluşu tarandı.

Kuzey Afrika, Orta Doğu, Güney ve Güneydoğu Asya ülkeleri gibi Müslüman nüfusun yoğun olarak yaşadığı bölgelerin yanında Batı Avrupa, ABD, Balkanlar ve Orta Asya ülkeleri de incelendi.

Müslüman Dünyadan Fikri Birikimler Bülteni 17. Sayı Yayın Süreci

İLKE İlim Kültür Eğitim Vakfı, kurulduğundan bu yana araştırma birimleri ve alt kuruluşlarıyla birlikte Türkiye'nin yüzleşmekte olduğu sorunları tespit ederek çözüm önerileri getirmeye devam ediyor. Bu faaliyetler kapsamında bugüne kadar yayımlanmış olduğu raporlar, politika notları, görüş yazıları; gerçekleştirdiği seminerler, söyleşiler ve çevrimiçi panellerin kapsamını büyütmek üzere yeni ve iddialı bir adım atıyor. Çalışma alanlarını ve hedef kitesini büyütmek üzere atacağı bu adımda "Toplumsal Düşünce ve Araştırma Merkezi" isimli yeni bir araştırma merkezini kurmuş bulunuyor. Toplumsal Düşünce ve Araştırma Merkezi (TODAM), Türkiye'den başlayarak Müslüman toplumların gündemini yoğun biçimde işgal eden kitlesel sorunları nedenleri ile incelemeyi ve aralarındaki ilişkileri analiz etmeyi, bu sorunlara incelediği toplumun birikimi ile İLKE tecrübesini birleştirerek somut çözüm önerileri getirmeyi hedefliyor. Merkezden çevreye yayılan bir yöntem ile gerçekleştireceği araştırma ve yayın çalışmalarında; Türkiye ve Müslüman toplumların en önde gelen işsizlik, gelir eşitsizliği, beyin göçü, sığınmacı, kentleşme, insan hakları ihlalleri, aile içi şiddet, emeklilik sistemi ve konut gibi sorunlarını ele alıp nicel veriler ışığında çözüm önerileri sunmayı hedefliyor. TODAM; bilhassa 2000 yılı sonrası Türkiye'de ve Müslüman toplumlarda hukuk, eğitim, ekonomi ve sosyal hizmet alanlarında yürütülen çalışmaların istatistiki verilerini araştırmacıların istediği biçimde kıyaslayabileceği yahut farklı verileri birleştirebileceği bir veri tabanında istifadeye sunuyor. Hedeflerini gerçekleştirmek üzere temin edeceği nicel verileri, oluşturduğu veri tabanı üzerinden araştırmacıların erişimine açarak yürütülecek bağımsız akademik çalışmalara da alan ve imkân sunan bir merkez işlevi görüyor. Böylelikle uzun yıllardır eksikliği hissedilen bir toplumsal ihtiyaç daha yine İLKE Vakfı tarafından giderilmiş oluyor.

İçindekiler

ABD'de Yaşayan Müslümanların Sosyal ve Siyasal Yaşamı <i>Ceyda Bostancı</i>	8
Toplumsal Dışlanma: İfade Özgürlüğü mü, Nefret Söylemi mi? <i>Beyza Karabulut</i>	15
İdealden Pragmatizme Orta Doğu ve Kuzey Afrika Bölgesinde Demokratikleşme <i>Büşra İnce</i>	21
Keşmir Meselesi: Bazı Tarihsel Gerçekler <i>Ghulam Nabi Fai</i>	29
Talal Asad: Bir İslâm Antropoloğu <i>Selvanur Demircan</i>	37
Aylık Faaliyet Görünümü	43
Bültende Yer Alan Kurumlar	67

Takdim

Müslüman Dünyadan Fikrî Birikimler Bülteni, TODAM bünyesindeki Müslüman Toplumlarda Düşünce ve Hareketler Projesi kapsamında 2021 yılından bu yana aylık olarak yayımlanmaktadır. Bülten Orta Doğu ve Kuzey Afrika, Güney-Güneydoğu Asya, Orta Asya, Batı Avrupa ve Balkan bölgelerinde yer alan 43 ülkeden yaklaşık 250 sivil toplum, araştırma ve düşünce kuruluşunun yazılı ve sözlü faaliyetleri taranarak hazırlanmaktadır. Her ay yayımlanan bültenle birlikte Müslüman toplumlarda hangi meselelerin ön plana çıktığını, gündemlerinde neler olduğunu takip ederek Müslüman toplumların güncel meseleleri çok yönlü bir şekilde okuyucuya sunulmaktadır. Orta Doğu'dan Afrika'ya, Asya'dan Avrupa'ya pek çok ülkeden güncel çalışmaların takibi Müslüman toplumların gündemini bölgesel ve tematik olarak mukayeseli bir biçimde izleme imkânı sağlamaktadır. Bütün bu çalışmalar neticesinde Müslüman toplumların fikrî birikimi kayıt altına almakta ve geniş bir veri tabanı oluşturulmaktadır.

Müslüman Dünyadan Fikri Birikimler Bülteni'nin 17. sayısında Amerika'da yaşayan Müslümanların toplumsal hayata nasıl entegre oldukları ve farklı bölgelerden göç eden Müslümanların bu entegre sürecine adapte olmakta yaşadıkları zorluklar "ABD'de Yaşayan Müslümanların Sosyal ve Siyasal Yaşamı" başlıklı analizde ele alınmaktadır. Özellikle Afro-Amerikalıların büyük oranda dışlanmaya maruz kalmaları, kimlik çatışması yaşamalarına neden olmuş ve Amerika'nın sosyal yaşamına entegre olmalarını zorlaştırmıştır. Diğer yandan ise Asya kökenli Amerikalıların ekonomik ve sosyal sisteme daha kolay entegre olabildikleri görülmektedir.

Dışlanmaların ve ifade özgürlüğü altında nefret söylemlerinin artması dünyanın birçok yerinde toplumsal karışıklıklara neden olmaktadır. Bireye önemli bir hak olarak ithaf edilen ifade özgürlüğünün sınırsız olduğu ortamlarda, başkalarının özgürlüklerinin kısıtlanması ve nefret söylemi toplumsal dışlanmaya neden olmaktadır. Bu bağlamda "Toplumsal Dışlanma: İfade Özgürlüğü mü, Nefret Söylemi?" başlıklı analizde ifade özgürlüğünün sınırlarından bahsedilmektedir.

Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da Arap Baharı ile başlayan protestoların bölgede çeşitli sonuçları olmuştur. Tunus'ta demokratik konsolidasyona kadar varan süreçten, otoriter rejimlerin daha da güçlenmesine kadar olan süreçte bölgenin dinamik yapısı korumuştur. "İdealden

Pragmatizme Orta Doğu ve Kuzey Afrika Bölgesinde Demokratikleşme" başlıklı analiz yazısında bölgedeki demokratikleşme durumu Arap Barometresi verileri altında değerlendirilmektedir. Bunun sonucunda halk, demokrasinin ekonomik sorunlara çözüm bulmada etkili olmadığını düşünmüş ve böylece bölgede demokrasinin "ideal yönetim sistemi" algısında düşüş yaşanmıştır. Bültenin bu sayısında misafir yazarımız Dünya Keşmir Farkındalık Forumu Başkanı Gulam Nabi Fai tarafından yazılan "Keşmir Sorunu: Bazı Tarihsel Gerçekler" başlıklı analizde Keşmir'de süregelen anlaşmazlıkların tarihsel arka planı ile günümüzdeki durumu irdelenmekte ve Keşmir meselesiyle ilgili İslâm İş Birliği'ne yönelik tavsiyeler yer almaktadır. Müslüman Dünyadan Fikri Birikimler Bülteni'nde son olarak her ay tanınmış şahsiyetlerden bahsettiğimiz portre-analizlerde bu ay Talal Asad yer almıştır. "Bir İslâm Antropoloğu: Talal Asad" başlıklı yazıda Talal Asad'ın birikimlerinden ve düşüncelerinden bahsedilmektedir. Bültenin sonunda mayıs ayı boyunca Müslüman dünyada ortaya konmuş faaliyetlerin ve bültende yer alan kurumların envanteri bulunmaktadır. Bültenin okuyucuları ve ilgililerine yararlı olmasını temenni ediyoruz.

Prof. Dr. Lütfi Sunar

İLKE Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı

Müslüman Topluların Entelektüel Gündemi

MAYIS AYINDA YAYIMLANAN

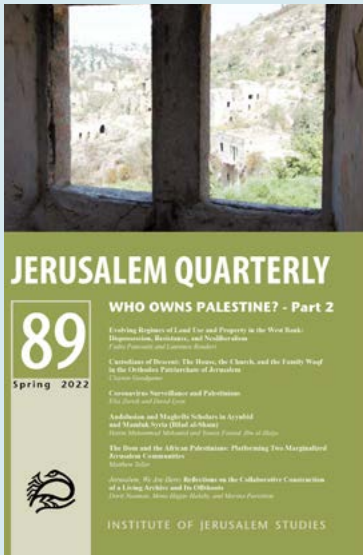
Dünyanın Bir Taşı : Afganistanda Fatihlerin ve Muhafızların Mücadelesi (The Stone of Earth: The Struggle of Conquerors and Protectors in Afganistan)

El Cezire Araştırma Merkezi, Ahmed Vall Ould Dine tarafından hazırlanan Dünyanın Bir Taşı : Afganistanda Fatihlerin ve Muhafızların Mücadelesi (The Stone of Earth: The Struggle of Conquerors and Protectors in Afganistan) 'ın elektronik versiyonunu yayımladı.

ABD'nin Afganistan işgalindeki son günlerini, gözlemlerine dayanarak edebi bir üslupla aktarmaktadır. Gördüklerini ülkenin siyasi ve sosyal tarihine dair okuduklarıyla ilişkilendiren yazar, Afganistan'ın jeostratejik önemini ve çağlar boyunca büyük imparatorlukların onu kontrol etme konusundaki ilgisinin arkasındaki nedenleri tartışmaktadır. Ayrıca Afgan halkının bu kovulma mücadelesindeki kararlılığını ve azmini gözler önüne sermektedir.

Buna ek olarak Taliban liderleriyle karşılaşmaları ve diyaloglarına değinmekte olup onların entelektüel gelişimi, gerçekliğe bakışları ve bununla başa çıkmanın farklı yolları hakkındaki izlenimlerini ifade etmektedir.

Yazar ayrıca Afgan dindarlığının doğasına, ülkedeki dini, sosyal ve politik değerler sisteminde aşiretçiliğin rolüne ve bu tür toplumlara yabancı kültürleri veya yaşam tarzlarını dayatmanın zorluğuna açıklık getirmektedir.

Kudüs Dergisi (The Jerusalem Quarterly)

The Jerusalem Quarterly (JQ), Kudüs'ün geçmişi, bugünü ve geleceği hakkında yazılan başlıca dergilerden biridir. Bir çok akademisyen bu dergide Filistin'in mevcut durumuna dair yeni araştırma yazılarını paylaşmaktadır. 1998'den beri Filistin Araştırmaları Enstitüsü yayınlanmaktadır.

Bu ay yayınlanan sayısında Batı Şeria'da gelişen arazi kullanım ve mülkiyet rejimleri, İsrailin pandemi koşullarında Filistinlilere karşı tutumu, Filistindeki marjinalize olmuş iki grup olan Domlar ve Afrikalı Filistinlilerin durumu ve daha bir çok konu üzerine analiz metinleri yer almaktadır.

KİTAPLAR VE DERGİLER

70'te UNWRA:Filistinli Mülteciler (UNRWA at 70:Palestinian Refugees in Context

El Cezire Araştırma Merkezi, bir grup uzman ve araştırmacı tarafından kaleme alınan "UNRWA at 70:Filistinli Mülteciler" kitabının Arapça çevirisini yayınladı. Kitap, Londra Exeter Üniversitesi'nde Filistine Dönüş Merkezi ve Avrupa Filistin Araştırmaları Merkezi ile ortaklaşa düzenlenen bir konferansta sunulan araştırma makalelerinin özetlerini içermektedir.

Kitabın önsözünde, farklı yaşam alanlarından ve milliyetlerden bir grup yazarın bu kitapta aktif rol almasının avantajlarından bahsederek bunun çeşitliliği ve kapsayıcılığı zenginleştirdiği savunulmaktadır.

Kitapta başlıca ilgi çeken makalelerden biri üçüncü bölümdeki "Ben Bir Mülteciyim, Ama Filistin'de, Vatanım'da Yaşıyorum" başlıklı makaledir. Filistinli mülteciler arasındaki ev, kamp ve kimlik anlatılarını etnografik bir çerçevede sunan bu makale, Batı Şeria'daki mültecilerin yaşam koşullarının incelenmesi yoluyla, Filistin içindeki mültecilerin yaşamı ve kimliği arasındaki paradoksun yönlerini ortaya koymaya çalışmaktadır.

ABD’de Yaşayan Müslümanların Sosyal ve Siyasal Yaşamı

Ceyda Bostancı¹

Tarihsel Bağlamda ABD’de Müslümanlar

Birçok etnik ve dini nüfusun bir arada yaşadığı ABD’de Müslümanlar da ekonomik, sosyal ve siyasal açıdan Amerikan toplumu dönüşürmüştür. Müslümanların etkisi ABD’de tarihsel olarak 18. yüzyıl öncesine gitse de özellikle bu yüzyıldan itibaren toplumsal bağlamda ABD İslamla bağ kurmaya başlamaktadır. Öncelikle Afro-Amerikan Müslümanlarla başlayan göç süreci, Araplar ve Güney Asya’dan gelen Müslümanlarla devam etmiştir. Şu anda görülmektedir ki göçmen Müslümanlar ABD’de ekonomik ve toplumsal alanda etkili olmaya başlamış ve sisteme entegre olmuştur.

Simmons (2008, s. 254) tarihsel bağlamda Amerika’da Afro-Amerikalıların, Arapların ve Güney Asya’da yaşayan toplulukların yayıldığını ve bu üç grup üzerinden Amerikan Müslüman toplumun geliştiğini söylemektedir. Amerika’da yaşayan bu üç grup için üst kimlik² tartışması da ortaya

çıkmıştır. Bu üç grup hem farklı bölgelerden gelmesi hem de ideolojik ve toplumsal açıdan farklı düşünce yapılarına sahip olması Amerika’da İslam yaşayışına farklılık kazandırmıştır. Simmons (2008, s. 255) Amerika’daki Müslümanlardan mı yoksa Amerikalı Müslümanlardan mı söz etmekteyiz diye sormaktadır. Espasito’ya göre (1998, s. 3) çoğu Müslüman Amerikan ulusal kimliği ve İslam arasında bu ikilemi yaşamaktadır. Bununla birlikte özellikle bu durumu, Amerika’ya göç eden Müslümanların daha fazla yaşadığına işaret edilmektedir (Simmons, 2008, s. 257). Tınaz’a göre ise Amerika’daki Müslümanlar zaman içerisinde belirli bir uyumu yakalamış ve “sistemi dışlayan ya da sistemden dışlanan bir duruşa sahip olunmaması” gerektiğini bilen bir topluluktur (Dünya Bizim, t.y.).

İslam’ın Amerika’daki izleri 13. yüzyıla kadar uzanmakla birlikte 17-19.yüzyılda Afrika kökenli Müslümanlarla İslam ABD’ye tanıtılmıştır ancak bu dönemde Afrikalı Müslümanların sömürgeleştirilmelerinin

1 İstanbul Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümünden mezun olmuştur. Hâlihazırda İstanbul Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümünde yüksek lisans eğitimine devam etmektedir.

2 Üst kimliği ulusal kimlik olarak ifade eden Yıldız ve Çakı (2018, s. 1341) bazı devletlerin kültürel ve dilsel kimlikler üzerinden bir ortak kimlik inşa ederken, bazı devletlerin de etnisite üzerinden ortak kimlik oluşturduklarını ifade etmektedir.

den dolayı İslam geleneği yaşatılamamıştır (Simmons, 2008, ss. 258-259). Önemli göçmen Müslüman akınına sahip olan Amerika'da 1870 yılından II. Dünya Savaşı'na kadar özellikle Arap kökenli Müslümanlar madenlerde ve fabrikalarda çalışmak için göç etmiştir ve bu nüfus kendi dini kurumlarını inşa edebilmiştir (Haddad ve Lummis, 1987). Bu dönemde ayrımcılıklarla mücadele eden Afrikalı Müslümanlar 1920'lerde kentleşme ve göçün etkisiyle İslam'la daha fazla bağ kurmaya başlamıştır (Aktaran: Simmons, 2008, s. 263).

Bu dönem, Afro- Amerikalılar toplumsal hareketler başlatmıştır. Garvey hareketiyle başlayan mücadele, Amerika Mağribi Bilim Tapınağı ve İslam Ulusu hareketlerinin ortaya çıkmasını sağlamıştır (Simmons, 2008, s. 264). Afro- Amerikalı Müslümanlar bu hareketlerle ABD'de İslam'ın tanınmasında ve yayılmasında etkili olmuştur. Bu bağlamda Tınaz (Dünya Bizim, t.y.) Nation of Islam'ın İslam'ın dininin yayılmasını ve Müslümanların kamusal alanda etkin olmasını sağlayan öncü hareketlerden biri olduğunu söylemektedir. Bugün hâlâ etkisini sürdüren hareketlerden biridir ve Warith Deen Mohammed hareketin liderlerindedir.

1947-60 dönemleri arasında daha iyi yaşam ve eğitim için sadece Araplar değil; Hindistan'tan, Sovyet Birliği'nden yani dünyanın birçok yerinden Müslümanlar ABD'ye göç etmiştir (Haddad ve Lummis, 1987). 1965'te ABD'de göç yasasının değişimiyle Hindistan ve Pakistan'dan da göç yaşandı ve bu göç eden kişiler eğitimli sınıftandı (Simmons, 2008, s. 260). Bu bağlamda ilk dönem Müslümanlar işçi sınıfına mensup ve daha kendi değerleriyle kapalı

Bugün hâlâ Afro-Amerikalı Müslümanlar Amerikan ekonomik sisteminde mücadele ederken, beyaz ve Asya kökenli Amerikalı Müslümanların ekonomik ve sosyal sisteme daha kolay entegre olabildikleri görülmektedir.

bir yaşam sürerken, II. Dünya Savaşı sonrasında Amerika'ya göç eden eğitimli sınıfın Amerikan toplum sistemine entegre olduğu söylenebilir. Bu göç eden eğitimli sınıfın ABD değerleriyle uyum içerisinde yaşadığı göze çarpmaktadır.

ABD'de Müslümanların Ekonomik ve Sosyal Yaşamı

Soğuk Savaş sonrasında ABD'de Müslümanların siyasal ve toplumsal alandaki konumları değişmeye başlamıştır. Bu süreçte "kimlik" meselesi ön plana çıkmıştır. Demografik çalışmalarda ABD'deki Müslümanlar; Müslüman Afro- Amerikalılar, ilk, ikinci ve üçüncü jenerasyon göçmen olarak sınıflandırılmaktadır. 2008'deki bir çalışmaya göre göçmenler toplam Müslüman nüfusun %64'ünü oluşturmaktadır ve 80 farklı ülkeden göç etmişlerdir (Simmons, 2008, 256). Böylece yerel halktan daha fazla olan göçmen nüfus, çeşitliliğiyle de dikkat çekmektedir. Bununla birlikte Müslümanların %36'sı ABD doğumlu ve büyük çoğunluğu

İslam kimliği ve ile Amerikan ulusal kimliğin arasında bir arayışın olmasında hayattaki toplumsal pratikler yatmaktadır. Özellikle helal-haram ilişkisi Müslüman toplumun iş, okul, ekonomik hayatını şekillendirmektedir.

Afro- Amerika olan bu nüfusun %60'ı İslam dinini kabul ettiğini belirtirken, %40'ı aileden İslam dinini benimsediğini ifade etmiştir (Aktaran: Simmons, 2008, s. 257). Gallup'ın 2008 yılında yayımladığı anket verilerine göre (Younis, 2009) %28 beyaz Müslümanlar, %35 Afro-Amerika Müslümanlar, %1 Hispanik Müslümanlar, %18 Asya kökenli Müslümanlar ve %18 farklı etnik grupları temsil etmektedir.

İslam kimliği ile Amerikan ulusal kimliğin arasında bir arayışın olmasında hayattaki toplumsal pratikler yatmaktadır. Özellikle helal-haram ilişkisi Müslüman toplumun iş, okul, ekonomik hayatını şekillendirmektedir. Bu bağlamda Müslümanlar birçok kurum inşa etmeye başlamıştır. 2004 yılında yayımlanan bir raporda 200.000'den fazla Müslüman işletmenin, 1200 caminin, 165 İslami okulun, 425 Müslüman vakıf ve dernek, 85 adet İslami yayının olduğuna işaret edilmektedir (Ansari, 2004).

ABD'de Müslüman eğitim kurumları toplumda değer görmektedir. Bu kurumlardan biri olan "Uluslararası İslam Düşünce

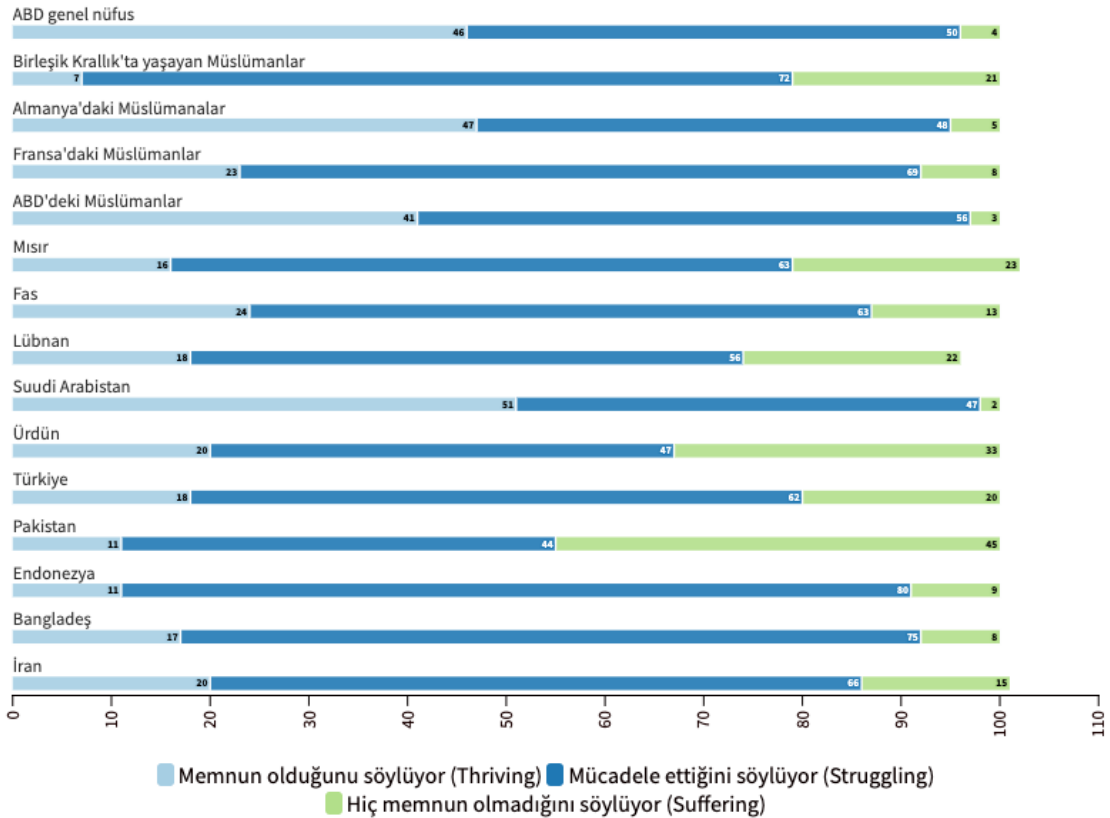
Enstitüsü (International Institute of Islamic Thought)" 1981 yılında kurulmuştur. "İlimlilik, çeşitlilik, modernlik" ilkeleri doğrultusunda İslam çalışmaları yapmaktadır ve Müslüman toplumlarda eğitimin ilerlemesi için mücadele etmektedir (IIIT, t.y.). Zeytune Koleji, İslam çalışmalarına odaklanan ve lisans ve yüksek lisans programları bulunan bir kurumdur. ABD'de genel nüfus %29 oranında üniversite ve üstü eğitime sahip iken, Müslümanlar %40 oranla üniversite ve üstü eğitime sahiptir (Gallup, 2019, s. 23). 1990 yılına gelindiğinde Hindistanlı Müslümanlar yüksek gelirli, eğitilmiş ve yönetici sınıfında çalışan kişilerdi (Leonard, 2003, s. 14). Birçok işletme, vakıf ve eğitim kurumunun bulunması ve eğitim durumlarının ABD'li nüfusla benzerlik taşıması ABD'li Müslümanların toplumla entegre bir şekilde yaşamlarını sürdürdüğüne işaret etmektedir.

Entegre bir yaşam olduğuna işaret eden bir diğer çalışma da Strategic Research Circle tarafından yapılmıştır. Kurumun yaptığı araştırmaya göre (2012) ABD toplumunda Müslüman doktor sayısının %2 oranında olduğu ve özellikle Chicago ve New York şehirlerinde ağırlıklı olarak çalıştıkları gözlemlenmiştir. Bir başka veri ise bu raporda (2012) Müslümanların helal gıda sektöründe yöneticilik yaptığını ortaya koymuştur. Müslüman toplumun bir kısmı hizmet sektöründe çalışırken, aynı zamanda girişimcilik alanında çalışmaları bulunmaktadır. Özellikle son zamanlarda "helal-haram" ilişkisi üzerinden girişimler yürütülmektedir. İslami bankacılık, moda ve evlilik üzerine girişimler başlatılmaktadır. Bu alanlarda özellikle genç Müslümanların aktif

olduğuna dikkat çekilmektedir (Bhaimiya, 2021). Shahzad Younas'ın "Muzmatch" adlı flört uygulamasıyla İslami kurallara uygun bir evlilik süreci hedeflemektedir. Bir başka örnek ise, Wahed Invest adlı şirketin ilk defa "şeriat yasalarına" uygun yatırım fonu uygulaması başlatmasıdır. Böylece Müslümanların göremediğimiz birçok ihtiyacı ve talebi dijital pratiklerle çözülmektedir.

Gallup Müslümanların hayat beklentisini araştırmış ve çalışmada şu anki yaşam durumu ve gelecekteki yaşam beklentisi değerlendirilmiştir. Bu ankete göre şu anda yaşamından memnun olan Müslümanlar

arasında ilk sırada Suudi Arabistan, ikinci sırada Almanya ve üçüncü sırada ABD'deki Müslümanlar gelmektedir. Hiç memnun olmadığını ifade eden Müslüman oranına baktığımızda %45'le Pakistan ve %33'le Ürdün yer almaktadır. Önemli bir nokta ise, ABD'deki Müslümanlar %56 oranla hayat beklentisini yeteri kadar karşılayamadığını ifade etmektedir. ABD'deki Müslümanların, Fransa ve Birleşik Krallık'ta yaşayan Müslümanlara oranla daha iyi bir yaşam beklentisine sahip olduğu söylenebilir. Diğer taraftan yaşam beklentisi açısından ABD'deki Müslümanların genel nüfusla yakın bir yaşam beklentisi düşüncesine sa-

Şekil.1 Dünyadaki Müslümanların Yaşam Memnuniyeti ile ABD Genel Nüfusun Yaşam Memnuniyeti Araştırması

Kaynak: Gallup Report, 2009

hiptir. Genel tablo ele alındığında Müslümanların yaşam beklentilerini yeteri kadar karşılayamadığı anlaşılmaktadır.

Afro-Amerikan Müslümanlarla göç etmiş Müslümanlar arasında ekonomik ve sosyal eşitsizliklerden dolayı kimliksel çatışmalar yaşanabilmektedir (Simmons, 2008, s. 257). Şu belirtilmelidir ki raporlarda bu çatışmaya dikkat çekilmemiştir. Ancak Afro-Amerikalı grubun, ABD’li Müslüman gruplar arasında ekonomik ve eğitim açısından daha fazla eşitsizliğe maruz kaldığı ve yaşam beklentisi ideali düşüklüğü yaşadığı gözlemlenmiştir. Gallup’ın verilerine göre (2009) Afro- Amerikalılar %57 oranla hayat şartlarının yeteri kadar iyi olmadığını söylemişlerdir. Rapordan hareketle Afro-Amerikan Müslümanlar ile diğer Müslüman toplumlar kıyaslandığında Afro-Amerikan Müslümanların ABD sisteminde en fazla zorluk yaşayan grup olduğu söylenebilir.

ABD’de Müslümanların siyasal katılımı 11 Eylül sonrası daha fazla önem kazanmıştır. Müslüman nüfusun %64’ü, Yahudilerin ve Protestanların %90’ı oy kullanmaktadır (Gallup, 2019, s. 48). Müslümanlar, diğer dini gruplara göre siyasal alandan daha uzak yaşamayı tercih etmektedir. Müslümanların %49’u Demokrat, %37’si farklı bir siyasal ideoloji benimsediğini ve %8’i Cumhuriyetçi olduğunu ifade etmiştir ve bununla birlikte siyasal tercihlerde Yahudilerle benzerlik taşımaktadır (s. 49). ABD’deki Müslümanların ekonomik ve siyasal alandaki pratikleri incelendiğinde, ekonomik alanda güçlü bir konuma sahip oldukları ve toplumsal ihtiyaçlarını karşılamak için yeni pratik çözümler geliştirmek adına

mücadele ettikleri gözlemlenmektedir. Örneğin ABD’li Müslüman genç nesil dijital alanda yeni ekonomik ve sosyal girişimler başlatabilmekte ve böylece İslami perspektiflerini bu mecralarda yansıtabilmektedir. Diğer taraftan raporlardan hareketle Müslümanlar, siyasal alana diğer gruplara göre mesafeli yaklaşmaktadır.

Sonuç

ABD toplumunda İslam’ın hareket olarak gelişmesini sağlayan Afro-Amerikalılar kimliksel mücadeleler yaşamış ve 20. yüzyılda İslam kimliği ile Afro-Amerika arasında bir bütüncül kimlik kurmuştur. Bugün hâlâ Afro-Amerikalı Müslümanlar Amerikan ekonomik sisteminde mücadele ederken, beyaz ve Asya kökenli Amerikalı Müslümanların ekonomik ve sosyal sisteme daha kolay entegre olabildikleri görülmektedir. Bunun nedenleri arasında, Afro kökenli ve diğer kökenli Müslümanların köleleştirme ve işçi sınıfı ile gelen bir toplumsal statüye sahip iken, Güney Asya’nın çeşitli bölgelerinden gelen insanların eğitim amacıyla ya da ülkelerindeki çeşitli problemlerden ötürü gelmeleri, ayrıca kültürel ve sosyal anlamda birikimi yüksek ve liberal değerlerle uyum sağlayan toplumlar olmaları vardır.

ABD’de yaşayan Müslüman gençlerin dijital alana ilgisi ve bu alanda İslam’a uygun pratikler ve tüketim biçimleri oluşturması, küresel sisteme entegre oldukları izlenimi vermektedir. ABD’li Müslümanların yaşam beklentileri diğer ülkelerdeki Müslümanlara -Fransa ve Birleşik Krallığa- nazaran daha yüksek iken, Almanya’ya göre daha

düşüktür. ABD’de yaşayan Müslümanların ABD’nin genel tutumuyla aynı beklentilere sahip olması ve yaşamlarının ekonomik ve sosyal yaşama uygun olması “ABD’de radikal İslam düşüncesi ne kadar gelişebilir?” sorusunu akla getirmektedir. Bu bağlamda Tınaz (Dünya Bizim, t.y) “cihadist hareketlerin” ABD’de yer bulmadığını ifade etmiştir. Gallup’ın raporu göstermektedir ki ABD’deki Müslümanlar, Avrupa’daki Müslümanlara göre buldukları ülkeye ve kültüre daha fazla entegre olmuşlardır.

Kaynakça

Davis, K.M ve Khokhar, A.R. (2012). American Muslim Entrepreneurs A Profile Of Muslim Owned and Managed Businesses (MOMBs), *Strategic Research Circle* <http://srcircle.org/briefcase/MuslimBusinesses.pdf>

Ansari, Z.I. (2004). Islam among African Americans: An Overview. *Muslims’ Place in the American Public Square: Hope, Fears and Aspirations*.

Bhaimiya (2021, 9 Ağustos). This is how Muslim entrepreneurs are tapping into the \$2 trillion halal economy. *Business Insider*. Erişim tarihi: 17.06.2022, <https://www.businessinsider.com/young-muslims-drive-the-rise-of-the-2-trillion-halal-economy-2021-7>

Dünya Bizim (t.y.). Nuri Tınaz ile Düünden Bugüne Amerika’daki İslami Hareketleri Konuştuk, Erişim tarihi: 11.06.2022, <https://www.dunyabizim.com/soylesi/nuri-tinaz-ile-dunden-bugune-amerika-daki-islami-hareketleri-konustuk-h21771.html>

Esposito, J. L. (1998). Muslims in America or American Muslims, Muslims on the Americanization path, 3-19.

Gallup (2009). Muslim Americans: A National Portrait an In-Depth Analysis of America’s Most Diverse Religious Community. Erişim tarihi: 15.06.2022, <http://www.dec17.org/AmericanMuslimReport.pdf>

Haddad, Y. Y. ve Lummis, A. T. (1987). *Islamic Values in The United States: A Comparative Study*. Oxford University Press, USA.

Leonard, K.I. (2003). The Development of Ethno- Racial Muslim Communities in the United States. *Muslims in the United States: the state of research*. New York: Russell Sage Foundation.

International Institute of Islamic Thought (IIIT, t.y.). About Us. Erişim tarihi: 17.06.2022 <https://iiit.org/en/about-us/>

Simmons, G. Z. (2008). From Muslims in America to American Muslims. *Journal of Islamic Law and Culture*, 10(3), 254-280.

Yıldız, G. ve Çakı, F. (2018). Kimlik Politikaları ve Ulusal Kimlik Politikalarına Tepki Türleri. *Journal of Social And Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 5(23), 1335-1351.

Younis, M. (2009, 2 Mart). Muslim Americans Exemplify Diversity, Potential Key Findings From a New Report By The Gallup Center For Muslim Studies. *Gallup*. Erişim tarihi: 15.06.2022, <https://news.gallup.com/poll/116260/muslim-americans-exemplify-diversity-potential.as>

Öne Çıkan Faaliyetler

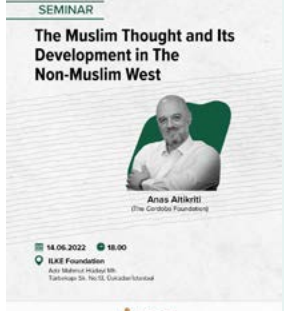
“Amerika’da İslamofobi” başlıklı kitap söyleşisi gerçekleştirildi.

Book Talk on Khaled A. Beydoun’s “American Islamophobia”

T: 18.05.2022 D: İngilizce Ü: Türkiye T: Seminer

İLKE Vakfı, Göç Araştırmaları Vakfı ve Droplets of Mercy'nin düzenlediği programa Wayne State Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olan hukuk profesörü ve yazar Khaled A. Beydoun konuşmacı olarak katıldı ve Khaled A. Beydoun'un "American Islamophobia: Understanding the Roots and Rise of Fear" adlı kitabı ve bu kitaptan hareketle dünyada yükselen İslamofobi dalgası tartışıldı.

<https://ilke.org.tr/amerikada-islamofobi-kitap-soylesisi-gerceklestirildi/4129>

“Gayrimüslim Batı’da Müslüman Düşüncesi ve Gelişimi” başlıklı seminer düzenlendi.

The Muslim Thought and Its Development In The Non-Muslim West

T: 14.06.2022 D: İngilizce Ü: Türkiye T: Seminer

İLKE Vakfı Toplumsal Düşünce ve Araştırmalar Merkezi (TODAM) tarafından düzenlenen programda Anas Altıkriti Batıda Müslüman düşüncesinin gelişimini ve Avrupa’daki Müslümanların yaşadığı sorunları ele aldı.

<https://ilke.org.tr/seminar-the-muslim-thought-and-its-development-in-the-non-muslim-west>

“Gençlerin Sosyal Sorumluluğunun ve Sivil Katılımın Geliştirilmesi” başlıklı seminer düzenlendi.

Prof. Laura Wray-Lake on The Development of Youth Social Responsibility and Civic Engagement

T: 11.05.2022 D: İngilizce Ü: ABD T: Seminer

Müslüman Toplumlarda İleri Eğitim Vakfı tarafından düzenlenen seminere katılan konuşmacı Prof. Laura Wray-Lake sosyal sorumluluk değerlerinin gençlerin sivil katılımını pekiştirdiğini ve ilerleyen yaşlarda sosyal sorumluluk projelerine daha fazla katkı sunduklarını belirtti.

<https://iiit.org/en/the-development-of-youth-social-responsibility-and-civic-engagement/>

CAIR, ABD Dışişleri Bakanı Blinken’ı, İsrail polisinin Filistinlilere yaptığı saldırıları kınamaya çağırdı.

CAIR Calls on Sec. Blinken to Condemn Israeli Police Attacks on Palestinian Worshipers

T: 28.02.2022 D: İngilizce Ü: ABD T: Bildiri

Amerikan-İslam İlişkiler Konseyi (CAIR) Direktör Yardımcısı Edward Ahmed Mitchell, Biden yönetiminin İsrail apartheid hükümetinin Filistinlilere yaptığı insan hakkı ihlallerini kınaması gerektiğini ifade etti..

https://www.cair.com/press_releases/cair-calls-on-sec-blinken-to-condemn-israeli-police-attacks-on-palestinian-worshippers-cair-cleveland-seeks-hate-crime-charges-for-racist-assault-cair-ohio-welcomes-new-law-protecting-the-right-to/

Toplumsal Dışlanma: İfade Özgürlüğü mü, Nefret Söylemi mi?

Beyza Karabulut¹

İfade özgürlüğü temel hak ve özgürlüklerin başında gelir. Tanım olarak bireyin düşüncelerini özgürce ifade edebilmesi manasına gelse de bu özgürlük kimi zaman başkalarının özgürlüklerini ihlal eder. Bu kapsamda düşünüldüğünde, özgürce ifade edilen her düşünce neticede nefret söylemi olarak ortaya çıkabilir. Nefret söylemi ise toplumsal dışlanmaya kapı açar. Bu yazıda toplumsal dışlanma meselesi, ifade özgürlüğü ve nefret söylemi kavramları üzerinden tartışılacak olup “CAIR 2021 Zorbalık Raporu” ve Filistin Çalışmaları Enstitüsü’nün “Suriye’den Kaçan Filistinli Mültecilerin Dışlanması” analiz raporuyla desteklenerek kapsamlı bir değerlendirme yapılacaktır.

Nefret Söylemi Nedir?

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 10. maddesine göre ifade özgürlüğü üç ana unsurun etrafında şekillenmiş olup bunlar; haber alma ve fikir edinme özgürlüğü, düşünce ve inanç özgürlüğü, fikir ve kanaatlerin açıklanması özgürlüğü olarak belirtilmiştir (Tanır, 2019). Dolayısıyla ifade özgürlüğü için her türlü inanç, düşünce

veya fikrin özgür bir tartışma ortamında söyleme döküldüğünden bahsedilebilir (Tanır, 2019). Fakat günümüz toplumunda belli toplumsal değerler üzerinden fikir birliğinin oluşturulması gün geçtikçe zorlaştığından, bu özgürlüğün hukuki ve sosyal sınırlarının ne olduğunun kapsamlıca belirtilmesi bir ihtiyaç olmuştur.

Diğer bütün özgürlüklerde olduğu gibi ifade özgürlüğünün sınırları da başkasına zarar verildiği zaman sona erer. Bu noktada koyulabilecek en standart sınır, bir başkasına dair nefret içerikli açıklamalardır. Ne var ki ifade özgürlüğü açısından bu sınırların net bir şekilde çizilmiş olmaması, bu hakkın kötüye kullanılmasına ve nefret söylemi olarak tezahür etmesine olanak tanımıştır (Mill, 2011). Bu söylemin öznelliği ve yorumlanabilir olması ise işleri oldukça zorlaştırmaktadır. Bir kişiye göre hakaret olan bir söylem, diğerleri için rahatsız edici bile olmayabilir. Bu nedenle öncelikle nefret söyleminin kapsamının iyice belirtilmiş olması gerekir.

Nefret söylemi, ırk, din, dil, etnik köken, cinsiyet gibi faktörleri temel alarak yapılmış ayrımcılığı hedefleyen, düşmanca ve

1 Boğaziçi Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde lisans eğitimine devam etmektedir.

Şekil 2. Müslüman başörtülü bir genç kız, 25 Eylül 2016 tarihinde New York'un Manhattan ilçesinde her yıl düzenlenen Müslüman Günü Geçit Töreni sırasında bir tabela tutuyor.

Kaynak: Brookings

önyargılı tutumdur (Tanır, 2019). Hedeflenen grubu küçük düşürmek, sindirmek, incitmek üzere yapılmakta olup bu gruplara karşı duyarsızlığı ve acımasızlığı destekleyiciyi bir amaç güder (Tanır, 2019). Buna hakkı olmasa da karşısındaki insanın canını acıtmayı hedefler. Duyarsızca yapılan bu hareket, arka planında karşısındaki kişiyle empati barındırmayan bir ilişki kurmayı gerektirir. Buradan hareketle, nefret söyleminin hedefinde olan kişi toplumdan tamamen soyutlanmış, dışlanmış ve hatta düşman kalıbına sokulmuş bir grup ya da birey olarak karşımıza çıkar. Toplumun bir bileşeni değil de orada bulunmaması gereken apayrı bir unsur olarak görülür. Dolayısıyla nefret söyleminin ben ve öteki kavramlarını temel aldığı söylemek yanlış olmaz. Birey, kendi içinde yaşadığı

toplumun egemen düşünce ve değer sisteminin dışındaki her düşünceyi ya da değerini "öteki" olarak görür (Tanır, 2019). Kendinden soyutlarken aynı zamanda dolaylı olarak toplumsal olandan da uzaklaştırır. Böylece tam olarak karşısında olacağı, zaman zaman suçlayacağı ve dışlayacağı bir öteki yaratır.

Toplumsal Dışlanma

Yukarıda da belirtildiği üzere birey görüş ve düşüncelerini belirtirken özgürdür. Katıldığı katılmadığı, rahatsız ya da hoşnut olduğu her şeyi özgür bir şekilde ifade edebilir. Hatta toplum bunun için özgür bir tartışma ortamı oluşturmak durumundadır. Peki birey bu söylemlerin ne kadarında özgürdür? Başka birini inciten ve zarar veren bir söylem gerçekten özgürlük müdür?

Amerikan-İslam İlişkileri Konseyi (CAIR), 2021 Zorbalık Raporu'nda (2021), California'da yaşayan Müslüman öğrencilerle yaptığı anketin verilerini paylaştı. Rapora (2021) göre, Müslüman öğrencilerin %55'i okulda kendilerini güvende hissetmemektedir. Bu oranın bu zamana kadarkilerin en yükseği olduğu belirtilmiştir. Dahası bu öğrencilerin %19,6'sı okulda rahatsız ve mutsuz hissettiğinden okula gitmezken, %23.31'i bu durumlar için destek almak zorunda kaldıklarını ifade etmiştir. Yine bu rapora (2021) referansla, Redwood'da yaşayan 18 yaşındaki Orta Doğu kökenli genç kız, "İnsanlar beni Müslüman olduğum için sözlü olarak taciz etti. Benimle ve İslam'la alay etti ve bir sınıf arkadaşım sebepsiz yere başörtümü başımdan çekmeye çalıştı." diye ifade etmiştir.

Rapora (2021) göre, bu saldırıya maruz kalan öğrenciler, örnek grubun %30,12 sini oluşturuyor. Yine Redwood'taki devlet okulundan 18 yaşındaki bir başka kız, "Öğretmenim, bütün sınıf arkadaşlarımla önünde 'Sen bir teröristsin ve buraya ait değilsin.'" dediğini aktarmıştır.

Bu iki yorum, İslam nefretinin söyleme döküldüğüne dair oldukça sık rastlanan örneklerdir. ABD gibi çoğunluğunun Hristiyan olduğu bir ülkenin toplum düzenine karşı gelen ve ayrık bir taş olarak görülen İslam'ın, bu tarz nefret söylemlerine muhatap olması çok da şaşırtıcı değildir.

Genç bir kızın başörtüsünün çekilmesi, çıkarılmaya çalışılması bu genç kızın özgürlüğünü kısıtlamaz mı? 18 yaşındaki bir öğrencinin bütün sınıfın önünde rencide edilmesi ve ona hakaret edilmesi hangi öz-

gürlük kapsamına girer? Ya da kısaca bütün bunlar bir ifade özgürlüğü mü yoksa nefret söylemi mi?

Nefret söyleminin toplumsal dışlanmadan ayrı düşünülmediğinden yukarıda bahsedilmişti. Toplumsal dışlanma, herhangi bir etnik birliğin, dini kimliğin veya düşünce birliği kurmuş herhangi bir grubun toplumdaki egemen düşünceye uymadığı için ötekileştirilmesi ve ayrıştırılmasıdır. Verilen bu California örneği toplumsal dışlanmaya da bir örnektir. Öteki olarak görülen "Müslüman" bireyler, ayrımcılığa maruz kalırken hakaretlerle bunlar eyleme dökülür.

Toplumsal dışlanmaya maruz kalan bir başka örnek grup ise sürpriz olmayacak şekilde Suriyeli mültecilerdir. Fakat burada kapsamı daha da daraltıp savaş öncesinde Suriye'ye sığınan Filistinliler üzerine bir araştırmadan bahsedilecektir. Filistin Çalışmaları Enstitüsü'nün analiz raporuna göre, Suriye'den kaçan Filistinli mülteciler, en çok dışlanmaya maruz kalan kişiler olarak belirtilmiştir (İrfan, 2021). 2011'de Suriye'deki iç savaş nedeniyle yerlerini değiştirmek zorunda kalan Filistinliler, Suriyeli komşularıyla aynı savaştan muzdarip olmalarına rağmen, yardımlar söz konusu olduğunda gerekli geri dönütü alamamış ve çok zor durumlarda kalmışlardır. (İrfan, 2021). Örneğin, Ürdün, 2013 yılında Suriye'den gelen Filistinlilere kapılarını kapatırken, aynı savaşın mağduru olan Suriye vatandaşlarını kabul etmeye devam etmiştir (İrfan, 2021). O zamandan beri Filistinliler, kaçtıkları savaşa geri gönderilme riskiyle yaşamaktadırlar. (İrfan, 2021). Dahası, kabul edilenler olsa bile Ürdün'deki mülteci

Genç bir kızın başörtüsünün çekilmesi, çıkarılmaya çalışılması bu genç kızın özgürlüğünü kısıtlamaz mı? 18 yaşındaki bir öğrencinin bütün sınıfın önünde rencide edilmesi ve ona hakaret edilmesi hangi özgürlük kapsamına girer? Ya da kısaca: bütün bunlar bir ifade özgürlüğü mü yoksa nefret söylemi mi?

kamplarında dışlanmaya devam etmektedirler. Analizin devamında buna ek olarak Mısır örneği de verilmektedir. Mısır hükümeti, Filistinlilerin UNCHR'ye kaydolmasını yasaklamış ve onları herhangi bir BM organının hizmetlerinden mahrum bırakmıştır (İrfan, 2021). Sonuç olarak hiçbir toplumda kendine yer bulamayan ve barınamayan Filistinliler kendilerine sığınacak bir yer aramak zorunda kalmıştır. Fakat ne yazık ki buldukları her toplumda devamlı olarak "öteki" olarak görülüp dışlanan Filistinlilerin kendilerini ait hissedecekleri bir toprak bulunmamaktadır. Çıktıkları bu yolda birçoğu yaşama tutunamayıp hayatını kaybetmektedir. Diğerleri ise zulmünden kaçtıkları yere Gazze'ye geri dönmektedir. Analizde net sayılar olmamakla beraber Suriye'den kaçan 200'den fazla ailenin bu zamanlarda Gazze Şeridi'ne geldiği tahmin edilmektedir (İrfan, 2021). Şu an millet olarak azınlıkta olmasalar da devam eden ablukanın, yoksullaşmanın ve İsrail hava saldırılarının sürekli tehdidi ile mücadele etmektedirler.

Ötekileştirme ve nefret söylemi toplumsal dışlanmanın temel taşlarındandır. Birbirini devamlı olarak beslerler. Fakat bu kavramları ifade özgürlüğü kapsamı altına almak doğru olmaz. Bireyler kendi değerlerini özgürce ifade ederken "ötekinin" özgürlüğü dikkate almak durumundadırlar. İşte o zaman toplum bazında bir özgürlükten bahsetmek mümkün olacaktır. Ve nihayetinde toplum, bütün bileşenleriyle birlikte var olabilecektir.

Kaynakça

Examining Islamophobia in California Schools. (t.y.). The Council on American-Islamic Relations (CAIR). <https://static.ca.cair.com/reports/islamophobia/recommendations.html#anchor>

İrfan, A. (2021, 5 Kasım). Suriye'den Kaçan Filistinli Mültecilerin Dışlanması. Institute for Palestine Studies.

Mill, J. S. (2011). *On Liberty*. Canada: Batoche Books.

Tanır, Kadriye Şafak. (2019). İfade Özgürlüğü ve Nefret Söylemi Dilemması: Türk Medyasında Queer Teoriyi İfade Özgürlüğü ve Nefret Söylemi İkilemiyle Okumak (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

Yardım, M. ve Dalkılıç, M. (2018). Nefret Söylemi ve İfade Özgürlüğü Tartışmaları Çerçevesinde İslamofobyası: L'Express Dergisi Örneği. *Medya ve Din Araştırmaları Dergisi (MEDİAD)*, 1, 89-101.

Öne Çıkan Faaliyetler

Filistin İnsan Hakları Örgütleri UCM'ye Dosya Sundu, Savcıyı Mayıs 2021'de Gazze'de Filistinlilere yapılan saldırıya ilişkin davaları açmaya çağırdı.

Palestinian Human Rights Organizations Submit File to the ICC, Urge Prosecutor to Open Cases from Attack on Palestinians in Gaza in May 2021

T:25.05.2022 D: İngilizce Ü: Filistin T: Bildiri

Filistin insan hakları örgütleri Al-Haq, Al Mezan ve Filistin İnsan Hakları Merkezi, İsrail'in Mayıs 2021'de Gazze Şeridi'ndeki Filistinli sivillere yönelik askeri saldırısı sırasında işlenen savaş suçları ve insanlığa karşı suçların ayrıntılı bir tanımını ve analizini sunmaktadır.

<https://www.alhaq.org/advocacy/20043.html>

"Batı'daki Müslümanlar: Varoluşun Zorlukları ve İslamofobi" başlıklı panel gerçekleştirildi.

ندوة حوارية: المسلمون في الغرب وتحديات الوجود والإسلاموفوبيا

T: 23.05.2022 D: Arapça Ü: Filistin T: Panel

Çatışma Çözümü ve Yönetimi için Bilgelik Evi, Şeriat Yargı Yüksek Konseyi ile ortaklaşa olarak "Batı'da Müslümanlar: Varoluşun Zorlukları ve İslamofobi" başlıklı bir tartışma paneli düzenledi.

<https://bit.ly/3zK09QL>

“70’te UNRWA: Bu Bağlamda Filistinli Mülteciler” başlıklı kitap yayımlandı.

UNRWA at 70: Palestinian Refugees in Context

T: 01.05.2022

D: İngilizce

Ü: Katar

T: Kitap

El Cezire Araştırma Merkezi, bir grup uzman ve araştırmacı tarafından kaleme alınan “70’lerde UNRWA: Bu Bağlamda Filistinli Mülteciler” kitabının Arapça çevirisini yayınladı. Kitap, Londra Exeter Üniversitesi’nde Filistine Dönüş Merkezi ve Avrupa Filistin Araştırmaları Merkezi ile ortaklaşa düzenlenen bir konferansta sunulan araştırma makalelerinin özetlerini içermektedir.

<https://studies.aljazeera.net/en/publications/unrwa-70-palestinian-refugees-context>

CAIR, Müslüman hokey oyuncusuna yönelik islamofobik ve ırkçı tacizi kınadı.

CAIR Condemns Islamophobic, Racist Harassment of Muslim Hockey Player

T: 25.05.2022

D: İngilizce

Ü: ABD

T: Basın Bildirisi

Ülkenin en büyük Müslüman sivil haklar ve savunma örgütü olan Amerikan-İslam İlişkileri Konseyi (CAIR), Müslüman bir hokey oyuncusunu hedef alan İslamofobik ve ırkçı taciz söylemlerini kınadı. Colorado Çiğ merkezi Müslüman ve Lübnan asıllı Nazem Kadri’nin Cumartesi günü St. Louis Blues kalecisi Jordan Binnington ile karşılaşmasının ardından internette ırkçı ve İslamofobik saldırılara maruz kaldığı bildirildi.

https://www.cair.com/press_releases/cair-condemns-islamophobic-racist-harassment-of-muslim-hockey-player/

İdealden Pragmatizme Orta Doğu ve Kuzey Afrika Bölgesinde Demokratikleşme

Büşra İnce¹

2011 yılında Tunus'ta Muhammed Buazi-zi'nin eylemi ile atılan ilk kıvılcım, akabinde bölgede toplumsal, ekonomik ve politik talepleri olan binlerce insanı sokaklara dökerek -o dönem de algılanan biçimiyle- Arap Baharını başlatmıştır. Ayaklanmaların başarı ile sonuçlandığı tek ülke olarak Tunus'ta demokratik konsolidasyonun Temmuz 2021 tarihinde askıya alınmasının ardından Orta Doğu ve Kuzey Afrika (ODKA) bölgesinde demokratikleşme süreçlerinin ne durumda olduğu merak uyandırmıştır. Bu çalışmada Arap Barometresi verileri esas alınarak Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesinde demokratikleşme süreçlerinin ne durumda olduğu ve nasıl bir doğrultuda ilerleyeceği analiz edilecektir.

Anayasacılık, hesap verilebilirlik, insan hakları, çoğunluğun hakimiyeti ve azınlık hakları, hukukun üstünlüğü ve güç değişimi gibi pek çok kriterin çeşitli seviyelerde varlığına göre demokratik rejimler pek çok türe ayrılmakta ve bu demokratik rejimler doğrudan, liberal, temsili, rekabetçi, katılımcı demokrasi olarak karşımıza çıkmaktadır. Batı toplumlarında ortaya çıkan

bir yönetim biçimi olarak demokrasinin Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesindeki toplulukların politik kültürleri ile uyuşup uyuşmadığı, demokratikleşme literatüründe tartışılan bir konudur ancak bu analiz mevcut tartışmadan ziyade bölgede tecrübe edilen sürecin güncel durumuna odaklanmaktadır. Zira her ne kadar teorik olarak tartışmalar sürse de pratikte Mısır, Fas, Lübnan, Ürdün, Endonezya'daki İslamcı partiler demokrasiyi bir form olarak desteklemekte ve seçimler aracılığıyla siyasi süreçlere katılarak barışçıl bir şekilde iktidara gelmeyi amaçlamaktadır.

Demokratik Yönelimlerde Mevcut Durum

2011 yılında halkların özgürlük, ekmek ve adalet sloganıyla ifade ettiği sosyal adalet, ekonomik refah ve temsili hükümet talepleri Orta Doğu'da gidişatı büyük ölçüde değiştirmiştir. Arap "Baharı" olarak adlandırılan "ayaklanmalar" sonrasında Tunus, Mısır ve Yemen'de demokratik bir geçiş süreci yaşanırken, otoriter rejimler hayatta kalma stratejileriyle çeşitli formlarda varlığını

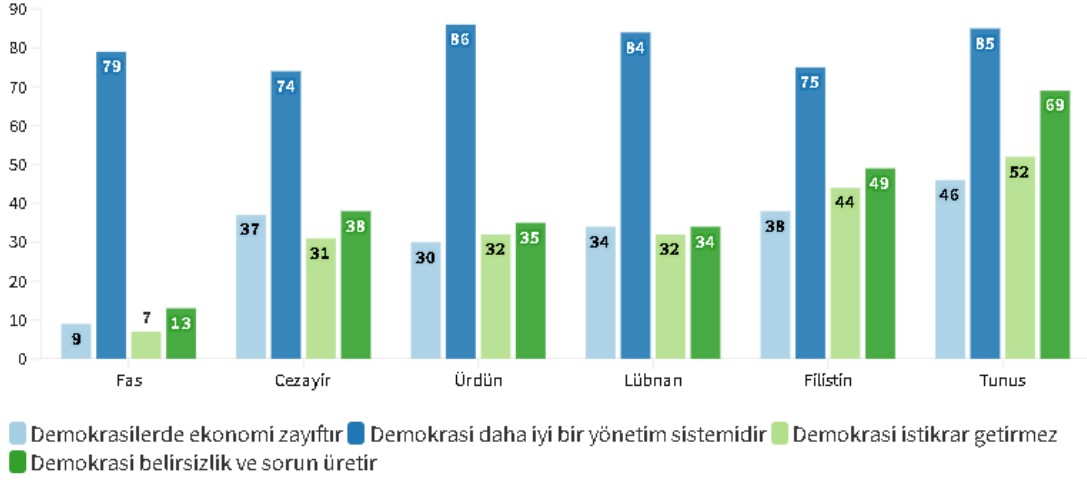
¹ Marmara Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümünden mezundur. Hâlihazırda İbn Haldun Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümünde yüksek lisans eğitimine devam etmektedir.

devam ettirmiştir. Halkların demokrasiye olan bakışının küresel ölçekte ne durumda olduğuna ilişkin araştırmalar yapan Küresel Anket Barometresi'nin (Global Barometer Surveys) verilerine göre demokrasiye olan desteğin idealistik ve pragmatik olarak ikiye ayrıldığı gözlenmektedir. Bölgesel bir tahlil yapıldığında demokrasinin etkin bir şekilde ve sosyoekonomik kazanımlarına göre desteklenmesi halkların demokrasiye daha pragmatik yaklaştığını göstermektedir (Global Barometer Surveys 2018: 14). Bir başka deyişle teorik ve ideal bir rejimden ziyade rejimin performansı demokrasiye olan desteği artırmakta ya da azaltmaktadır.

Orta Doğu ve Kuzey Afrika Bölgesi'nde de küresel trendden farklı olmayacak şekilde rejimin sosyoekonomik getirisinin önemsendiği görülmektedir. Arap ayaklanmaları döneminde demokrasiye yönelik olumlu söylemler 10 yılın akabinde düşüş göstermiştir. Arap Barometresi verilerine göre Arap ayaklanmalarının gerçekleştiği yıllarda demokrasinin en iyi siyasi sistem olduğu inancı %70'den fazla oranlarda seyrederken, 2018-2019 yılında yapılan anketlerde bu oran %70'lerin altına düşmüştür (Rahman 2018). Bu düşüşün arkasında yatan en önemli sebep halkı sokaklara döken taleplerin bu süre zarfında gerçekleştirilememiş olmasıdır. Zira Arap ayaklanmaları siyasi liberalleşme hareketlerini içerse de örneğin Mısır ve Tunus'ta olduğu gibi halkı sokaklara döken en önemli sebeplerden biri ekonomik sorunlardır (Amaney ve Robbins 2022).

Ekonomik Refah ve İstikrar Arasında Demokrasi

COVID-19 salgın süreci demokratik değerler için sancılı sonuçlar doğurmuş ve küresel ölçekte bir gerileme kaydedilmiştir (International Institute for Democracy and Electoral Assistance 2021). Bölgede on yıldır süregelen yüksek işsizlik oranları, düşük siyasi katılım, yolsuzluk ve düşük eğitim seviyesi COVID-19 salgınından sonra daha da kötüleşerek kendini göstermiştir. Arap ayaklanmaları öncesi halkı sokağa döken sorunların devam ediyor oluşu bölgede yeniden ayaklanmalar baş gösterir mi sorusunu gündeme getirmiştir. 2019 yılında Cezayir ve Sudan'da diktatörlerin indirilmesi ve Irak ile Lübnan'da protestolar sonucu hükümetin değişmesi bu soruya cevap niteliğinde gibi görünebilir ancak halkların talepleri ideal bir rejim olarak demokrasiden ziyade iyi yönetim ve ekonomik iyileşmenin sağlanması olarak gözükmemektedir. Zira IMF verilerine göre Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesi 2020 yılındaki büyüme oranı -4.7'dir (International Monetary Fund, 2020). Otoriter ülkelerdeki (Körfez ülkeleri) ekonomik durumun, demokratikleşme temayülleri taşıyan ülkelere nazaran çok daha iyi bir konumda oluşu bu argümanı destekler niteliktedir. Arap Barometresi verilerine göre halkın ekonomik durumlarına dair verdiği yanıtlara bakıldığında otoriterleşmeye eğilimli ülkelerin, demokratik eğilimli ülkelere oranla daha olumlu bir bakış açısına sahip olduğu görülmektedir. Her ne kadar demokrasi Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesinde halk tarafından yüksek oranlarda destek bulsa

Şekil 3. Arap Barometresi Anket Sonuçları (%), 2018

Kaynak: Arap Barometresi, 2018

da "büyülü" demokratik yönetim algısının kırıldığı, halkın demokrasinin ekonomik refahla doğrudan bir ilişkisinin olmadığı gerçeğini içselleştirdiği görülmektedir (Rahman 2018).

Orta Doğu halkları demokrasiye büyük oranda destek vermeye devam etmektedir ancak süregelen siyasi ve ekonomik krizler, halkın tercihini kısa vadede istikrar ve iyi yönetimden yana kullanmasına yol açmaktadır. Libya'da halkın %65'i, hükümetin istikrar ve düzen sağladıktan sonra demokratik olup olmasını sorun olarak görmemektedir. Cezayir'de bu oran %70'e çıkmaktadır (Arap Barometer, 2021). Ancak Kuveyt gibi otoriter ülkelerde demokrasiye olan halk desteğinin %50'lerin üzerine çıktığı görülmektedir (Arab Barometer 2019).

Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesindeki ülkelerin demokratikleşme süreçlerini incelerken ülkeleri demokrasi ve otokrasi eğilimli ülkeler olarak kategorilendirmek

isabetli olmaktadır. Bu çerçevede otoriter eğilimli ülkeler olarak Mısır, Fas ve Ürdün'e bakılabilir. Mısır 2011'de Mübarek rejiminin devriliş demokratik bir rejimin kurulmasının ardından gelen 2013 darbesi sonrasında Sisi'nin otoriter rejimi ile yönetilmektedir. Fas'ta gerçekleşen protestolar Kral VI. Muhammed tarafından kontrol edilmiş ve monarşi devam etmiştir. COVID-19 salgını sonrasında ise ekonomik büyüme keskin bir düşüş yaşamıştır. Aynı şekilde Ürdün'de de anayasal reformlar sayesinde monarşi hayatta kalmıştır.

Seçimlerin daha gerçekçi olduğu demokratik eğilimli ülkelere bakıldığında Irak, Lübnan ve Tunus karşımıza çıkmaktadır. 2003 yılında ABD'nin Irak işgalini durdurmasının ardından demokratik bir yönetim kurulmaya çalışılsa da başarılı olunamamış ve ekonomik gelişim kaydedilememiştir. Lübnan'da 1989 Taif Anlaşması ile kurulmaya çalışılan demokratik sistem, hükü-

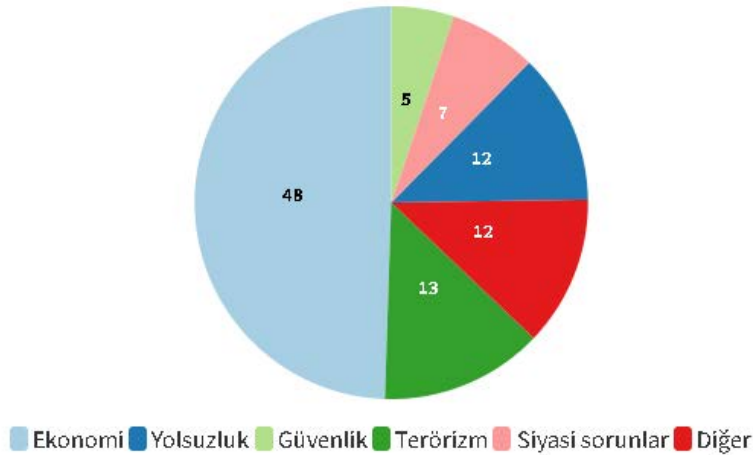
“Büyülü” demokratik yönetim algısının kırıldığı, halkın demokrasinin ekonomik refahla doğrudan bir ilişkisinin olmadığı gerçeğini içselleştirdiği görülmektedir.

met içerisinde çeşitli mezhep liderlerinin belirli pozisyonları paylaşması esas alınarak kurgulandığı için karmaşık ve yönetişimden uzak bir görünüm sunmaktadır. 2019 yılında yaşanan ekonomik kriz Dünya Bankasına göre 19. yüzyılın ikinci yarısından bu yana yaşanan en kötü ekonomik krizlerden biri olmuştur (International Monetary Fund, 2020).

Tunus'ta Demokratik Konsolidasyon

Tunus etnik olarak homojen, diğer Kuzey Afrika ülkelerine nispeten daha geniş bir

orta sınıfa ve eğitim seviyesi daha yüksek bir profile sahip olması hasebiyle demokrasi için umut vadeden bir ülke olarak görülmüştür. Nahda ve Nida Tunus, iki muhalefet partisi olarak hükümet kurmuş, akabinde 2019 yılında hukuk profesörü Kays Said başkan olmuştur. Said, 25 Temmuz 2021'de ekonomik problemleri ve yerine getirilemeyen talepleri öne sürerek meclisi askıya almış ve Tunus'ta demokratik konsolidasyon sürecini sekteye uğramıştır. Bu süreçte Said'in halk nezdinde zayıf bir muhalefetle karşılaştığı görülmüştür zira Tunus'un demokratikleşme sürecinin halka ekonomik kazanımlar getirememesi ve siyasi krizlerin yaşanması halk nezdinde Said'in demokratik olmayan yollarla da olsa sorunları çözebilme umudunu yeşertmiştir. Verilere bakıldığında Tunus'un 2020 yılındaki ekonomik durumu Arap baharı döneminden daha kötü bir vaziyettedir. 2011 yılında demokrasinin iyi bir yönetim olmadığını düşünen kesim %19 oranındayken 2018 yılına gelindiğinde bu oranın

Şekil 4. “Tunus’un Karşılaştığı En Önemli Sorun Nedir?” Sorusuna Verilen Yanıtlar

Kaynak: Arap Barometresi V, 2019

%51'e yükseldiği görülmüştür (Amaney ve Robbins, 2022).

Tunus'ta yaşana bu öz darbeye (self-coup) giden süreçte demokratik konsolidasyonun temel unsurlarından olan kurumsal rutinleşmenin gerçekleşmemesi etkili olmuştur (Kılavuz, 2022). Bu kurumsal zayıflık yatay hesap verilebilirliğin önündeki engellerden biri olarak Tunusluların karşısında dururken, bir yandan ekonomik problemler sorunları pekiştirici bir mahiyette kendini göstermiştir. Demokrasinin özgürlüğün yanında istikrar, ekonomik refah ve siyasi kalkınma getireceği beklentisi karşılanmadığı için Tunus'ta demokrasiye olan destek düşmüştür.

Ufukta Görünen Otoriterleşme mi?

Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesinde demokrasilerde aradığını bulamayan halkların özellikle ekonomik problemler ve yönetim sorunlarından kaynaklı olarak demokrasiye dair umudunu yitirdiği görülmektedir. Bu noktada ODKA'nın Çin ve Rusya modellerine daha açık hale geldiği ve otoriterleşmeye eğilimli olduğu ifade edilmektedir (Amaney ve Robbins, 2022). Zira ABD'nin dış politikada önceliğini Orta Doğu'dan çekmesinin akabinde Rusya ve Çin'in bölgede ekonomik ve askeri olarak etkili olmaya başlaması ve Arap Barometresi anketleri bu argümana gerekçe olarak sunulmaktadır. Bir Kuşak Bir Yol (BRI) girişimi sonrasında Çin'in bölgeye 123 milyar dolar yatırım yaptığı bilinmektedir. Öyle ki 2016 yılında Çin, Orta Doğu'ya yatırım ya-

pan en büyük yabancı yatırımcı olmuştur. Rusya ise askeri olarak özellikle Libya ve Suriye savaşlarında bölge ile ilişki halindedir.

Arap Barometresi anketlerine göre Tunus'ta halkın %63'ü Çin ile, %50'si Rusya ile güçlü bağlar kurulması gerektiği düşünmektedir (Arap Barometresi, 2021). Lübnan'da %42 oranında Çin ile ilişkilerin iyileştirilmesi düşünülürken %43 oranında Rusya, %36 oranında ise ABD ile ilişkilerin kurulması gerektiği ifade edilmiştir. Demokratik eğilimli ülkelerdeki oranlara bakıldığında ABD'den ziyade Çin veya Rusya ile ekonomik bağların güçlendirilmesi gerektiği düşüncesi daha yüksek seyretmektedir. Verilere göre Çin en çok tercih edilen potansiyel ekonomik partner olarak yer almaktadır.

Sonuç

Arap ayaklanmalarının Suriye, Yemen ve Libya'da başarısız devletler üretmesi, güvenlik, istikrar ve ekonomi sorunlarını beraberinde getirmesi demokrasiye olan taleplerin azalmasıyla sonuçlanmıştır. Orta Doğu bölgesinde demokratikleşme sürecinin negatif bir yönde ilerlediği görülmektedir. Her ne kadar genelde demokratik yönetim halk tarafından desteklenmeye devam etse de Arap Barometresi verilerine göre Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesinde demokrasinin "ideal yönetim sistemi" algısında düşüş yaşandığı, bunun yerine etkin, istikrar, güvenlik ve ekonomik refah getiren yönetim sistemlerinin benimsendiği görülmektedir. Bu durumun sebebi Arap kültürünün demokrasiye uyumlu olup olmaması tartışmaları değil, bölgenin eko-

nomik sorunlarının çözülememesidir. 2011 yılında halkları sokaklara döken toplumsal, siyasi ve ekonomik taleplerden özellikle ekonomik sorunların süregelmesi ve Çin'in bölgede etkin oluşu Orta Doğu ve Kuzey Afrika'yı Çin modeli otoriterleşmeye açık hale getirmektedir.

Kılavuz'un ifade ettiği gibi demokratikleşme ve konsolidasyon süreçlerinde halk etkili olsa da bu süreçler kurumsal olup genelde elitler tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu çerçevede halkın demokrasiye olan desteğinde bir düşüş yaşanması Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesinde demokratik süreçlerin de askıya alındığı anlamına gelmemektedir. Ancak bir ideal olarak demokrasi söylemi kırılmaya uğradığı için güvenlik, istikrar ve ekonomik refah sağlayan bir otokrasi, demokrasiye tercih edilebilir. Ekonomik iyileşme sağlanamadığı takdirde ekonomik iyileşmeyi sağlayabilen rejim otokrasi ise tercihler bu yönde gerçekleşecek gözükmektedir.

Kaynakça

Jamal Amaney A. ve Robbins M. (2022). Why Democracy Stalled in the Middle East. *Foreign Affairs*. Erişim tarihi: 17 Haziran 2022, <https://www.foreignaffairs.com/articles/middle-east/2022-02-22/why-democracy-stalled-middle-east>.

Arab Barometer. (2019). *Kuwait Country Report. Country Report*.

Arab Barometer. (2021). *Tunisia Country Report. Country Report*.

Arap Barometer. (2021). *Algeria Country Report. Country Report*.

Global Barometer Surveys. (2018). *Exploring Support for Democracy Across the Globe: Report on Key Findings*. Jain University Press.

International Institute for Democracy and Electoral Assistance. (2021). *The Global State of Democracy 2021 Building Resilience In A Pandemic Era*. Sweden.

International Monetary Fund. (2020). *Regional Economic Outlook Update: Middle East and Central Asia*.

Kılavuz, T. (2022). *The Road To July 25: The Problems of Democratic Consolidation in Tunisia. Expert Brief*. İstanbul: Al Sharq Strategic Research.

Rahman, N. (2018). *Democracy in the Middle East and North Africa: Five Years after the Arab Uprisings*. Princeton University: Arab Barometer.

Öne Çıkan Faaliyetler

“Engellenen bir şerit.... Mısır’da Demokratik Yol 2021” başlıklı rapor yayımlandı.

A blocked lane.... The Democratic Path in Egypt

T: 03.01.2022

D: İngilizce

Ü: Mısır

T: Rapor

Arap İnsan Hakları Ağı tarafından yayımlanan rapor, 2021 senesi boyunca Mısır’da gerçekleşen önemli olayların Mısır demokrasi tarihi içerisindeki yerini ve demokratik ilerleyişine artı ve eksisini konu aldı. 2021 yılı boyunca Mısır’da demokratik ilerlemenin pek bir yol kat edemediğini yineleyen rapor, bu sürecin daha fazla sansür, kısıtlama ve kamusal alan ihlali ile geçtiğini ifade etti.

<https://www.anhri.info/?p=28522&lang=en>

“Cezayir’de Yöneticilerin Kontrol Zihniyeti” başlıklı görüş yazısı yayımlandı.

عقلية التحكم عند الحاكم في الجزائر

T: 13.02.2022

D: Arapça

Ü: Cezayir

T: Görüş Yazısı

Dr. Makri, Cezayir’in zayıf bir devlet olmasının arkasında yatan en önemli sebeplerin ataerkil bakış açısı, yöneticilerin otoriter eğilimi ve devleti bazı çıkarlar için kullanma kaygısı olduğunu belirtti. Bu tür geri kalmışlığın arkasındaki en temel faktörün, her şey üzerinde mutlak kontrol sahibi olma arzusu anlamına gelen “kontrol zihniyeti” olduğunu ifade etti.

<https://hmsalgeria.net/ar/p/13551>

“Tunus’ta Parlamentonun Feshedilmesinin Etkileri” başlıklı analiz yayımlandı.

يا وتحليلات - قضايا وتفاعلات عربية وإقليمية

T: 31.03.2022

D: Arapça

Ü: Mısır

T: Analiz

Al-Ahram Siyasi ve Stratejik Çalışmalar Merkezi tarafından yayımlanan analizde Tunus Cumhurbaşkanı Kays Said’in Ulusal Güvenlik Konseyi toplantısına başkanlık ederken yaptığı konuşmada (30 Mart 2022), 25 Temmuz’daki olağanüstü kararların ardından sekiz ay süreyle askıya alınan parlamentonun feshedildiğini açıklamasının, Tunus’taki istisnai aşama için önemli bir dönüm noktası olduğunu belirtti.

<https://acpss.ahram.org.eg/News/17456.aspx>

“Yemen’de İktidarın Başkanlık Konseyine Devredilmesi: Siyasi Bağlam ve Etkileri” başlıklı görüş yazısı yayımlandı.

Transfer of Power in Yemen to a Presidential Council: Political Context and Implications

T: 20.04.2022

D: İngilizce

Ü: Katar

T: Görüş Yazısı

Yetki devrinin ve cumhurbaşkanlığı liderlik konseyinin oluşturulmasının duyurulması, anayasal düzenlemeler ve geçiş dönemi çerçevesinin dışında kaldı. Ancak son üç yılda sahada meydana gelen değişiklikleri ve Suudi Arabistan ile BAE ve onların Yemenli müttefikleri arasında Husi kontrolü dışında kalan valiliklerde güç ve nüfuzu paylaşma konusundaki fikir birliğini yansıtıyor.

<https://bit.ly/3tKhyoA>

Keşmir Sorunu: Bazı Tarihsel Gerçekler

Gulam Nabi Fai¹

Geçmiş

Keşmir sorunu, dünyanın çözülmemiş en eski uluslararası sorunlarından biridir. Anlaşmazlık öncelikle Keşmir halkının yaşamını ve geleceğini ilgilendirmektedir. Hindistan ve Pakistan arasındaki ilişkilerin Keşmir üzerindeki etkisi nedeniyle, bu bölge Güney Asya alt kıtasının barış ve istikrarını doğrudan etkilemektedir. Güney Asya ise dünya nüfusunun beşte birini barındıran bir bölgedir.

Konum ve Boyut

Keşmir, Hindistan-Pakistan alt kıtasının en kuzeyinde ve Orta Asya'nın güney noktasında yer almaktadır. 86.000 mil karelik bir alan ile şu anda yaklaşık 23,5 milyon olarak tahmin edilen bir nüfusa sahip olan ülke, dört ülke ile çevrilidir: Çin, Afganistan, Pakistan ve Hindistan. Keşmir'in nehirleri Pakistan'a akar, sınırının büyük bölümünü Pakistan ile paylaşmaktadır ve oraya karayolları ile ulaşılmaktadır. Keşmir'in ortasında ise doğal güzelliği ile ünlü olan Keşmir Vadisi bulunur. Dünyadaki 193 egemen devletle karşılaştırıldığında, Keş-

mir 103'ünden daha büyük ve 129'undan daha kalabalıktır.

Mevcut Durum

Hindistan ve Pakistan güçleri arasındaki ateşkes hattı şu anda Keşmir'i ikiye bölmüş durumdadır. Bunlardan biri, tüm bölgenin %63'ünü oluşturan ve yaklaşık 8,5 milyon nüfusa sahip, Keşmir Vadisi de dahil olmak üzere toplam 15,2 milyon nüfusa sahip Hint Bölgesidir. Yaklaşık 5,6 milyon nüfuslu diğer bölge ise dolaylı Pakistan kontrolü altındaki Azad (özgür) Keşmir ve doğrudan Pakistan tarafından yönetilen Kuzey Gilgit ve Baltistan bölgesini kapsamaktadır. Yaklaşık 1,5 milyon Keşmirli Pakistan'da mülteci olarak yaşamakta, yaklaşık 800.000'i İngiltere'ye ve yaklaşık 450.000'i dünyaya dağılmış durumdadır. Keşmir'in mevcut keyfi bölünmesi ise binlerce Keşmir ailesini parçalamıştır.

Modern tarih

Kendi başına yerleşik bir tarihsel sürekliliğe sahip bir toplum olan Keşmir, yüzyıllara yayılan uzun bir zamanda bağımsız ol-

1 Dünya Keşmir Farkındalık Forumu (World Kashmir Awareness Forum) Başkanı

muştur. Sömürge döneminde, geleneksel feodal şefler (Maharajahlar veya Naboblar) tarafından yönetilen ve İngiltere tarafından en büyük güç olarak iç özerklik verilen, Devletler adı verilen beyliklerden biriydi. Jammu ve Keşmir Mihracesi (Devlete verilen resmi ad), 1846'da bir miktar para (75.000 Nanak Shahi para birimi) karşılığında İngiliz Doğu Hindistan Şirketi'nden toprak alan bir yağmacının soyundan geliyordu. Keşmir halkının bu satış belgesinde mal muamelesi görmelerinden dolayı duydukları kızgınlık, erken sömürge döneminde dile getirilmemiş olarak kaldı, ancak 1931'de bir özgürlük hareketinde patladı. Bu, 1946'da Mihrace'ye karşı "Keşmir'den Çık" kampanyasına ve bir yıl sonra ivme kazanan Azad Keşmir hareketine yol açtı. Böylece, Mihrace birlikleri ve isyancı güçler arasındaki ilk silahlı çatışma Ağustos 1947'de gerçekleşti.

Halkının isyanıyla karşı karşıya kalan Maharaja, 25 Ekim 1947'de başkent Srinagar'dan kaçtı ve Hindistan'ın isyanı bastırmasına yardım etmesi için ordusunu göndermesini istedi. Bölgeye göz koyan Hindistan, silahlı müdahale için Maharaja bir koşul koydu. Koşul, Mihrace'nin Hindistan'a Katılım Belgesi imzalamasıydı. Her ne kadar Maharaja belgeyi imzalamayı kabul etse de, Hindistan birliklerini Devlete göndermek için imzasını beklemedi.

1846'da bir savaş lordu, Keşmir'i ve onun tımarını bir satış tapusuyla satın almıştı, bu nedenle 1947'de onun soyundan gelenler Keşmir'i Hindistan'a mülk olarak devretti. Yüz yıl arayla olsa da iki eylem aynı popüler öfkeyi kıskırtan, doğası gereği aynı sö-

mürgeciydi. Ancak iki eylem arasındaki tek fark, ilkinin sömürge döneminde gerçekleşmesi ve hiçbir meşruiyet gerektirmemesiydi; ikincisi ise Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nin yürürlüğe girmesinden sonra sömürge sonrası çağda meydana geldi.

Birleşmiş Milletlerde Keşmir Sorunu

1947 Ekim ve Aralık arasında, Azad Keşmir kuvvetleri Hindistan'ın silahlı müdahalesine başarıyla direndi ve Devletin üçte birini kurtardı. Direnişi bastıramayacağını anlayan Hindistan, konuyu Ocak 1948'de Birleşmiş Milletlere getirdi. İsyancı güçlere şüphesiz Pakistan'dan gönüllüler de katıldığı için Hindistan, Pakistan'ı Devlette "silahlı akıncılar" göndermekle suçladı ve Birleşmiş Milletler Pakistan'ı onları geri çekmeye çağırırdı. Bu, "baskıncılar" geri çekildikten sonra, Hindistan'ın Keşmir'in gelecekteki statüsüne karar vermek için tarafsız gözetim altında yapılacak bir halk oylamasına olanak sağlayacağı güvencesiyle birleştirildi. Buna karşılık Pakistan Hindistan'ı Maharaja'nın «şiddet ve sahtecilik» yoluyla erişimini sağlamış olmakla ve «itibarsız» bir yönetici ile kendi halkını ezme üzere gizlice anlaşmakla suçladı. Pakistan'ın karşı şikâyeti ile birlikte, anlaşmazlığı çözmek için Birleşmiş Milletler'in gözetimi ve kontrolü altında bir plebisit önerisi sunuldu.

Güvenlik Konseyi, 1948 Ocak-Nisan arasında konuyu etraflıca tartıştı. Çatışmanın sorumluluğunu belirlemenin imkânsız olduğu ve her iki tarafı da suçlamanın boşuna olduğu sonucuna vardı. Her iki taraf da

Şekil 5. Keşmir Eylemleri

Kaynak: Al-Jazeera

katılım sorununun tarafsız bir halk oylamasıyla karara bağlanmasını arzu ettiğinden, Konsey, aralarındaki ortak paydaya dayalı öneriler geliştirdi. Bunlar; ateşkes, tüm dış güçlerin Devletten çekilmesi ve Genel Sekreter tarafından atanacak bir yöneticinin kontrolünde bir halk oylaması yapılmasını öngören 21 Nisan 1948 tarihli kararda somutlaştırıldı. Planın ayrıntılarını müzakeretmek için Konsey, temmuz ayında Alt Kıtaya giden beş üyeli bir komisyon (ABD dahil) atadı.

Çıkmazın Nedeni

Ancak çözüme yönelik ilerleme, Hindistan'ın iki taraftaki güçlerin geri çekilmesi-

nin dengeli ve senkronize olması gerektiğini kabul etmeyi reddetmesiyle engellendi. Başkan Truman (ABD) ve Başbakan Attlee (İngiltere) söz konusu hususların Plebisit Yöneticisi tarafından tahkime sunulması için temyize başvurduğunda ve Hindistan temyizi reddettiğinde, Komisyonun arabuluculuk görevini sonlandırdı. 1950'den 1957'ye kadar, Güvenlik Konseyi Başkanları veya Birleşmiş Milletler temsilcileri General MacNaughton (Kanada), Owen Dixon (Avustralya), Frank Graham (Amerika Birleşik Devletleri) ve Gunnar Jarring (İsveç) Keşmir'in özgür bir plebisit yapılabilmesi için Devletin aşamalı olarak askerden arındırılması ve Hindistan'ın anlaşmasını güvence altına almak için yoğun

Hindistan hükümetinin Keşmir’de ifade özgürlüğüne yönelik saldırısı durdurulmalıdır ve Aralık 1994’te “Keşmir Temas Grubu”nu kuran Birleşmiş Milletler ve İslam İş Birliği Teşkilatı’nı hak aktivistlerinin, siyasi liderlerin ve yerel gazetecilerin gerçekleri konuştukları için zorla susturulmamalarını sağlamaya çağırıyoruz.

çaba sarf etti. Commonwealth ülkelerinin Başbakanları, gayri resmi arabulucularının başarısız olduğu gibi, başarısız oldu.

Mevcut Durum

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği (UNHCHR), 14 Haziran 2018’de “Keşmir’deki İnsan Haklarının Durumuna İlişkin Rapor”unu yayımladı. Rapor, Hint İşgalindeki Keşmir’de Hint ordusu ve paramiliter güçler tarafından işlenen insan hakları ihlallerinin grafik belgelerini içermektedir. Bu rapor, Keşmir’de Hint ordusu tarafından işlenen ciddi suistimallerin uluslararası alanda daha fazla tanınmasına yönelik önemli bir adımdır. Böylece rapor, Hindistan’ın insanlığa karşı işlediği suçların üzerindeki sır perdesini kaldırmaktadır. Belki şimdi, küresel topluluk Keşmir halkının hissettiği öfkeyi paylaşabilir.

Rapor, Hindistan Hükümeti’nin Keşmir halkına karşı insan ahlakı ve demokratik

özgürlük ilkelerini ihlal ettiği belirli olaylara atıfta bulunmaktadır. Raporunda şu ifade geçmektedir: “Temmuz 2016’da başlayan gösterilere yanıt olarak Hindistan güvenlik güçleri, yasa dışı ölümlere ve çok sayıda yaralanmaya yol açan aşırı güç kullandı. ... 2016’daki ayaklanmalarda protestoculara karşı kullanılan en tehlikeli silahlardan biri de pelet ateşlemeli pompalı tüfekti.”

Rapor, acımasız yasaların kullanılmasının Keşmir’deki Hint ordusuna tam bir cezasızlık duygusu verdiği birçok örneği detaylandırıyor. Raporunda, “İnsan hakları ihlallerinin cezasız kalması ve adalete erişim eksikliğinin Jammu ve Keşmir eyaletindeki temel insan hakları sorunları olduğu” vurgulanmıştır. Ve şu ifade edilmiştir: “Keşmir Vadisi ve Jammu bölgesindeki iddia edilen toplu mezar yerleri de dahil olmak üzere şikayetleri güvenilir bir şekilde soruşturmaya yönelik çok az hareket olduğu için, Keşmir’deki zorla veya istem dışı kaybetmelerin cezasız kalması devam ediyor.”

5 Ağustos 2019’dan bu yana Hindistan hükümetinin, yasa dışı işgallerine karşı her türlü direnişi ezmek için yeni acımasız önlemler aldığı bir gerçektir. İlk olarak, Hindistan Anayasası’nın 370 ve 35A Maddelerini yürürlükten kaldırarak işgallerinin ilk tanınmasının tüm kalıntılarını tek taraflı olarak kaldırdılar, bu önlemlerin kaçınılmaz olarak neden olacağı protesto ve direniş beklentisiyle tam bir askeri kilitlenme ve tam iletişim ablukası uyguladılar. Her türlü muhalefeti sindirmek ve bastırmak için acımasız bir kampanyada politikacıları, gazetecileri ve sivil toplum üyelerini hapse attılar.

O zamandan beri, demografik değişiklikler, siyasi manevralar ve idari entrikalar yoluyla Keşmir anlaşmazlığının siyasi doğasını sonsuza dek değiştirmeyi amaçlayan iyi tasarlanmış bir emperyalist planı serbest bıraktılar. Jammu ve Keşmir'in tartışmalı doğasındaki bu değişiklikler, son zamanlarda Jammu ve Keşmir dışından insanlara arazi satın alma ve yerel işler için rekabet etme hakkı verme yolunda ilk adım olarak ikamet belgesi alma hakkı verecek yeni ikamet yasaları ile sınırlandırıldı. Hintli yöneticiler, BM tarafından tanınan uluslararası anlaşmazlığın statüsünde yapılan bu tek taraflı değişikliklerin, uluslararası hukukun açık bir ihlali olduğunu utanmazca görmezden gelmeye çalıştılar.

Ulusal Soruşturma Ajansı (NIA) tarafından gerçekleştirilen eylemler siyasi amaçlıdır ve Hindistan hükümetinin barışçıl Keşmir seslerini sansürleme girişiminin bir parçasıdır. Diğer yandan Yasa Dışı Faaliyetleri Önleme Yasası (UAPA), Hindistan kuvvetleri tarafından işlenen insan hakları ihlallerini ifşa etmeyi amaçlayan aktivistleri, siyasi liderleri ve gazetecileri taciz etmek, saldırmak ve hapsedmek için sayısız kez kullanıldı. UAPA kapsamında gözaltına alınan son mağdur ise uluslararası alanda tanınan insan hakları aktivistlerinden biri olan Khurram Parvez. BM İnsan Hakları Savunucuları Özel Raportörü Mary Lawlor, 23 Kasım 2021'de "O (Khurram Pervez) bir terörist değil, bir insan hakları savunucusu" dedi. Hindistan'da kanguru mahkemesi tarafından müebbet hapis cezasına çarptırılan Yasin Malik de göz altına alınmıştı.

Hindistan hükümetinin Keşmir'de ifade özgürlüğüne yönelik saldırısı durdurulma-

lıdır ve Aralık 1994'te "Keşmir Temas Grubu"nu kuran Birleşmiş Milletler ve İslam İş Birliği Teşkilatı'nı hak aktivistlerinin, siyasi liderlerin ve yerel gazetecilerin gerçekleri konuştukları için zorla susturulmamalarını sağlamaya çağırıyoruz.

Bu nedenle, İslam İş Birliği Teşkilatı'na aşağıdaki maddeleri öneriyoruz:

1. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği tarafından 14 Haziran 2018 ve 8 Temmuz 2019 tarihlerinde "Keşmir'deki Durum" ile ilgili olarak yayımlanan raporu göz önünde bulundurarak, İnsan Hakları Konseyi'nin İİT üyelerinden onaylamalarını ve 28 Şubat- 1 Nisan 2022 tarihleri arasında Cenevre'de yapılacak olan BM İnsan Hakları Konseyi toplantısında Keşmir'deki insan hakları ihlalleri hakkında bir soruşturma komisyonu kurmak için ortak bir İİT kararı başlatmaları talep ediyoruz.
2. "Soykırım İzleme Örgütü" Başkanı Dr. Gregory Stanton'ın 12 Ocak 2022'de Amerika Birleşik Devletleri Kongresi'ne verdiği ifadesini yaygın olarak kullanmalı ve 19 Ocak 2022'de Karan Thapar'la yaptığı televizyon röportajında dile getirdiği, "Hindistan'da Keşmir ve Assam'dan başlayarak Müslümanlara karşı bir soykırım yapılıyor" ifadesi yaygınlaştırılmalı.
3. İİT, Keşmir diasporası için, özellikle işgal altındaki Keşmir'deki baskıdan kaçanlar- öğrenciler, akademisyenler, aktivistler, gazeteciler ve iş adamları- İİT üyesi ülkelerde başarılı öğrenciler için vize/iş/burs açmak gibi kurumsal bir şekilde "güvenli sığınaklar" sağla-

- malıdır ve aynı zamanda Modi'nin Hindistan'ında yaşayanlar için dayanılmaz hale gelen bu tür yetenekli ve profesyonel Keşmirliler için yer değiştirme kolaylığı sağlamalıdır.
4. İİT, işgal altındaki Keşmir'de sivil halka karşı işlenen belirli suçların davalarını görmek için «bağımsız» bir ceza mahkemesi kurmalıdır.
 5. İİT, dünyanın dört bir yanından Keşmir diasporası liderlerinden oluşan bir «Küresel Keşmir Meclisi» kurmalıdır. Sanaal olarak çalışabilir; kabul edilen grup pozisyonları / talepleri konusunda ev sahibi ülkelerle lobi yapılabilir.
 6. İİT, Hindistan Hükümetini, Khurram Pervez, Yasin Malik, Shabir Shah, Masarat Alam, Aasia Andrabi vd. dahil olmak üzere tüm siyasi mahkumları koşulsuz olarak serbest bırakmaya ikna etmelidir.
 7. İİT, Birleşmiş Milletler ile, Hindistan Hükümetini Keşmir'in demografisini değiştirmek için tasarlanan İkamet Yasasını feshetmeye ikna etmesi konusunda görüşmelidir.
 8. Son olarak, İİT'nin Birleşmiş Milletleri Keşmir sorununun temel nedenini -ardışık Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararları tarafından garanti edilen ve yerine getirilmeyen kendi kaderini tayin etme vaadi- üzerine ikna etmesini umuyoruz.

Öne Çıkan Faaliyetler

“Keşmir: Dünyanın Umursamazlık Örneği” başlıklı panel düzenlendi.

Kashmir: A case of world's apathy

T: 26.05.2022

D: İngilizce

Ü: Türkiye

T: Panel

İLKE Vakfı tarafından düzenlenen “Keşmir: Dünyanın Umursamazlık Örneği” başlıklı panele Dünya Keşmir Farkındalık Forumu Başkanı Dr. Ghulam Nabi Fai ve akademisyen ve barış aktivisti Dr.Waleed Rasool konuşmacı olarak katıldı. Panelde Keşmir meselesinin tarihi ve çeşitli yöneler alındı. Konuşmacılar dünyanın ve Müslümanların Keşmir meselesine karşı ilgisizliğine dikkat çekti.

<https://ilke.org.tr/kashmir-a-case-of-worlds-apaty-panel-held-at-ilke-foundation/4143>

**WORLD KASHMIR
AWARENESS FORUM**

Dünya Keşmir Farkındalık Forumu, Hindistan Hükümetinin Keşmir Kurtuluş Cephesi Lideri Muhammed Yasin Malik'in ömür boyu hapis cezasına çarptırma kararını kınadı.

World Kashmir Awareness Forum Condemns The Indian Government's Decision to Sentence Kashmir Liberation Front Leader Muhammad Yasin Malik to Life in Prison

T: 31.05.2022

D: İngilizce

Ü: ABD

T: Bildiri

Dünya Keşmir Farkındalık Forumu, Keşmir'in en saygın liderlerinden olan Keşmir Kurtuluş Cephesi Başkanı Muhammed Yasin Malik'e verilen ömür boyu hapis cezasını kınadı. Yapılan açıklamada Keşmirilerin kendi kaderlerini tayin haklarını ele almak için mücadele edecekleri ve sömürgeciliğe karşı mücadeleye devam edecekleri ifade edildi. Forum, insan hakları örgütleri ve Birleşmiş Milletleri Malik'e verilen ömür boyu hapis cezasını kınamaya ve Malik'in serbest bırakılmasına çağrı yaptı.

<https://kashmirawareness.org/world-kashmir-awareness-forum-condemns-the-indian-governments-decision-to-sentence-kashmir-liberation-front-leader-muhammad-yasin-malik-to-life-in-prison/>

“Yasin Malik: Keşmir’in En Tanınmış Lideri” başlıklı yazı yayımlandı.

Yasin Malik: The most recognizable leader of Kashmir

T: 07.06.2022

D: İngilizce

Ü: ABD

T: Görüş Yazısı

Dünya Keşmir Farkındalık Forumu tarafından yayımlanan görüş yazısında geçtiğimiz günlerde ömür boyu hapis cezasına mahkum edilen Yasin Malik’in hayatından bahsedildi. Keşmir halkının çok sevdiği Yasin Malik’in ömrünü Keşmir’in bağımsızlığı için mücadeleyle geçirmiş ve bu yolda defalarca zulme ve haksızlığa uğramış bir lider olduğu ifade edilerek, Yasin Malik’e yapılan haksızlığa dikkat çekildi.

<https://kashmirawareness.org/yasin-malik-the-most-recognizable-leader-of-kashmir-wkaf/>

İslam İş Birliği Teşkilatı, Cammu ve Keşmir’deki sınırlandırma tatbikatı konusunda derin endişe duyduğunu ifade etti.

OIC expresses deep concern over delimitation exercise in JK

T: 19.05.2022

D: İngilizce

Ü: ABD

T: Bildiri

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Genel Sekreterliği Pazartesi günü, Hindistan’ın Cammu ve Keşmir’in seçim sınırlarını yeniden çizme, “bölgenin demografik yapısını değiştirme ve Keşmir halkının haklarını ihlal etme” girişimlerine ilişkin “derin endişesini” dile getirdi.

<https://kashmirawareness.org/oic-expresses-deep-concern-over-delimitation-exercise-in-jk/>

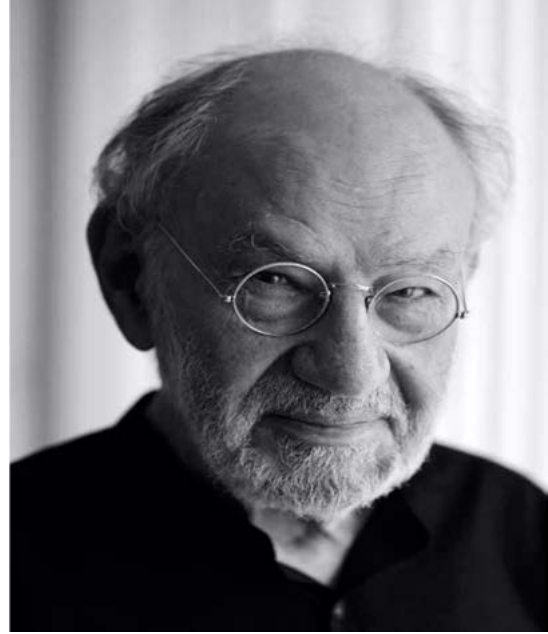
Bir İslâm Antropoloğu: Talal Asad

*Selvanur Demircan*¹

Çağdaş İslâm düşüncesine antropoloji açısından önemli katkılar sunan Talal Asad bugün doksan yaşında ve City University of New York'ta antropoloji profesörü olarak akademik hayatına devam etmektedir. Talal Asad *Kur'ân'ın Mesajı, Yolların Ayrılış Noktasında İslâm ve Mekke'ye Giden Yol* gibi önemli eserleriyle tanıdığımız Muhammed Esed'in oğludur. Din, sekülerlik, İslâm ve Hristiyanlık üzerine çalışmaları olan Talal Asad *Dinin Soykütükleri, Sekülerliğin Biçimleri, Seküler Çeviriler: Ulus-Devlet, Modern Benlik ve Hesapçı Akıl* adlı eserleriyle bilinmektedir. Asad'ın din ve özellikle İslâm antropolojisi alanındaki eleştirel bakış açısı, antropoloji alanındaki çalışmalara öncülük etmiştir. Bu portre-analiz yazısında Talal Asad'ın hayatı ve fikirlerine dair genel bir perspektif sunulacaktır.

Antropoloji ve Talal Asad

Bir antropolog olarak tanıdığımız Talal Asad'ın antropolojiye olan merakı ve ilgisi aslında çocukluğuna dayanmaktadır. 1932 yılında Medine'de dünyaya gelen Talal Asad'ın babası Muhammed Esed,

Şekil 6. Talal Asad

1920'li yıllarda İslâm'ı seçen bir entelektüel ve yazardı. Annesi ise Suudi Arabistanlı herhangi bir resmî eğitimi olmayan dindar bir kadındı. Ailesi Talal Asad doğduktan bir yıl sonra Britanya Hindistanı'na taşınmış; Asad çocukluk ve gençlik yıllarını bu bölgede geçirmiştir. Çocukluk yıllarında İkinci Dünya Savaşı'nın patlak vermesi, 1947 yılında Britanya Hindistanı'nın bölünmesi

1 İstanbul Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümünden mezundur. Hâlihazırda 29 Mayıs Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümünde yüksek lisans eğitimine devam etmektedir.

Asad'a göre tutarlı bir İslâm antropolojisi belirli bir sosyal tasavvur veya sosyal yapı ve dinî ideolojinin ilişkili olduğu bir sosyal bütünlük fikri ile mümkün değildir. Asad, İslâm antropolojisi etrafında üretilen çalışmaların "İslâm geleneğini" takip etmesi gerektiğini düşünmektedir. Bu gelenek, bütün Müslümanların takip ettiği Kur'an ve Hadis metinlerine dayanan söylemsel bir gelenektir (discursive tradition). İslâm özgün sosyal yapıların, inançların, adetlerin ve ahlakların gelişigüzel bir araya gelmesiyle oluşan bir yapı değildir. İslâm bir gelenektir.

gibi küresel ve bölgesel çapta yaşanan siyasi kriz atmosferi Asad'ın düşünce dünyasını inşa eden temel olaylardandır. Hindistan ve Pakistan'ın bölünmesi sırasında yaşanan şiddet ve ölüm olayları, Naziler tarafından Yahudilere yönelik yapılan zulümler ve soykırım, Hiroşima ve Nagazaki'nin atom bombası ile bombalanarak büyük sivil nüfusun katledilmesi gibi olaylar, modern devlet ve sekülerizm kavramı üzerine eleştirel sorgulamalarına sebep olmuştur. Asad, bu olaylarda yaşanan şiddeti "dini şiddet" olarak değil; modern ulus devlette sıklıkla görülen "ulusal" şiddet olarak tanımlamıştır.

Babasının isteği üzerine 1950 yılında mimarlık bölümünde okumak için Pakistan'dan Londra'ya geçen Talal Asad, İngiltere'nin entelektüel ve politik kültüründen etkilenmiştir. O yıllarda Alfred Jules Ayer'in *Language, Truth and Logic* kitabı; ardından Wittgenstein'in *Felsefi Soruşturmalar* adlı eseriyle tanışan Asad, antropolojiye olan ilgisini gün yüzüne çıkarmıştır. 1959-1955 yılları arasında Edinburgh Üniversitesi'nden Antropoloji alanında lisansını tamamlamıştır.

Talal Asad'ın entelektüel serüvenin yanı sıra antropolojiye olan ilgisini ve düşünce dünyasını şekillendiren temel olaylardan biri de annesinin dini hayatını gözlemlemesi ve onun üzerine ürettiği düşünceler olmuştur. Asad, babasının aksine İslâm'a dair entelektüel bir birikimi olmayan annesinin İslâm'ın öğretilerini başkalarına karşı savunmadan ve kimseyi ikna etmeye çalışmadan bizzat pratik hayatta uyguladığını ifade etmiştir. Bu durum Asad'da annesinin dini hayatında entelektüel yön olmayışının bir eksiklik olmadığı; dini uygulamaların bizzat dinin cisimleşmiş hâli olduğu düşüncesini doğurmuştur (Asad, 2020a).

İslâm Antropolojisi Düşüncesi

19. yüzyıl başları itibariyle Batılı akademisyenler tarafından Doğu toplumlarını, İslâm'ı ve Müslümanları konu edinen bir disiplin olarak oryantalist çalışmalar Batı'yı akılcı, dinamik ve keşifçi olarak; Doğu'yu ise içine kapalı, durağan, dine ve hurafeye dayalı olarak tasvir etmiştir. Oryantalist yaklaşımlar İslâm'ı Doğu'nun içinde şekille-

nen birtakım siyasal, ekonomik ve toplumsal örgütlenme biçimleriyle analiz etmiştir. Örneğin oryantal despotizm, patrimonyal yönetim, Asya tipi üretim tarzı gibi kavramlar oryantalist çalışmalarda Doğu'nun ve İslâm'ın ayırt edici özellikleri olarak tanımlanmıştır. İslâm çalışmalarındaki bu gibi oryantalist yaklaşımlar zaman içerisinde ciddi şekilde sorgulanmış ve eleştirilmiştir. Bu sorgulayış ve eleştiriler, Doğu'daki modern devlet ve modernizmin temel kabullerinin sorgulanmasına paralel olarak gelişmiştir. Böyle bir zeminde antropoloji çalışmaları, İslâm'ın ve Müslüman toplulukların çeşitlilikleri, Müslümanların bulunduğu coğrafyalarda gelişen siyasal hareketler ve eylemlerin modern ulus devletle ilişkisi gibi meseleleri ele almıştır. Antropoloji çalışmalarında İslâm'a dair oryantalist yaklaşımlar Abdul Hamid El-Zein ve Talal Asad tarafından eleştiriye tabi tutulmuştur (Şengül, 2016).

"İslâm antropolojisi", El-Zein'in *Beyond Ideology: The Search for the Anthropology of Islam* başlıklı makalesiyle kavramsal çerçeve kazanmış ve Talal Asad'ın çalışmalarıyla akademik bir mesele olarak canlandırılmıştır. El-Zein söz konusu makalesinde İslâm'a dair yapılan antropolojik çalışmalarda İslâm'ın "halk ve ulema İslâm'ı"; İslâm'ın birbirinden farklı sosyal, siyasal ve ekonomik sistemlerin bir parçası olarak tanımlanması; İslâm'ın modernleşmeye uyum sağlaması açısından incelenmesini sorunlu bulmuştur (el-Zein, 1977). El-Zein'den sonra Talal Asad da antropoloji açısından dine ve İslâm'a dair ortaya konan yaklaşımları ve çalışmaları eleştirel bir sorgulamaya tabi tutmuştur. Batılı antro-

pologların çalışmalarında, son zamanlarda İslâm ve Müslüman kelimelerine yer verme oranının gittikçe arttığı tespitinde bulunan Asad, "*The Idea of an Anthropology of Islam*" başlıklı makalesinde İslâm antropolojisinin neyi/nasıl incelediği sorusu üzerine yoğunlaşmıştır. Asad, İslâm'ın antropolojisi olarak ortaya konan girişimlerin İslâm'ın Orta Doğu ile özdeşleştirilmesini ve Müslüman tarihinin Hristiyan tarihinin bir kopyası olarak anlatıldığını tespit etmiştir. Buradan hareketle Asad bu argümanların genelleştirilme usulünü eleştirmiştir. Gellner'in ve Geertz'in çalışmaları üzerine eleştirel bir tahlil yapan Asad, bu isimlerin çalışmalarında Müslümanların ve İslâm'ın tiyatrosal olarak kurgulandığını; söz konusu isimlerin çalışmalarında aktörlere düşünmeyen ve sadece davranmakla yetinen bir rol biçildiğini ifade etmiştir. Asad'a göre Müslüman toplumların ve İslâm'ın bu tür bir yaklaşımla incelenmesi sorunludur. Bu tür bir yaklaşım, tiyatro oyuncularının ifadeleri ve niyetleri üzerine bir anlatı icat etmenin yanı sıra sosyal hayatı belirli kavramlar etrafında analiz ederek gerçekliği göz ardı etmektedir.

Talal Asad, antropolojik çalışmalarda İslâm'ın sosyal yapısının "şehirlerde yaşayan fakirlerin dini" ve "burjuva din'i" olarak kategorize edilmesini tutarsız kurgular olarak bulmaktadır. Asad'a göre tutarlı bir İslâm antropolojisi belirli bir sosyal tasavvur veya sosyal yapı ve dinî ideolojinin ilişkili olduğu bir sosyal bütünlük fikri ile mümkün değildir. Asad, İslâm antropolojisi etrafında üretilen çalışmaların "İslâm geleneğini" takip etmesi gerektiğini düşünmektedir. Bu gelenek, bütün Müslümanların takip ettiği

Kur'an ve Hadis metinlerine dayanan *söylemsel bir gelenektir (discursive tradition)*. İslâm özgün sosyal yapıların, inançların, adetlerin ve ahlakların gelişigüzel bir araya gelmesiyle oluşan bir yapı değildir. İslâm bir gelenektir.

Asad "gelenek" kavramını, herhangi bir uygulamanın amacı ve doğru biçimde uygulanışı hakkında talimat veren ve kurumsallaşan bir tarihe sahip olarak tanımlamaktadır. Bir İslâm antropoloğu da Müslümanların "Müslüman" olarak kabul edildiği spesifik bağlam ve kurumlaşmış uygulamaları takip etmelidir. Asad'a göre İslâm'ı doktrin ya da ritüeller; şehirli ya da kırsal; klasik ya da modern gibi ayrımlar yaparak incelemek doğru bir perspektif sunmamaktadır. Bir uygulama alim, tarikat

şeyhi ya da eğitim almamış ebeveynler, kim tarafından aktarılırsa aktarılsın o uygulama Müslümanlara o şekilde öğretildiği için İslâm'ın *söylemsel geleneğine* aittir. Asad'a göre İslâmî gelenek heterojen bir yapıdadır. Bundan dolayı farklı zaman ve mekân diliminde farklı bağlamlarda gelişen uygulamaların hepsi İslâm antropolojisini ilgilendirmektedir. Bunlar arasında doğru veya yanlış şeklinde bir sınıflandırma yapmak mümkün değildir; bu çeşitli uygulamaların hepsi İslâmî *söylemsel geleneğe* aittir. Muhtelif İslâmî geleneksel uygulamaların farklı halklar ve farklı sosyal ve tarihî şartlar arasında gelişmiş olması bir geleneğin olmadığı anlamına gelmemektedir. Asad, bu durumun çeşitli İslâmî akıl yürütmelerin varlığını ortaya koyduğunu belirtmektedir (Asad, 2009).

Asad, İslâm antropolojisi çalışmaları için kırsal-kentsel ya da büyük-küçük gibi doğru ölçeği bulmaktan ziyade doğru kavramları bulmanın çok daha elzem olduğunu belirtmektedir. İnanç çeşitlerinin, adetlerin, ahlak kurallarının bir toplamından ibaret olmadığını ifade etmektedir. Asad'a göre İslâm'ın *söylemsel geleneği* mevcuttur. Bundan dolayı İslâm'a dair olan her şey zaman ve mekân bağlamı ayırt edilmeksizin İslâm antropolojisinin araştırma konusu olmaktadır.

Sekülerizm ve Din

Post-modernizmin faydalı taraflarından birinin "büyük anlatılara eleştirel bakma imkânı" sunması olduğunu ifade eden Talal Asad, "Batı'nın keşfettiği sanılan evrensel yol" bakış açısından sıyrılmadan dinî

Post-modernizmin faydalı taraflarından birinin "büyük anlatılara eleştirel bakma imkânı" sunması olduğunu ifade eden Talal Asad, "Batı'nın keşfettiği sanılan evrensel yol" bakış açısından sıyrılmadan dinî hareketleri anlamının mümkün olmayacağını belirtmektedir. Bunu antropolojik bir girişim olarak gören Asad, inançlar ve hareketlerin uygun terimlerin bulunarak anlaşılacağını ileri sürmektedir. Bunların anlaşılması insanların kendi kavramlarının temel alınmasıyla mümkündür.

hareketleri anlamanın mümkün olmayacağını belirtmektedir. Bunu antropolojik bir girişim olarak gören Asad, inançlar ve hareketlerin uygun terimlerin bulunarak anlaşılacağını ileri sürmektedir. Bunların anlaşılması insanların kendi kavramlarının temel alınmasıyla mümkündür. ("Modern İktidar ve Dini Geleneklerin Yeniden Biçimlendirilişi", 2001)

Sekülerliğin Biçimleri başlıklı kitabında, günümüzde dünya çapında dinî hareketlerin yükseldiğinin altını çizen Asad, bu hareketler üzerine konan pek çok çalışmanın modern dünyada dinin hiçbir şekilde ortadan kalkmadığını ifade etmektedir. Dini olandan seküler olana doğru düz bir çizgide ilerlendiği anlatısının bugün artık hiçbir şekilde kabul görmeyeceğini ileri sürmektedir. Seküler ve sekülerlik kavramını antropolojik açıdan ele alan yazar, "sekülerin" akıl ve hoşgörü ile değil; mit ve şiddet üzerinden yükseldiğini tespit etmektedir. Seküler kavramının dini olandan bağımsız, modern dönemde icat edildiği anlatısını tartışan Asad, sekülerizm ve dini olan arasında keskin ayrımlar yapılamayacağını öne sürer.

Charles Taylor'un sekülerizmi modern devletin yükselişiyle ilişkilendirdiğini belirten Asad, yine Taylor'a göre sekülerizmin kendisini ilk olarak birbiriyle çatışan dini mezhep öğretileri arasında ortak paydayı bulmak olduğunu; ikincisinin ise dini görüşlerden bağımsız bir şekilde siyasi bir etik tanımı getirme çabası olduğunu ifade etmektedir. *Örtüşen mutabakat* ilkesiyle sekülerizm etiği oluşturulacağı görüşünü eleştiren Asad, hukuk ve yasal yaptırımlar

yoluyla vatandaşların belirli ilkeler üzerinde ikna edilmesini çelişkili bularak modern seküler tahayyüldeki eşitlik ve özgürlük ilkelerin huzursuzluğa sebep olabileceğini belirtmektedir. Kapitalist ulus devletlerin güç ve zenginlik açısından eşitsizliği ve birbirine karşı güvensizliğini sorunsallaştırmaktadır. 11 Eylül olaylarından sonra ABD'nin iç ve dış "şer" düşmanlara karşı kendi ulusunu "iyi" olarak tanımlaması ve Amerika'nın yanında olmayan herkesi özgürlük düşmanı ilan etmesini örnek vermektedir. Hindistan örneğinde "Hinduizmin temsillerine uymayan kişilerin dini azınlıklar olarak tanımlanması" da başka bir örnektir. Dolayısıyla Asad'a göre seküler devlet hoşgörünün teminatı olamaz ve hukuk yoluyla şiddeti ortadan kaldırmaz; *düzenler* (Asad, 2020b).

Sekülerizmin farklı dinî azınlıklar ve mezhepler arasındaki çatışma ve hoşgörüsüzlüğü kaldıracığı iddiasının aksine modern ulus devletlerin farklı formlarla şiddet ve zulmü sürdürdüğünü vurgulayan Asad, sekülerizmin ve modern ulus devletin kendi içindeki çelişkileri gözler önüne sermektedir.

Sonuç

Talal Asad'ın *Dinin Soykütükleri* başlıklı eseri Hristiyanlık ve İslâm'a dair antropolojik yaklaşımları Avrupamerkezci bir bakış açısı dışında yeniden ele alan önemli ve öncü bir eserdir. Asad bu kitabının girişinde Hristiyanlık ve post-Hristiyanlık tarihine dair yaptığı çalışmaların temel sebebinin Hristiyanlık tarihinin, Batı dışı geleneklerin gelişim ve değişimi açısından

önemli olduğunu savunmaktadır. Asad'a göre antropolojinin "modernliğe giren" yerel halkları daha iyi anlayabilmek için Batı'yı köhne bir ideoloji görmek yerine onu daha derin kavraması gerekmektedir. Dolayısıyla Asad bu kitabında Batı'nın kendi tarihini, yapısını ve projesini inşa etmiş olan iktidarları incelemiştir. Modern dünyanın oluşumunda -iyi ya da kötü- önemi göz ardı edilemez Batı tarihinin kavramsal jeolojisi Batı-dışı halkların tarihlerini okumak konusunda son derece önemlidir (Asad, 2015).

Bu bağlamda İslâm, Hristiyanlık, sekülerizm kavramları üzerine antropolojik incelemeler ortaya koyan Talal Asad, genel kâının aksine dinin modern dünyada önemi koruduğunu göstererek din ve sekülerizm arasındaki karşılıklı ilişkiyi incelemiştir. Ayrıca İslâm'ın ve Müslüman toplumların hayatını Batı'nın aynasından izleyen oryantalist yaklaşımları özgün bir antropolojik perspektifle eleştirmiştir. Asad, din antropolojisi çalışmalarında doğru kavramları kullanmanın önemini göstermiştir.

Kaynakça

- Asad, T. (2009). The Idea of an Anthropology of Islam. *Qui Parle*, 2(17), 1-29.
- Asad, T. (2015). *Dinin Soykütükleri Hristiyanlıkta ve İslamda Disiplin ve İktidarın Nedenleri*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Asad, T. (2020a). Autobiographical Reflections on Anthropology and Religion. *Religion and Society: Advances in Research*, 1(11), 1-7.
- Asad, T. (2020b). *Sekülerliğin Biçimleri Hristiyanlık, İslamiyet ve Modernlik* (3. bs). İstanbul: Metis Yayınları.
- el-Zein, A. (1977). Beyond Ideology and Theology: The Search for the Anthropology of Islam. *Annual Review of Anthropology*, 6, 227-254.
- Modern İktidar ve Dini Geleneklerin Yeniden Biçimlendirilişi (H. Ete, Çev.). (2001). *Tezkire*, 20, 117-134.
- Şengül, S. (2016). İslâm Antropolojisi Çalışmalarında Yöntem Tartışmaları. *Toplum ve Bilim*, 136, 146-171.

Aylık Faaliyet Görünümü

TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER

Faaliyet	Faaliyetin Orjinal Adı	Kurum	Tarih	Dil	Ülke	Faaliyetin Türü	Link
"Siyasi Liderin Becerileri" ve "Seçim Kampanyaları ve Siyasi İletişim Oluşturma Stratejisi" başlıklı eğitim gerçekleştirildi.	تدريب "مهارات القائد السياسي" و "الحملات الانتخابية واستراتيجية الاتصال السياسي"	Friedrich-Ebert-Stiftung Jordan	24.05.2022	Arapça	Ürdün	Eğitim	https://www.facebook.com/FESJordanOffice
"Ürdün'de Demokratik Geçiş" başlıklı seminer düzenlendi.	ندوة "التحول الديمقراطي في الأردن"	Friedrich-Ebert-Stiftung Jordan	18.05.2022	Arapça	Ürdün	Seminer	https://www.facebook.com/FESJordanOffice
"MENA Alt Bölgesini Vergi Adaleti İçin Harekete Geçirmek" başlıklı çalıştay gerçekleştirildi.	ورشة عمل حول "تحريك منطقة الشرق الأوسط وشمال إفريقيا من أجل العدالة الضريبية"	Friedrich-Ebert-Stiftung Jordan	16-17.05.2022	Arapça	Ürdün	Çalıştay	https://www.facebook.com/FESJordanOffice
"Ürdün'de Suriyeli Mültecilere On Yıl Boyunca Ev Sahipliği - Polonya İçin Alınacak Dersler" adlı makale yayımlandı.	A Decade of Hosting Syrian Refugees in Jordan - Lessons Learnt for Poland	The West Asia-North Africa Institute	5.08.2022	İngilizce	Ürdün	Makale	http://wanainstitute.org/en/publication/decade-hosting-syrian-refugees-jordan-lessons-learnt-poland
"Beni Hiçbir Şey Durduramaz: Gazzeli Bir Berber İşine Dönme Nasıl Karar Verir" adlı yazı yayımlandı.	Nothing Will Stop Me: How a Gazan Barber is Determined to Return To His Craft	United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East	22.05.2022	İngilizce	Ürdün	Görüşme Yazısı	https://www.unrwa.org/newsroom/features/nothing-will-stop-me-how-gazan-barber-determined-return-his-craft
"Ramazan Ayında Kudüs'teki Olayların Değerlendirilmesi" başlıklı toplantı gerçekleştirildi.	Assessment of the Events in Jerusalem during Ramadan	The Palestinian Academic Society for the Study of International Affairs (PASSIA)	11.05.2022	İngilizce	Filistin	Toplantı	http://passia.org/meetings/54
"Teori ve Pratik Arasındaki Sosyal ve Ekonomik Haklar" başlıklı konferans gerçekleştirildi.	Pal-Think Concludes a Discussion Session About: Social and Economic Rights between Theory and Practice	PALthink for Strategic Studies	26.05.2022	İngilizce	Filistin	Konferans	http://palthink.org/en/2022/05/11540/
"Batı'daki Müslümanlar ve varoluşun zorlukları ve İslamofobi" adlı seminer gerçekleştirildi.	ندوة حوارية: المسلمون في الغرب وتحديات الوجود والإسلاموفوبيا	The House of Wisdom For Conflict Resolution and Governance	23.05.2022	Arapça	Filistin	Seminer	https://bit.ly/30nOxr5
Adalah, zorla yerinden edilen Filistinliler için çağrıda bulundu.	Adalah: Israel Land Authority's attempt to forcibly displace 500 Palestinian Bedouin residents of Ras Jrabah to expand the primarily-Jewish city of Dimona is illegal and must be cancelled	Adalah	15.05.2022	İngilizce	Filistin	Bildiri	https://www.adalah.org/en/content/view/10623

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Filistin Bayrağı Dalgalanmasının Yasallığı Üzerine Soru-Cevap" başlıklı yazı yayımlandı.	Adalah: Q & A on the Legality of Waving the Palestinian Flag	Adalah	18.05.2022	İngilizce	Filistin	Açıklama	https://www.adalah.org/en/content/view/10628
Filistin İnsan Hakları Örgütleri UCM'ye dosya sundu.	Palestinian Human Rights Organizations Submit File to the ICC, Urge Prosecutor to Open Cases from Attack on Palestinians in Gaza in May 2021	Al-Haq	24.05.2022	İngilizce	Filistin	Bildiri	https://www.alhaq.org/advocacy/20043.html
Shireen Abu Aqleh'in öldürülmesi, İsrail'in suçlardan cezasız kaldığını ve Filistin halkına karşı keyfi ölümcül güç kullanımının arttığına dair bildiri yayımlandı.	The Killing of Shireen Abu Aqleh Highlights Israel's Impunity for Crimes and Increased Use of Arbitrary Lethal Force against the Palestinian People	Al-Haq	12.05.2022	İngilizce	Filistin	Bildiri	https://www.alhaq.org/advocacy/19990.html
CAIR, Müslüman hokey oyuncusuna yapılan islamofobik ve ırkçı tacizi kınadı	CAIR Condemns Islamophobic, Racist Harassment of Muslim Hockey Player	Council on American-Islamic Relations	25.05.2022	İngilizce	Amerika	Basın Bildirisi	https://www.cair.com/press_releases/cair-condemns-islamophobic-racist-harassment-of-muslim-hockey-player/
CAIR, CAIR-San Antonio Uvalde'deki Silahlı Saldırısı Kınadı, Toplum Kurbanlara Kan Bağışlamaya Çağırıldı	CAIR, CAIR-San Antonio Condemn Shooting in Uvalde, Call on Community to Donate Blood to Victims	Council on American-Islamic Relations	24.05.2022	İngilizce	Amerika	Basın Bildirisi	https://www.cair.com/press_releases/cair-cair-san-antonio-condemn-shooting-in-uvalde-call-on-community-to-donate-blood-to-victims/
"Yasalar; aşırılığı, nefreti ve şiddeti kontrol etmek için çok önemlidir" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	القانون مهم جدا بالسيطرة على التطرف والكرهية والعنف!	Al-Tahreer Association for Development	16.05.2022	Arapça	Irak	Görüş yazısı	https://bit.ly/3nhCRdB
"STK sorun raporu: Güvenli ve anlamlı halk katılımına dayalı EBRD insan hakları durum tespiti" başlıklı rapor yayımlandı.	CSO issue paper: EBRD human rights due diligence based on safe and meaningful public participation	Cairo Institute for Human Rights Studies	5.05.2022	İngilizce	Mısır	Rapor	https://cihrs.org/cso-issue-paper-ebrd-human-rights-due-diligence-based-on-safe-and-meaningful-public-participation/?lang=en
"Libya: Doğu ve Batı'daki Yetkililer Medeni ve Siyasi Özgürlüklere Baskı Uygulamada Birleşiyor" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Libya: Authorities in East and West Unite in Imposing Crackdown on Civil and Political Freedoms	Cairo Institute for Human Rights Studies	12.05.2022	İngilizce	Mısır	Görüş Yazısı	https://cihrs.org/libya-authorities-in-east-and-west-unite-in-imposing-crackdown-on-civil-and-political-freedoms/?lang=en
"#NotACrime: Çevrimiçi kampanya, Cezayir makamlarını sivil alan ve temel özgürlüklere yönelik saldırılarını durdurmaya çağırıyor" başlıklı bildiri yayımlandı.	#NotACrime: Online campaign calls on Algerian authorities to stop their assault on civic space and fundamental freedoms	Cairo Institute for Human Rights Studies	19.05.2022	İngilizce	Mısır	Bildiri	https://cihrs.org/notacrime-online-campaign-calls-on-algerian-authorities-to-stop-their-assault-on-civic-space-and-fundamental-freedoms/?lang=en
"Sivil Toplum Örgütleri, HRD Salah Hammouri'nin ICC'yi İsrail'in Kudüs'te Devam Eden Savaş Suçlarını ve İnsanlığa Karşı Suçlarını Soruşturmaya Çağırarak Sunumunu Destekliyor" başlıklı analiz yayımlandı.	Civil Society Organizations support submission by HRD Salah Hammouri urging ICC to Investigate Israel's Ongoing War Crimes and Crimes Against Humanity in Jerusalem	Cairo Institute for Human Rights Studies	20.05.2022	İngilizce	Mısır	Analiz	https://cihrs.org/civil-society-organizations-support-submission-by-hrd-salah-hammouri-urging-icc-to-investigate-israels-ongoing-war-crimes-and-crimes-against-humanity-in-jerusalem/?lang=en

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"2019'dan beri haksız yere tutuklu bulunan Mısırlı-İngiliz aktivist blog yazarı ve yazılım geliştiricisi Alaa Abdel Fattah'ın serbest bırakılması için Birleşik Krallık hükümetine çağrıda bulunan uluslararası mektup" başlıklı bildiri yayımlandı.	International letter calling for the UK government to secure the release from of prominent Egyptian-British activist blogger and software developer Alaa Abdel Fattah, unjustly detained since 2019	Cairo Institute for Human Rights Studies	27.05.2022	İngilizce	Mısır	Bildiri	https://cihrs.org/international-letter-calling-for-the-uk-government-to-secure-the-release-from-of-prominent-egyptian-british-activist-blogger-and-software-developer-ala-a-abdel-fattah-unjustly-detained-since-2019/?lang=en
"Mısır: Başkan, politikacılar Aboul-Fotouh, Mohamed al-Qassas, Moaz al-Sharqawi ve Yahia Hussein Abdel Hadi aleyhindeki haksız kararları bozmalı" başlıklı bildiri yayımlandı.	Egypt: President must overturn unjust verdicts against politicians Aboul-Fotouh, Mohamed al-Qassas, Moaz al-Sharqawi, and Yahia Hussein Abdel Hadi	Cairo Institute for Human Rights Studies	31.05.2022	İngilizce	Mısır	Bildiri	https://cihrs.org/egypt-president-must-overturn-unjust-verdicts-against-politicians-aboul-fotouh-mohamed-al-qassas-moaz-al-sharqawi-and-yahia-hussein-abdel-hadi/?lang=en
70'te UNRWA: Bu Bağlamda Filistinli Mülteciler	UNRWA at 70: Palestinian Refugees in Context	Aljazeera Center for Studies	1.05.2022	İngilizce	Katar	Kitap	https://studies.aljazeera.net/en/publications/unrwa-70-palestinian-refugees-context
"OSCE Akademisi Kıdemli Öğretim Görevlisi Maecenata Vakfı ve IPSA Araştırma Komitesi 34 ile işbirliği içinde BRI'nin İnsan Hakları Üzerindeki Etkisi üzerine" başlıklı konferans gerçekleştirildi.	OSCE Academy Senior Lecturer in cooperation with Maecenata Foundation and IPSA Research Committee 34 organizes a Conference on the BRI Impact on Human Rights	OSCE Academy	21.05.2022	İngilizce	Kırgızistan	Görüş Yazısı	https://osce-academy.net/en/news/full/1103.html
"Elon Musk, Buffalo saldırısı, Teksas ve internet özgürlüğü" başlıklı analiz yayımlandı.	Elon Musk, the Buffalo shooting, Texas, and Internet free speech	Brookings Doha centre	23.05.2022	İngilizce	Katar	Analiz	https://www.brookings.edu/blog/techtank/2022/05/23/elon-musk-the-buffalo-shooting-texas-and-internet-free-speech/
"Buhara Bildirgesi" başlıklı bildiri yayımlandı.	BUKHARA DECLARATION	Institute for Strategic and Regional Studies	26.05.2022	İngilizce	Özbekistan	Bildiri	https://isrs.uz/en/yangiliklar/buharskaa-deklaracia
"14 Hak Grubu Siyasi Tutukluların Derhal Serbest Bırakılması Çağrısında Bulundu" başlıklı bildiri yayımlandı.	14 Rights Groups Call for Immediate Release of Political Prisoners	The International Campaign for Freedom in the United Arab Emirates (ICF UAE)	30.05.2022	İngilizce	BAE	Bildiri	https://www.icfuae.org.uk/news/14-rights-groups-call-immediate-release-political-prisoners
"2021'de terörist faaliyetlerin stratejik bir değerlendirmesi" başlıklı analiz yayımlandı.	تقويم استراتيجي للنشاط الإرهابي في عام 2021	Emirates Center for Strategic Studies and Research	21.05.2022	Arapça	BAE	Analiz	https://bit.ly/3xZfESe
"İsrail'in seçim sisteminde reform yapması gerekiyor mu?" başlıklı rapor yayımlandı.	هل تحتاج إسرائيل لإصلاح النظام الانتخابي	Emirates Center for Strategic Studies and Research	19.05.2022	Arapça	BAE	Rapor	https://bit.ly/3HYbX3N
"Seçim Kanunu Değişikliğinden Sonra Tunus Nereye Gidiyor?" başlıklı analiz yayımlandı.	Where is Tunisia Headed After the Election Law Amendment?	Emirates Policy Center	18.05.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://www.epc.ae/en/details/featured/where-is-tunisia-headed-after-the-election-law-amendment-

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Fransa Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinde Kadınların Rolü" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Women Role in France Presidential Elections	Institute for Political and International Studies	25.05.2022	İngilizce	İran	Görüş Yazısı	https://ipis.ir/en/subjectview/682649/Women-Role-in-France-Presidential-Elections
"Dil Hakkı İhlalleri Sistematik Çözüm Gerekliyor" başlıklı seminer gerçekleştirildi.	Numerous Language Rights Violations Demand a Systematic Solution	NGO AKTIV	25.05.2022	İngilizce	Kosova	Seminer	http://ngoaktiv.org/news/numerous-language-rights-violations-demand-a-systematic-solution
"Oylar, Seçimler Gibi, Önemli" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Votes, Like Elections, Matter	Lebanese Center for Policy Studies	13.05.2022	İngilizce	Lübnan	Görüş Yazısı	https://www.lcps-lebanon.org/articles/details/4682/votes-like-elections-matter
"Sudan'da Hapishaneler, Gözaltı Sistemi, Irkçılık ve Geçiş Dönemi Adaleti Wini Omer ve Magdi El Na'im ile Bir Sohbet" başlıklı söyleşi düzenlendi.	Prisons, Detention System, Racism, and Transitional Justice in Sudan A Conversation with Wini Omer and Magdi El Na'im	UMAM Documentation & Research	26.05.2022	İngilizce	Lübnan	Söyleşi	https://www.umam-dr.org/event_detail/111/111/
"Suriye'de Devlet Şiddetini Ortaya Çıkarmak Uğur Ümit Üngör ve Annsar Shahhoud ile Konuşma" başlıklı söyleşi düzenlendi.	Exposing State Violence in Syria A Conversation with Uğur Ümit Üngör and Annsar Shahhoud	UMAM Documentation & Research	12.05.2022	İngilizce	Lübnan	Söyleşi	https://www.umam-dr.org/event_detail/109/109/
"Mülteciler mi, Hayaletler mi? Türkiye'deki Afganlar artan bir belirsizlikle karşı karşıya" başlıklı rapor yayımlandı.	Refugees or Ghosts? Afghans in Turkey face growing uncertainty	Afghanistan Analysts Network	9.05.2022	İngilizce	Afganistan	Rapor	https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/migration/refugees-or-ghosts-afghans-in-turkey-face-growing-uncertainty/
"Lübnan'daki Ekonomik ve Sosyal Krizin 2022 Parlamento Seçimlerinde Seçmen Tercihleri ve Tercihlerinin Etkisi" başlıklı rapor yayımlandı.	تأثير الأزمة الاقتصادية والاجتماعية في لبنان على تفضيلات الناخبين وخياراتهم في الانتخابات التيابية للعام ٢٠٢٢	Lebanese Center for Policy Studies	05.2022	Arapça	Lübnan	Rapor	https://bit.ly/3xTMrrX
"Lübnan, Türkiye ve Avustralya'daki Mülteci Çocukların Eğitimlerine İlişkin Karşılaştırmalı Boylamsal Bir Çalışma" başlıklı rapor yayımlandı.	A Comparative Longitudinal Study of the Schooling of Refugee Children in Lebanon, Turkey, and Australia	Lebanese Center for Policy Studies	31.05.2022	İngilizce	Lübnan	Rapor	https://lebanesestudies.com/publications/a-comparative-longitudinal-study-of-the-schooling-of-refugee-children-in-lebanon-turkey-and-australia/
"Libya İnsan Hakları Örgütleri, Taverghanların Zorla Tahliyesini Kınıyor ve Libya Makamlarına Kalıcı Bir Çözüm Çağrısında Bulunuyor" başlıklı bildiri yayımlandı.	Libyan Human Rights Organizations Condemn The Forced Eviction Of Tawerghans And Call On The Libyan Authorities For A Permanent Solution	Defender Center for Human Rights	12.05.2022	İngilizce	Libya	Bildiri	https://defendercenter.org/6602
"Doğu Java DPRD, Her Yıl 300.000 Cinsel Şiddeti Ortaya Çıkıyor" başlıklı seminer düzenlendi.	DPRD Jatim Ungkap Ada 300.000 Kekerasan Seksual Tiap Tahun	Indonesia Institute of Islamic Dawah	20.05.2022	Endonezce	Endonezya	Seminer	https://ldii.or.id/dprd-jatim-ungkap-ada-300-000-kekerasan-seksual-tiap-tahun/
"Yanlış Bilgi ve Medya ve Bilgi Okuryazarlığı" başlıklı rapor yayımlandı.	Maklumat palsu dan literasi media & informasi	Institute Of Strategic & International Studies	12.05.2022	Malayca	Malezya	Rapor	https://www.isis.org.my/2022/05/12/maklumat-palsu-dan-literasi-media-informasi-2/

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Zorbalık Sadece Bir Ergen Tehdidinden Daha Fazlasıdır" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Bullying is more than just an adolescent menace	International Islamic University Malaysia	17.05.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://newsroom.iium.edu.my/index.php/2022/05/17/bullying-is-more-than-just-an-adolescent-menace/
"Çok Geç Olmadan İş Yeri Zorbalığını Önleyin" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Prevent Workplace Bullyin Before It Is Too Late	Institute of Islamic Understanding Malaysia	28.05.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://www.ikim.gov.my/index.php/2022/05/28/prevent-workplace-bullyin-before-it-is-too-late/
"MDB WGG 2022 Küresel Cinsiyet Zirvesi" çevrim içi konferans düzenlendi.	2022 Global Gender Summit of the MDB WGG	Islamic Development Bank	16-19.05.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Çevrim İçi Konferans	https://bit.ly/3bjuKu7
"Karadağ'ın yeni Azınlık Hükümeti Temel Reformlar Üzerinde Konsensüs Sağlayabilir mi?" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	BIRN Fact-Check: Can Montenegro's new Minority Govt Deliver Consensus on Key Reforms?	Balkan Insight	3.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://balkaninsight.com/2022/05/03/birn-fact-check-can-montenegros-new-minority-govt-deliver-consensus-on-key-reforms/
"Aşırı Sağ Gruplar Kuzey Makedonya'ya Kalıcı Bir Siber Tehdit" başlıklı analiz yazımlandı.	Far-Right Groups a Lingering Cyber Threat to North Macedonia	Balkan Insight	6.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://balkaninsight.com/2022/05/06/far-right-groups-a-lingering-cyber-threat-to-north-macedonia/
"Kadına Yönelik Çevrimiçi Şiddet Nasıl Cezasız Kalır?" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	How Online Violence Against Women Goes Unpunished	Balkan Insight	11.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://balkaninsight.com/2022/05/11/how-online-violence-against-women-goes-unpunished/
"Hükümetin Güvenlik Teşkilatının Manipülasyonunu Sona Erdirme Sözü Üzerine şüphe" başlıklı analiz yayımlandı.	Doubt Cast over Govt Pledge to End Manipulation of Security Agency	Balkan Insight	16.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://balkaninsight.com/2022/05/16/doubt-cast-over-govt-pledge-to-end-manipulation-of-security-agency/
"Srebrenica: Neden İki Ülke Aynı Bosnalı Sırp Generali Suçladı?" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Srebrenica: Why Did Two Countries Indict the Same Bosnian Serb General?	Balkan Insight	23.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://balkaninsight.com/2022/05/23/srebrenica-why-did-two-countries-indict-the-same-bosnian-serb-general/
"Karadağ, Savaş Zamanı Mülteci Sürgünleri Üzerindeki 'Manevi Borç'u Ele Almaya Çağırıldı" başlıklı analiz yayımlandı.	Montenegro Urged to Address 'Moral Debt' over Wartime Refugee Deportations	Balkan Insight	24.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://balkaninsight.com/2022/05/24/montenegro-urged-to-address-moral-debt-over-wartime-refugee-deportations/
"Ukrayna'da, Birçok Yunan Gazeteci Ekipman veya Tecrübeden Yoksun" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	In Ukraine, Many Greek Journalists Lack Equipment or Experience	Balkan Insight	4.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/04/in-ukraine-many-greek-journalists-lack-equipment-or-experience/
"Kosova Kurumlarının İhmali Azınlık Kız Çocuklarının Eğitimini Belirsizliğe Sürükledi" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Kosovo Institutions' Neglect Leaves Minority Girls' Schooling in Limbo	Balkan Insight	5.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/05/kosovo-institutions-neglect-leaves-minority-girls-schooling-in-limbo/

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"'Hepsi Çok Gerçek': Bosnalı Kadın Politikacılar Çevrimiçi İstismara Karşı Korunması" başlıklı makale yayımlandı.	'It's All Very Real': Bosnian Women Politicians Unprotected against Online Abuse	Balkan Insight	6.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/06/its-all-very-real-bosnian-women-politicians-unprotected-against-online-abuse/
"Aşırı Yetki: Kadın Düşmanlığı, Aşırı Sağ İşe Alımda Feminizm Karşısı" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Extreme Entitlement: Misogyny, Anti-Feminism in Far-Right Recruitment	Balkan Insight	10.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/10/extreme-entitlement-misogyny-anti-feminism-in-far-right-recruitment/
"Bosna'nın Brcko Kentindeki Gençlerin Hiç Bilmedikleri Savaşla Başları Dertte" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Youth in Bosnia's Brcko Troubled by War They Never Knew	Balkan Insight	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/17/youth-in-bosnias-brcko-troubled-by-war-they-never-knew/	
"Diktatörlüğü Sarstı': Siyasal Mahkumlar Arnavut Hapishane Ayaklanmasını Hatırlıyor" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	'It Shook the Dictatorship': Political Prisoners Recall Albanian Jail Uprising	Balkan Insight	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/20/it-shook-the-dictatorship-political-prisoners-recall-albanian-jail-uprising/	
"Ukrayna'nın Savaşta Zarar Gören Üniversiteleri Hayatta Kalmak için Yardım İstiyor" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Ukraine's War Damaged Universities Seek Help to Survive	Balkan Insight	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/26/ukraines-war-damaged-universities-seek-help-to-survive/	
"Arnavut Medyasında Kadınlar: İkincil Mağduriyette 'Sürtük Utandırmaya'" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Women in Albanian Media: From Secondary Victimization to 'Slut-Shaming'	Balkan Insight	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/27/women-in-albanian-media-from-secondary-victimisation-to-slut-shaming/	
Dünya Basın Özgürlüğü Günü Bosna'da sergi, panel ile kutlandı	World Press Freedom Day Marked in Bosnia with Exhibition, Discussion	Balkan Investigative Reporting Network	5.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Panel/Sergi	https://birn.eu.com/news-and-events/world-press-freedom-day-marked-in-bosnia-with-exhibition-discussion/
Aşırılığın Önlenmesi konulu bölgesel çalıştay düzenledi.	BIRN Kosovo Holds Regional Workshop on Preventing Extremism	Balkan Investigative Reporting Network	24.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Çalıştay	https://birn.eu.com/news-and-events/birn-kosovo-holds-regional-workshop-on-preventing-extremism/
"Engellilerin Hakları: Kimse Geride Bırakılmamalı" başlıklı bildiri yayımlandı.	The Rights Of People With Disabilities: No One Should Be Left Behind	The Omani Centre for Human Rights	21.05.2022	İngilizce	Umman	Bildiri	https://ochroman.org/eng/2022/05/rights-people-disabilities-no-one-left-behind/
"Umman Hükümetinin İnsan Hakları İhlallerinin Uluslararası Ve Sivil Toplum Tarafından Soruşturulmasına Yönelik Tutumu" başlıklı bildiri yayımlandı.	The Omani Government's Stance Toward International And Non-Governmental Investigation Of Human Rights Violations	The Omani Centre for Human Rights	12.05.2022	İngilizce	Umman	Bildiri	https://ochroman.org/eng/2022/05/omani-governments-stance-toward-international-non-governmental-investigation-human-rights-violations/
"Dijital Kuşatma Altında Gazetecilik" başlıklı bildiri yayımlandı.	"Journalism Under Digital Siege"	The Omani Centre for Human Rights	3.05.2022	İngilizce	Umman	Bildiri	https://ochroman.org/eng/2022/05/journalism-digital-siege/

ULUSLARARASI POLİTİKA

Faaliyet	Faaliyetin Orijinal Adı	Kurum	Tarih	Dil	Ülke	Faaliyetin Türü	Link
Dünyaya yönelik Filistin söylemi üzerine bir diyalog toplantısı düzenlendi.	لقاء حوارى حول الخطاب الفلسطيني تجاه العالم	The House of Wisdom For Conflict Resolution and Governance	17.05.2022	Arapça	Filistin	Toplantı	https://bit.ly/30FkCKE
"Filistin-Türkiye İlişkileri" konusunda toplantı gerçekleştirildi.	Palestinian-Tukish Relations	The Palestinian Academic Society for the Study of International Affairs (PASSIA)	12.05.2022	İngilizce	Filistin	Toplantı	http://passia.org/meetings/54
"Filistin Siyasi Grupları ve Doğu Kudüs'teki Rolü" başlıklı seminer gerçekleştirildi.	Palestinian Political Factions and Their Role in East Jerusalem	The Palestinian Academic Society for the Study of International Affairs (PASSIA)	18.05.2022	İngilizce	Filistin	Seminer	http://passia.org/meetings/54
"Kudüs'teki Durum ve Ürdün Vesayetinin Rolü" başlıklı toplantı gerçekleştirildi.	The Situation in Jerusalem and the Role of the Jordanian Custodianship	The Palestinian Academic Society for the Study of International Affairs (PASSIA)	25.05.2022	İngilizce	Filistin	Toplantı	http://passia.org/meetings/54
"İsrail Apartheid Rejimi'nin Avrupalı Parlamento Üyelerinin Filistin'e Girmemesine İlişkin Avrupa Parlamentosu Başkanına Açık Mektup" yazısı yayımlandı.	Open Letter to the President of the European Parliament of the Denial of European Members of Parliament into Palestine by Israeli Apartheid Regime	Al-Haq	25.05.2022	İngilizce	Filistin	Bildiri	https://www.alhaq.org/advocacy/20047.html
"Bulgaristan Cumhuriyeti Müslüman Tarafından Mescid-i Aksa ve Doğu Kudüs'te Olan Olaylara İlişkin Kabul Beyanname" başlıklı bildiri yayımlandı.	Declaration Of Condemnation By The Muslim Denomination Of The Republic Of Bulgana Regarding Events In Masjid Al Aqsa And East Jerusalem	Republic of Bulgaria Muslim Denomination Grand Mufti's Office	9.05.2022	ingilizce	Bulgaristan	Bildiri	https://www.grandmufti.bg/en/za-nas-3/news/10526-declaration-of-condemnation-by-the-muslim-denomination-of-the-republic-of-bulgaria-regarding-events-in-masjid-al-aqsa-and-east-jerusalem.html
"ABD, Tunus'ta Demokrasiyi Yeniden Kurmak İçin Ne Yapabilir?" başlıklı konferans gerçekleştirildi.	What Can the U.S. Do to Restore Democracy in Tunisia?	Minaret of Freedom Institute	22.05.2022	İngilizce	ABD	Konferans	https://blog.minaret.org/?p=85815
"Uluslararası Bütçe Ortaklığı ve Hawkamah, Irak 2021 için Açık Bütçe Anketi (OBS)" raporu yayımlandı.	شراكة الموازنة الدولية و مركز حوكمة يطلقان تقرير مسح الموازنة المفتوحة للعراق 2021 (OBS)	Governance Center for Public Policies	31.05.2022	Arapça	Irak	Rapor	https://bit.ly/3nh1Gq7
"Diktatörlükten COVID'e: Arjantinli İsraililer Arasında Kuşaklararası Travma" adlı çevrim içi seminer gerçekleştirildi.	From Dictatorship to COVID: Intergenerational Trauma Among Argentinian Israelis	The centre for Middle Eastern Studies Harvard University	5.12.2022	İngilizce	ABD	Çevrim İçi Seminer	https://cmes.fas.harvard.edu/event/dictatorship-covid-generational-trauma-among-argentinian-israelis

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"İran Twitter Platformunda Irak Hakkında Tepkiler" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Reactions on The Iranian Twitter Platform About Iraq	al-Bayan Center for Planning and Studies	15.05.2022	İngilizce	Irak	Görüş yazısı	https://www.bayancenter.org/en/2022/05/3307/
"Ukrayna'daki savaş: Köklerden geleceğe" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	The war in Ukraine: From the roots to the future	Aljezeera Center for Studies	29.05.2022	İngilizce	Katar	Analiz	https://studies.aljazeera.net/en/analyses/war-ukraine-roots-future
"Filistin: Uluslararası Toplum Cezasızlığa Son Vermeli ve İsrail'i Filistinli Gazeteciyi Öldürmekten Sorumlu Tutmalı" başlıklı bildiri yayımlandı.	Palestine: International Community Must End Impunity and Hold Israel Accountable for Killing of Palestinian Journalist	Cairo Institute for Human Rights Studies	13.05.2022	İngilizce	Mısır	Bildiri	https://cihrs.org/palestine-international-community-must-end-impunity-and-hold-israel-accountable-for-killing-of-palestinian-journalist/?lang=en
"Basra Körfezi Güvenliği ve Avrupa Birliği'nin Rolü" konulu yuvarlak masa toplantısı gerçekleşti.	Roundtable on "Arabian Gulf Security and the Role of the European Union"	Bahrain Centre for Strategic International and Energy Studies	12.05.2022	İngilizce	Bahreyn	Yuvarlak Masa Toplantısı	https://www.derasat.org.bh/roundtable-on-arabian-gulf-security-and-the-role-of-the-european-union/
"Suriye'de devlet, Irak'ta Mehdi Ordusu, Fas'ta anayasa hukuku ve yumuşak güç" başlıklı bülten yayımlandı.	الدولة في سورية وجيش المهدي في العراق والقانون الدستوري في المغرب والقوة الناعمة مواضع العدد 53 من سياسات عربية	Arab Center for Research and Policy Studies	12.05.2022	Arapça	Katar	Bülten	https://www.dohainstitute.org/ar/News/Pages/The-state-in-syria-the-mahdi-army-in-iraq-constitutional-law-in-morocco-and-soft-power-topics-of-siyasatarabiyya53.aspx
"Rusya-Ukrayna Savaşı Üçüncü Ayında" başlıklı analiz yayımlandı.	The Russia-Ukraine war at three months	Brookings Doha centre	23.05.2022	İngilizce	Katar	Analiz	https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2022/05/23/the-russia-ukraine-war-at-three-months/
"Orta Asyan'ın AB Visegrad Dörtlü Etkileşimine İlişkin" yuvarlak masa toplantısı düzenlendi.	"Round Table" On Interaction Of Central Asia With The Eu Visegrad Four	Foreign Policy Research Institute of the MFA RK	26.05.2022	İngilizce	Kazakistan	Yuvarlak masa toplantısı	http://sszi.kz/en/20220526
"Taşkent, Semerkant ve Buhara, Uluslararası Deklarasyon Diyaloğu Forumuna ev sahipliği yapacak." başlıklı bildiri yayımlandı.	Tashkent, Samarkand and Bukhara will host The International Forum "Dialogue of Declarations".	Institute for Strategic and Regional Studies	11.05.2022	İngilizce	Özbekistan	Bildiri	https://isrs.uz/en/yangiliklar/v-gorodah-taskent-samarkand-i-buhara-sostoitsa-mezdunarodnyj-forum-dialog-deklaracij
"Ukrayna-Rus Krizinin Ekonomik Sonuçları" başlıklı analiz yayımlandı.	التبعات الاقتصادية للأزمة الأوكرانية-الروسية	Emirates Center for Strategic Studies and Research	19.05.2022	Arapça	UAE	Analiz	https://www.ecssr.ae/takadeer/222795/
"Husi terörünün Afrika kıtasındaki yansımaları" başlıklı analiz yayımlandı.	انعكاسات الإرهاب "الحوثي" على قارة إفريقيا	Emirates Center for Strategic Studies and Research	19.05.2022	Arapça	UAE	Analiz	https://bit.ly/30nvJID
"Yemen'de El Kaide'nin Yeniden Dirilişi: Güvenlik ve Siyasi Etkiler" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	The Resurgence of Al-Qaeda in Yemen: Security and Political Implications	Emirates Policy Center	26.05.2022	İngilizce	UAE	Görüş Yazısı	https://www.epc.ae/en/details/featured/the-resurgence-of-al-qaeda-in-yemen-security-and-political-implications
"Ukrayna Savaşının Kosova Ekonomisine Etkisi" başlıklı analiz yayımlandı.	Impact of the War in Ukraine on Kosovo's Economy"	GAP Institute for Advanced Studies	29.05.2022	İngilizce	Kosova	Analiz	https://www.institutigap.org/news/2918

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Sarkhi'nin Irak'taki Grubu ve Şii Anaakım Partilerle Çatışması" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Sarkhi's Group in Iraq and its Clash with Shia Mainstream Parties	Emirates Policy Center	12.05.2022	İngilizce	BAE	Görüş Yazısı	https://www.epc.ae/en/details/featured/sarkhi-s-group-in-iraq-and-its-clash-with-shia-mainstream-parties
"Irak'ta Çin, Rusya ve Fransa" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	China, Russia, and France in Iraq	Emirates Policy Center	25.05.2022	İngilizce	BAE	Görüş Yazısı	https://www.epc.ae/en/details/featured/china-russia-and-france-in-iraq
"Devrim Muhafızları: Kürdistan Bölgesi ile ilişkilere bakış" başlıklı analiz yayımlandı.	IRGC: View of the relationship with Kurdistan Region	Emirates Policy Center	13.05.2022	İngilizce	BAE	Analiz	https://www.epc.ae/en/details/featured/irgc-view-of-the-relationship-with-kurdistan-region
"Afganistan'da Terör Operasyonlarının Yoğunlaşması; Boyutlar ve Sonuçlar" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	INTENSIFICATION OF TERRORIST OPERATIONS IN AFGHANISTAN; DIMENSIONS AND CONSEQUENCES	The Institute for Iran-Eurasia Studies	05.2022	"İngilizce	İran	Görüş Yazısı	https://www.iras.ir/en/intensification-of-terrorist-operations-in-afghanistan-dimensions-and-consequences/
"Kosova'da Uzlaşma Sürecinin Durdumu Yer" başlıklı analiz yayımlandı.	WHERE THE RECONCILIATION PROCESS IN KOSOVO HAS STALLED	NGO AKTIV	27.05.2022	İngilizce	Kosova	Analiz	http://ngoaktiv.org/news/where-the-reconciliation-process-in-kosovo-has-stalled
"Sri Lanka'nın Ekonomik Krizi ve Pakistan'ın Öğrenmesi Gerekenler" başlıklı panel gerçekleştirildi.	Panel Discussion titled "Sri Lanka's Economic Crisis and What Pakistan needs to Learn"	Institute of Strategic Studies Islamabad	16.05.2022	İngilizce	Pakistan	Panel	https://issi.org.pk/panel-discussion-titled-sri-lankas-economic-crisis-and-what-pakistan-needs-to-learn/
"AUKUS- Hint-Pasifik bölgesinde gelişen fütürist askeri: Bölgesel ve ekstra bölgesel güvenlik sonuçları ve Pakistan üzerindeki etkileri" başlıklı politika özeti yayımlandı.	AUKUS- Futuristic military unfolding in Indo-Pacific region: Implications on regional and extra regional security conclusions and implications for Pakistan	IPRI Islamabad Policy Research Institute	16.05.2022	İngilizce	Pakistan	Politika Özeti	https://ipripak.org/aukus-futuristic-military-unfolding-in-indo-pacific-region-implications-on-regional-and-extra-regional-security-conclusions-and-implications-for-pakistan/
"CRSS Yıllık Güvenlik Raporu 2021" yayımlandı.	CRSS Annual Security Report 2021	Center for Research & Security Studies	18.05.2022	İngilizce	Pakistan	Yıllık Rapor	https://crss.pk/crss-annual-security-report-2021-2/
"Ukrayna Krizi ve İran Enerjisinin Önemi" çevrim içi seminer gerçekleştirildi.	Ukraine Crisis and the Significance of Iranian Energy	Institute of Regional Studies Islamabad	25.05.2022	İngilizce	Pakistan	Çevrim İçi Seminer	http://www.irs.org.pk/Events.php
"Sonra ve Şimdi Afganistan: Başarılı Uluslararası Diplomasinin Zorlukları ve Beklentileri" başlıklı çevrim içi seminer gerçekleştirildi.	Afghanistan Then and Now: Challenges and Prospects of Successful International Diplomacy	Institute of Regional Studies Islamabad	13.05.2022	İngilizce	Pakistan	Çevrim İçi Seminer	http://www.irs.org.pk/Events.php
"Enerji Geçişi Pakistan" başlıklı bülten yayımlandı.	Energy Transition Pakistan	Sustainable Development Policy Institute	15.05.2022	İngilizce	Pakistan	Bülten	https://sdpi.org/energy-transition-pakistan-vol-1-no-8-9-issue-16-april-to-15-may-2022/publication_detail
"Çin Eğitim Merkezi" başlıklı bülten yayımlandı.	China Study Centre	Sustainable Development Policy Institute	15.05.2022	İngilizce	Pakistan	Bülten	https://sdpi.org/china-study-centre-vol-4-no-8-9-issue-16-april-to-15-may-2022/publication_detail

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"23. Parlamento Oturumu: Beklenmeyen Bir Krizde Siyasi Çatışma ve Parça Parça Çözümler" başlıklı analiz yayımlandı.	The 23rd Session of Parliament: Political Infighting and Piecemeal Solutions in an Unprecedented Crisis	Lebanese Center for Policy	12.05.2022	İngilizce	Lübnan	Analiz	https://www.lcps-lebanon.org/artides/details/4680/the-23rd-session-of-parliament-political-infighting-and-piecemeal-solutions-in-an-unprecedented-crisis
"İslam ve İnsani Eylem: Beklentiler ve Zorluklar" konferans raporu yayımlandı.	Islam and Humanitarian Action: Prospects and Challenges	Institute of Policy Studies (IPS)	13.05.2022	İngilizce	Pakistan	Rapor	https://www.ips.org.pk/conf-report-islam-and-humanitarian-action-prospects-and-challenges/
"Federal Şeriat Mahkemesi Kararı: Arka Plan, Giriş ve Öneriler" başlıklı analiz yayımlandı.	Judgement of Federal Shariat Court: Background, Introduction and Recommendations	Institute of Policy Studies (IPS)	12.05.2022	İngilizce	Pakistan	Analiz	https://www.ips.org.pk/judgement-of-federal-shariat-court-background-introduction-and-recommendations/
"Pak-Türk Güvenlik Diyalogu" çevrim içi semineri gerçekleştirildi.	Pak-Turk Security Dialogue	Center of Security, Strategy and Policy Research	4.05.2022	İngilizce	Pakistan	Çevrim İçi Seminer	https://csspr.uol.edu.pk/pakturk-2/
Jerusalem Quarterly dergisi yayımlandı.	Jerusalem Quarterly, Spring 2022 (Special Issue)	Institute for Palestine Studies	6.05.2022	İngilizce	Lübnan	Dergi	https://www.palestine-studies.org/en/node/1652777
"Filistin örneği: Avrupa ve Arap Bağlılarında Devlet Kavramı ile Transkolonyel Yönelim" başlıklı makale yayımlandı.	الحال الفلسطيني: ما بين مفهوم الدولة في السياق الأوروبي والسياق العربي والتوجه العابر-استعماري	Arab Council for the Social Sciences	6.05.2022	Arapça	Lübnan	Makale	http://www.theacss.org/pages/fora-and-debates/1472/
"Nepal ile sınır ötesi enerji ticareti için uygun seçenekler" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Feasible options for cross-border power trade with Nepal – Dr Maozzem	Center for Policy Dialogue	25.05.2022	İngilizce	Bangladeş	Görüş Yazısı	https://cpd.org.bd/feasible-options-for-cross-border-power-trade-with-nepal-dr-maozzem/
"Güney Asya'nın Güncel Sorunlarına İlişkin Kısa Özetler, 13 Mayıs 2022-21 Mayıs 2022" başlıklı analiz yayımlandı.	BEI Weekly News Highlights: Brief Highlights on Current Issues of South Asia, May 13, 2022-May 21, 2022	Bangladesh Enterprise Institute	23.05.2022	İngilizce	Bangladeş	Analiz	https://bei-bd.org/bei-weekly-news-highlights-brief-highlights-current-issues-south-asia-may-13-2022-may-21-2022
"İltica Yasası ve Politikalarının Özelleştirilmiş Uygulamasını Destekleyen Güvenlik Açığı Değerlendirmelerine Doğru - VULNER Konsorsiyumu" başlıklı rapor yayımlandı.	Common Policy Briefs : Towards Vulnerability Assessments that support the Customized Implementation of Asylum Law and Policies - The VULNER Consortium	Lebanese Center for Policy	1.05.2022	İngilizce	Lübnan	Rapor	https://lebanesestudies.com/publications/common-policy-briefs/
"Şeytan ve Derin Mavi Deniz Arasında: Türkiye'ye gidip gelen Afganlar için iyi bir seçenek yok" başlıklı analiz yayımlandı.	Between the Devil and the Deep Blue Sea: No good options for Afghans travelling to and from Turkey	Afghanistan Analysts Network	12.05.2022	İngilizce	Afganistan	Analiz	https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/migration/between-the-devil-and-the-deep-blue-sea-no-good-options-for-afghans-travelling-to-and-from-turkey/
"Afganistan Ekonomik Görünümü" başlıklı bülten yayımlandı.	Afghanistan Economic Outlook- May 2022	Afghanistan Economic and Legal Studies Organization (AELSO)	30.05.2022	Arapça	Afganistan	Bülten	https://www.aelso.org/Afghanistan%20Economic%20Outlook/AEO%20-%20May%202022.pdf

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Rusya'nın Düşüşü Türkiye için Jeopolitik Bir Momentum" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	"The Fall of Russia is a Geopolitical Momentum for Turkey "	Balkan Studies Center	12.05.2022	İngilizce	Bosna Hersek	Görüş Yazısı	https://bsc.ius.edu.ba/content/fall-russia-geopolitical-momentum-turkey
"Batı Afrika kıyılarını için Peuhl'u koruyun" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	To Protect Coastal West Africa, Protect the Peuhl	Policy Center for the New South	12.05.2022	İngilizce	Fas	Görüş Yazısı	https://www.policycenter.ma/publications/protect-coastal-west-africa-protect-peuhl
"Uluslararası Güvenlik Açısından Yeni Yayıncılık Modellerinin Zorlukları" başlıklı konferans düzenlendi.	"TRT World Correspondent Aksel Zaimović Delivers Lecture on Challenges of New Models of Broadcasting from the Aspect of International Security"	Balkan Studies Center	17.05.2022	İngilizce	Bosna Hersek	Konferans	https://bsc.ius.edu.ba/content/trtworld-correspondent-aksel-zaimovic-delivers-lecture-challenges-new-models-broadcasting
"Kızıldeniz'in yeni stratejik profili" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Le nouveau profil stratégique de la mer Rouge	Policy Center for the New South	17.05.2022	Fransızca	Fas	Görüş Yazısı	https://www.policycenter.ma/publications/le-nouveau-profil-strategique-de-la-mer-rouge
"Küresel Gıda Fiyatı Krizi" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	The Global Food Price Shock	Policy Center for the New South	18.05.2022	İngilizce	Fas	Görüş Yazısı	https://www.policycenter.ma/publications/global-food-price-shock
"Ukrayna Sanatı: Savaşın Başka Bir Hasarı" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Ukrainian Art: Another Damage of the War, Part 1	Policy Center for the New South	19.05.2022	İngilizce	Fas	Görüş Yazısı	https://www.policycenter.ma/publications/ukrainian-art-another-damage-war-part-1
"Mozambik: Yeni Bir İç Savaş mı?" başlıklı politika notu yayımlandı.	Mozambique: A New Civil War?	Policy Center for the New South	27.05.2022	İngilizce	Fas	Politika Notu	https://www.policycenter.ma/publications/mozambique-new-civil-war
"Satılık Adalet: Türkiye'nin Kaşıkçı Davasını Alaycı Kullanımı" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Justice for Sale: Turkey's Cynical Use of the Khashoggi Case	Balkan Insight	11.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/11/justice-for-sale-turkeys-cynical-use-of-the-khashoggi-case/
"İkinci Dünya Savaşı Hırvatistan Hakkında Aşırı Sağ 'Gerçekler' Zalim Çarpıtmalardır" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Far-Right 'Truths' About WWII Croatia are Cruel Distortions	Balkan Insight	11.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/11/far-right-truths-about-wwii-croatia-are-cruel-distortions/
"Kosova-Sırbistan Diyalogunu Teşvik Etme Zamanı Şimdi" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	The Time to Incentivize the Kosovo-Serbia Dialogue is Now	Balkan Insight	17.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/17/the-time-to-incentivize-the-kosovo-serbia-dialogue-is-now/
"Ukrayna Savaşı, Avrupa'nın Genişlemeyi Canlandırmak İçin Uyandırma Çağrısıdır" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Ukraine War is Europe's Wake-up Call to Revive Enlargement	Balkan Insight	20.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/20/ukraine-war-is-europes-wake-up-call-to-revive-enlargement/
2022 Endonezya - İspanya Forumu düzenlendi.	Indonesia - Spain Forum 2022	Center for Strategic and International Studies	18.05.2022	İngilizce	Endonezya	Forum	https://www.csis.or.id/events/indonesia-spain-forum-2022
"Look East Politikasının 40. Yıldönümü" Tun Dr Mahathir Mohamad ile bir söyleşi gerçekleştirildi.	The 40th Anniversary of the Look East Policy – A conversation with Tun Dr Mahathir Mohamad	Institute of Strategic and International Studies Malaysia	18.05.2022	İngilizce	Malezya	Söyleşi	https://www.isis.org.my/recent-event/the-40th-anniversary-of-the-look-east-policy/

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"40 Yıllık Look East Politikasının Millet Üzerindeki Etkisi" Adlı Görüş Yazısı Yayınlandı	Impak Kepada Negara Hasil Daripada Polisi Dasar Pandang Ke Timur Sejak 40 Tahun	Institute of Islamic Understanding of Malaysia	6.05.2022	Malayca	Malezya	Görüş Yazısı	https://www.ikim.gov.my/index.php/2022/05/06/impak-kepada-negara-hasil-daripada-polisi-dasar-pandang-ke-timur-sejak-40-tahun/
"Cezayir-AB: Engellerin Üstesinden Gelmek" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Algérie-UE: surmonter les blocages	Enterprise Action & Reflection Center	12.05.2022	Fransızca	Cezayir	Görüş Yazısı	https://care.dz/fr/espace-presse/algerie-ue-surmonter-les-blocages-art596
"Avrupa'nın Rusya'ya Karşı Jeopolitik Uyanışı" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	الصحة الجيوسياسية لأوروبا ضد روسيا	RASANAHA	23.05.2022	Arapça-İngilizce	Suudi Arabistan	Makale	https://bit.ly/3xZM6EO
"Nisan 2022 İran Vaka Raporu" yayımlandı.	«رصانة» يصدر تقرير الحالة الإيرانية لشهر أبريل 2022م	RASANAHA	17.05.2022	Arapça-İngilizce	Suudi Arabistan	Rapor	https://bit.ly/3ywsQ2J
GRC Araştırma Direktörü, Alman-Arap Dostluk Derneği ve Emirlik Politika Merkezi tarafından düzenlenen "BAE-Almanya İlişkileri: Geleceğe Bakış" konulu bir çalışmaya katıldı.	The GRC Director of Research, took part in a workshop organized by the German-Arab Friendship Association and the Emirate Policy Center on "UAE-Germany Relations: Looking towards the Future."	Gulf Research Center	31.05.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Çalıştay	https://www.grc.net/announcement-category/608?page=2
Körfez Araştırmaları Merkezi Başkanı Dr. Abdulaziz Sager, NATO-İstanbul İşbirliği Girişimi (ICI)'nin düzenlediği "Rusya-Ukrayna Savaşı ve Arap Körfezi'ne Etkisi" başlıklı yuvarlak masa toplantısına konuşmacı olarak katıldı.	Dr. Abdulaziz Sager, Chairman of the Gulf Research Center, participated as speaker in the roundtable discussion titled "The Russia-Ukraine War and its impact on the Arabian Gulf" hosted by the NATO-Istanbul Cooperation Initiative (ICI)	Gulf Research Center	19.05.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Yuvarlak Masa Toplantısı	https://www.grc.net/announcement-category/608?page=2
"Dodon'un Tutuklanmasından Gelen Serpinti Moldova'yı Gerilimde Tutuyor" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Fallout from Dodon's Arrest Keeps Moldova in Suspense	Balkan Insight	30.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/30/fallout-from-dodons-arrest-keeps-moldova-in-suspense/
"Ukrayna Savaşı, Avrupa'nın Genişlemeyi Canlandırmak İçin Uyandırma Çağrısıdır" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Ukraine War is Europe's Wake-up Call to Revive Enlargement	Balkan Insight	20.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/20/ukraine-war-is-europes-wake-up-call-to-revive-enlargement/
"Macaristan, AB Fonlarının Askılanmasını Nasıl Önleyebilir" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	HOW HUNGARY MIGHT AVOID THE SUSPENSION OF EU FUNDS	Balkan Insight	31.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/31/how-hungary-might-avoid-the-suspension-of-eu-funds/
"Rusya'ya Ait Petrol Şirketi Sırbistan'ın Başını Ağrıttı" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Russian-Owned Oil Company Becomes Headache for Serbia	Balkan Insight	3.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://balkaninsight.com/2022/05/03/russian-owned-oil-company-becomes-headache-for-serbia/

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Balkan Devletlerinin Sovyet Yapımı Silah Deposu Ukrayna'ya Yardım Edebilir" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Balkan States' Stash of Soviet-made Weapons Could Aid Ukraine	Balkan Insight	9.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://balkaninsight.com/2022/05/09/balkan-states-stash-of-soviet-made-weapons-could-aid-ukraine/
"Rusya, Ukrayna Savaşı Hakkında Dezenformasyon Vererek Bosna'yı Hedef Aldı" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Russia Targets Bosnia With Disinformation About Ukrainian War	Balkan Insight	9.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://balkaninsight.com/2022/05/09/russia-targets-bosnia-with-disinformation-about-ukrainian-war/
"Kosova, Avrupa Konseyi'ne Katılmaya Hazır mı?" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	BIRN Fact-Check: Is Kosovo Set to Join the Council of Europe?	Balkan Insight	12.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://balkaninsight.com/2022/05/12/birn-fact-check-is-kosovo-set-to-join-the-council-of-europe/
"Sırbistan'da Vucic AB, Kosova ve Petrol Konusunda Önemli Görüşmeler Yaptı" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	BIRN Fact-Check: Serbia's Vucic Talks Big on EU, Kosovo and Oil	Balkan Insight	13.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://balkaninsight.com/2022/05/13/birn-fact-check-serbias-vucic-talks-big-on-eu-kosovo-and-oil/
"Yeni Macaristan Hükümetinde Kim Kimdir ve Neden Önemli" başlıklı analiz yayımlandı.	Who's Who In The New Hungarian Government And Why It's Important	Balkan Insight	16.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://balkaninsight.com/2022/05/16/whos-who-in-the-new-hungarian-government-and-why-its-important/
"Sırbistan'ın Zeytin Dalı: Makedonya Kilisesi için Atılım mı, Tuzak mı?" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Serbia's Olive Branch: Breakthrough or Trap for Macedonia's Church?	Balkan Insight	19.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://balkaninsight.com/2022/05/19/serbias-olive-branch-breakthrough-or-trap-for-macedonias-church/
"Rekabet mi Tamamlayıcı mı? Berlin Sürecini Yeniden Başlatma Çağrıları Balkan İkilemini Canlandırıyor" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Competition or Complement? Calls to Restart Berlin Process Revive Balkan Dilemma	Balkan Insight	20.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://balkaninsight.com/2022/05/20/competition-or-complement-calls-to-restart-berlin-process-revive-balkan-dilemma/
"Hedef Dubai: Arnavut Suçlular BAE'de Güvenli Sığınak Buluyor" başlıklı analiz yayımlandı.	Destination Dubai: Albanian Criminals Find Safe Haven in UAE	Balkan Insight	25.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://balkaninsight.com/2022/05/25/destination-dubai-albanian-criminals-find-safe-haven-in-uae/
"Rusya ile Gaz Anlaşmazlığında, Bulgaristan'ın Batı Yanlısı Başbakanı için Fırsat" başlıklı analiz yayımlandı.	In Gas Row with Russia, Opportunity for Bulgaria's Pro-Western PM	Balkan Insight	27.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://balkaninsight.com/2022/05/27/in-gas-row-with-russia-opportunity-for-bulgarias-pro-western-pm/
"Polonya Desteksiz Kaldı" başlıklı analiz yayımlandı.	POLAND'S LEFT OUT ON A LIMB	Balkan Insight	31.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://balkaninsight.com/2022/05/31/polands-left-out-on-a-limb/
"Ukrayna Savaşı, Macaristan'ın Kayıp Topraklarını Geri Alması Hayallerini Besliyor" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Ukraine War Feeds Dreams Of Hungarian Far-Right Reclaiming Lost Land	Balkan Insight	4.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/04/ukraine-war-feeds-dreams-of-hungarian-far-right-reclaiming-lost-land/
"Sırbistan-Macaristan Sınırındaki Mülteciler için 'Oyun' Devam ediyor" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	For Refugees on Serbia-Hungary Border, 'the Game' Goes on	Balkan Insight	9.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/09/for-refugees-on-serbia-hungary-border-the-game-goes-on/

"Savaş Dersleri: Kosova Ukraynalı Kadınları Mayın Temizleme Konusunda Eğitiyor" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Lessons of War: Kosovo Trains Ukrainian Women in Demining	Balkan Insight	10.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/10/lessons-of-war-kosovo-trains-ukrainian-women-in-demining/
"Orta Avrupa, Ruya'nın Yaptırımlarındaki Boşlukları" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Central Europe Reveals Holes In Tightening Net Of Russia Sanctions	Balkan Insight	25.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/25/central-europe-reveals-holes-in-tightening-net-of-russia-sanctions/

TOPLUMSAL REFAH

Faaliyet	Faaliyetin Orijinal Adı	Kurum	Tarih	Dil	Ülke	Faaliyetin Türü	Link
Covid-19 Karşısında Yenilik:Unrwa Sağlık Programı Raporu yayımlandı.	Unrwa Releases Health Programme Report: Innovation in the Face of Covid-19	United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East	24.05.2022	İngilizce	Ürdün	Rapor	https://www.unrwa.org/newsroom/press-releases/unrwa-releases-health-programme-report-innovation-face-covid-19
Gıda kıtlığıyla yüzleşmek için ne yapıyorsunuz ve Filistin topraklarında tahıl depolamak için neden silolar kurulmadı? başlıklı bir makale yayımlandı.	مقال بعنوان "ماذا أنتم فاعلون لمواجهة نقص المواد الغذائية ولماذا لم يتم بناء صوامع لتخزين الغلال في الاراضي الفلسطينية؟"	PALThink for Strategic Studies	5.03.2022	Arapça	Filistin	Makale	http://palthink.org/2022/05/6308/
İslam Üniversitesi'ndeki Hikmet Evi ve Şeriat Fakültesi, Batı ve İslam korkusu üzerine bir diyalog toplantısı düzenledi.	بيت الحكمة وكلية الشريعة بالجامعة الاسلامية ينظمان لقاء حوارياً حول الغرب والخوف من الإسلام	The House of Wisdom For Conflict Resolution and Governance	18.05.2022	Arapça	Filistin	Toplantı	http://www.howgaza.org/1769-2/
"Moritanya: Katma Değerde Afrika İç Ticaret" başlıklı politika notu yayımlandı.	Mauritania: Intra-Africa Trade in Value Added	Maghreb Economic Forum	26.05.2022	İngilizce	Tunus	Politika Notu	https://www.magef.org/mauritania-intra-africa-trade-in-value-added/
"Gençlerin Sosyal Sorumluluğunun ve Sivil Katılımın Geliştirilmesi" başlıklı seminer düzenlendi.	The Development of Youth Social Responsibility and Civic Engagement	International Institute of Islamic Thought	11.05.2022	İngilizce	Amerika	Çevrim İçi Seminer	https://iiit.org/en/the-development-of-youth-social-responsibility-and-civic-engagement/
"Sürdürülebilir Sağlık Sisteminde Reform: ASEAN'daki Üç Ülkeden Alınan Ders" adlı makale yayımlandı.	Reforming Sustainable Healthcare System: Lesson Learned from Three Countries in ASEAN	Centre for Strategic and International Relations	25.05.2022	İngilizce	Amerika	Makale	https://www.csis.or.id/publications/reforming-sustainable-healthcare-system-lesson-learned-from-three-countries-in-asean
"Irak Bankalarının Küçük Projelerinin Finansmandaki Rolü" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	The Role of Iraqi Banks in Financing "Small" Projects	al-Bayan Center for Planning and Studies	17.05.2022	İngilizce	Irak	Görüş Yazısı	https://www.bayancenter.org/en/2022/05/3319/

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Doktor Ahmed Smajlović 12. Nesil İslam Lise Törenine Katıldı" başlıklı konferans gerçekleşti.	Doctor AHMED SMAJLOVIĆ attended the 12th GENERATION ISLAMIC High School CEREMONY in ZAGREB.	The Islamic Community of Croatia	30.05.2022	İngilizce	İngiltere	Konferans	https://www.islamska-zajednica.hr/izdvojeno/odrzana-svecana-akademija-12-generacije-islamske-gimnazije-dr-ahmeda-smajlovica-u-zagrebu
"ISESCO, Sürdürülebilir Kalkınma için Akıllı Sistemler Üzerine Dördüncü Uluslararası Konferansı" başlıklı konferans gerçekleşti.	ISESCO hosts the Fourth International Conference on Smart Systems for Sustainable Development	The Federation of the Universities of the Islamic World	25.05.2022	İngilizce	Mısır	Konferans	http://www.fumi-fuiw.org/ar/article/477
"ISESCO – İslam Dünyası Üniversiteler Federasyonu: İslam dünyası için parlak bir gelecek inşa etmek için din eğitimi kurumlarının geliştirilmesi bir zorunluluktur" başlıklı seminer gerçekleşti.	الإيسيسكو-اتحاد جامعات العالم الإسلامي: تطوير مؤسسات التعليم الديني ضرورة لبناء مستقبل زاهر للعالم الإسلامي	The Federation of the Universities of the Islamic World	22.05.2022	Arapça	Mısır	Seminer	http://www.fumi-fuiw.org/ar/article/471
"MENA Bölgesinde Covid-19'un Hanehalkı ve Firmalar Üzerindeki Etkisi" başlıklı online seminer gerçekleşti.	The Impact of Covid-19 on Households and Firms in the MENA Region	Economic Research Forum	24.05.2022	İngilizce	Mısır	Çevrim İçi Seminer	https://erf.org.eg/events/the-impact-of-covid-19-on-households-and-firms-in-the-mena-region/
"COVID-19'un Ürdün'deki Hanehalkı ve Firmalar Üzerindeki Etkilerinin Değerlendirilmesi" başlıklı seminer gerçekleşti.	Estimating the Effects of COVID-19 on Households and Firms in Jordan	Economic Research Forum	19.05.2022	İngilizce	Mısır	Çevrim İçi Seminer	https://erf.org.eg/events/estimating-the-effects-of-covid-19-on-households-and-firms-in-jordan/
"Rapor Lansmanı: MENA Ekonomik Güncellemesi: Gerçeklik Kontrolü: Belirsizlik Zamanlarında Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da Büyüme Tahmini" başlıklı seminer gerçekleşti.	Report Launch: MENA Economic Update: Reality Check: Forecasting Growth in the Middle East and North Africa in Times of Uncertainty	Economic Research Forum	18.05.2022	İngilizce	Mısır	Çevrim İçi Seminer	https://erf.org.eg/events/report-launch-reality-check-forecasting-growth/
"Körfez Gıda Güvenliği İçin Entegre Bir Stratejiye Doğru" başlıklı analiz yayımlandı.	Towards an Integrated Strategy for Gulf Food Security	Bahrain Centre for Strategic International and Energy Studies	11.05.2022	İngilizce	Bahreyn	Analiz	https://www.derasat.org.bh/towards-an-integrated-strategy-for-gulf-food-security/
"İslami Dubai" dijital hizmetler için yeni bir platform başlattı.	"Islamic Dubai" launches a new platform for digital services	Islamic Affairs & Charitable Activities Department	27.05.2022	İngilizce	BAE	Görüş yazısı	https://www.iacad.gov.ae/ar/Media/Pages/NewsDetails.aspx?NewsID=1303
"Dubai Health: Diyaliz hizmetleri, Emirlik'te olağanüstü bir sıçramaya tanık oluyor" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Dubai Health: Dialysis services are witnessing an exceptional leap in the emirate	Islamic Affairs & Charitable Activities Department	30.05.2022	İngilizce	BAE	Görüş yazısı	https://www.iacad.gov.ae/ar/Media/Pages/NewsDetails.aspx?NewsID=1304
"Çöllere teslim: Yeni veriler ABD'de gıdaya dijital erişimin nasıl olduğunu ortaya koyuyor" başlıklı analiz yayımlandı.	Delivering to deserts: New data reveals the geography of digital access to food in the U.S.	Brookings Doha centre	11.05.2022	İngilizce	Katar	Analiz	https://www.brookings.edu/essay/delivering-to-deserts-new-data-reveals-the-geography-of-digital-access-to-food-in-the-us/
"Sermaye yatırımlarının kazananları ve kaybedenleri: 2022 Devlet Bütçesi Kanununun yerel yönetim perspektifi" başlıklı analiz yayımlandı.	Winners and losers of capital investments: A local government perspective of the 2022 Law on State Budget	GAP Institute for Advanced Studies	52.022	İngilizce	Kosova	Analiz	https://www.institutigap.org/documents/98863_Law%20on%20budget%202022.pdf

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Tabah Gençlik Forumu: Gençlik ve Sosyal Katılım" başlıklı forum gerçekleşti.	منتدى شباب طابة: الشباب والمشاركة الاجتماعية	Tabah Foundation	31.05.2022	Arapça	BAE	Forum	https://bit.ly/3ymUWNx
"GCC ve Küresel Ekonomik Endişelerin Ön Planında Gıda Güvenliği" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Food Security at the Forefront of GCC and Global Economic Concerns	Emirates Policy Center	26.05.2022	İngilizce	BAE	Görüş yazısı	https://www.epc.ae/en/details/featured/food-security-at-the-forefront-of-gcc-and-global-economic-concerns
"Siyasi Kuruluşların Finansmanı ve Dijital Kampanyalar Alanında Seçim Kurumlarının Kapasitelerinin Güçlendirilmesi" semineri gerçekleştirildi.	SEMINAR ON STRENGTHENING THE CAPACITIES OF ELECTION INSTITUTIONS IN THE FIELD OF FINANCING OF POLITICAL ENTITIES AND DIGITAL CAMPAIGNS IS HELD	Kosova Democratic Institute	24.05.2022	İngilizce	Kosova	Seminer	https://kdi-kosova.org/en/activities/seminar-on-strengthening-the-capacities-of-election-institutions-in-the-field-of-financing-of-political-entities-and-digital-campaigns-is-held/
"Sivil Toplum ve Uzlaşma Sürecindeki Rolü" analiz yayımlandı.	CIVIL SOCIETY AND ITS ROLE IN THE RECONCILIATION PROCESS	NGO AKTIV	29.05.2022	İngilizce	Kosova	Analiz	http://ngoaktiv.org/news/civil-society-and-its-role-in-the-reconciliation-process
"Lübnan'da Kırsal Alanlarda İhtiyaç Odaklı Girişimler: Tarım Sektöründe Destek ve Güçlendirme Araçları" başlıklı podcast yayımlandı.	Necessity Driven Entrepreneurs in rural areas in Lebanon: Tools for Support and Empowerment in the Agricultural Sector	Lebanese Center for Policy	26.05.2022	İngilizce	Lübnan	Podcast	https://bit.ly/3HUMEQc
"Lübnan'ın Zayıf Enerji Sektörü: Hükümetin Son Elektrik Planı Nedir?" başlıklı analiz yayımlandı.	Lebanon's Ailing Power Sector: What is the Government's Latest Electricity Plan?	Lebanese Center for Policy	19.05.2022	İngilizce	Lübnan	Analiz	https://www.lcps-lebanon.org/articles/details/4684/government-monitor-7C-lebanon%E2%80%99s-ailing-power-sector-what-is-the-government%E2%80%99s-latest-electricity-plan
"Güneş Enerjisi Sistemlerinin Uzun Vadeli Zorlukları: Panel ve Pilin Kullanım Ömrünün Kısıtlılığı Problemini Yönetebilme" başlıklı çevrim içi seminer düzenlendi.	The Long-Term Challenges of Solar Power Systems: Managing Panel and Battery End of Life	Lebanese Center for Policy	17.05.2022	İngilizce	Lübnan	Çevrim İçi Seminer	https://www.lcps-lebanon.org/articles/details/4683/webinar-7C-the-long-term-challenges-of-solar-power-systems-managing-panel-and-battery-end-of-life
Gwadar'daki iki günlük medya toplantısı ve yuvarlak masa toplantısı, KSS projelerini ve CPEC kapsamında sosyoekonomik kalkınmayı inceliyor.	Two-day media conclave and roundtable in Gwadar reviews CSR projects, socioeconomic development under CPEC	Institute of Policy Studies (IPS)	19.05.2022	İngilizce	Pakistan	Konferans	https://www.ips.org.pk/csr-initiatives-in-gwadar-the-gateway-to-cpec/
"Araştırma, COVID-19 Kaynaklı Kamu Politikası Yanıtlarında Dikkat Çekti mi?- MCSME'ler ve Kadınların Yönettiği İşletmeler Örneği" başlıklı makale yayımlandı.	Did Research Get Attention in the COVID-19 Induced Public Policy Responses?-Case of MCSMEs and Women-led Enterprises	Center for Policy Dialogue	24.05.2022	İngilizce	Bangladeş	Makale	https://cpd.org.bd/publication/did-research-get-attention-in-the-covid-19-induced-public-policy-responses/
"Geride Kalan" Toplulukların Mevcut Sosyo-Ekonomik Durumu, Ulusal Bütçesi ve Perspektifleri" başlıklı forum düzenlendi.	Current Socio-Economic Condition, National Budget and Perspectives of the 'Left Behind' Communities	Citizen's Platform for SDGs, Bangladesh	16.05.2022	İngilizce	Bangladeş	Forum	https://bit.ly/3xTyNFm

"Lübnan: Eğitim Krizi Konusunda Güvenilir Planlar Gerekli Bağışçılar Erişimi ve Şeffaflığı Geliştirmek ve Politika Engellerini Sonlandırmak için Bakanlığa Baskı Yapmalı" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Lebanon: Credible Plans Needed on Education Crisis Donors Should Press Ministry to Improve Access, Transparency; End Policy Barriers	Lebanese Center for Policy	1.05.2022	İngilizce-Arapça	Lübnan	Görüş Yazısı	https://lebanesestudies.com/publications/lebanon-credible-plans-needed-on-education-crisis-donors-should-press-ministry-to-improve-access-transparency-end-policy-barriers/
"RAI Sekreterliği, Saraybosna'da Yüksek Öğrenim ve Kamu İşletmeleri Sektörü için Yolsuzluk Risk Değerlendirmesi ve Yolsuzluk Mevzuatının Kanıtlanması" başlıklı eğitim programı düzenledi.	RAI Secretariat organized Training in Sarajevo for Higher Education and Public Enterprises Sector on Corruption Risk Assessment and Corruption Proofing of Legislation	Regional Anti-Corruption Initiative	12-13.05.2022	İngilizce	Bosna Hersek	Eğitim Programı	https://rai-see.org/corruption-risk-assessment-training-for-higher-education-and-public-enterprises-sector-organized-in-sarajevo/
RAI Delegasyonu Hırvatistan'ın Sibenik kentinde düzenlenen "Bir Dürüstlük Kültürü – Yolsuzluğun Önlenmesinin Güçlendirilmesi" başlıklı uluslararası konferansa katıldı.	RAI Delegation at the international conference "A Culture of Integrity – Strengthening the Prevention of Corruption" in Sibenik, Croatia	Regional Anti-Corruption Initiative	25.05.2022	İngilizce	Bosna Hersek	Konferans	https://rai-see.org/rai-delegation-at-the-international-conference-a-culture-of-integrity-strengthening-the-prevention-of-corruption-in-sibenik-croatia/
Budapeşte'de "Yasadışı Finansal Akışları, Devleti Ele Geçirme ve Yolsuzluğu İzlemeye yönelik Yenilikçi Araçlar ve Metodolojiler" başlıklı eğitim programı düzenlendi.	Training on innovative tools and methodologies for tracking illicit financial flows, state capture and corruption – Budapest, Hungary	Regional Anti-Corruption Initiative	19.05.2022	İngilizce	Bosna Hersek	Eğitim	https://rai-see.org/training-on-innovative-tools-and-methodologies-for-tracking-illicit-financial-flows-state-capture-and-corruption-budapest-hungary/
"Güvenlik Sektöründe Dürüstlüğün Teşvik Edilmesi: Mühürlük" başlıklı bölgesel çalıştay düzenlendi.	Regional Workshop on Promoting Integrity in the Security Sector: Whistleblowing, May 18-19, 2022	Regional Anti-Corruption Initiative	18-19.05.2022	İngilizce	Bosna Hersek	Çalıştay	https://rai-see.org/training-on-innovative-tools-and-methodologies-for-tracking-illicit-financial-flows-state-capture-and-corruption-budapest-hungary/
"Elli Yıldaki En Büyük Emtia Fiyat Şoku" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Biggest Commodity Price Shock in Fifty Years	Policy Center for the New South	6.05.2022	İngilizce	Fas	Görüş yazısı	https://www.policycenter.ma/publications/biggest-commodity-price-shock-fifty-years
"2021 Tiran Bağlantı Forumu: Birlikte Daha İyi Balkanlar İnşa Etmek" başlıklı rapor yayımlandı.	TIRANA CONNECTIVITY FORUM 2021: BUILDING BETTER BALKANS TOGETHER	Cooperation and Development Institute	18.05.2022	İngilizce	Arnavutluk	Rapor	https://cdinstitute.eu/2022/05/18/tirana-connectivity-forum-2021-building-better-balkans-together/
"Zor Standartlar: Arnavutluk'ta Güvenlik Sektörü Tedarikinin Yönetimi ve Denetimi" başlıklı analiz yayımlandı.	Elusive standards: Governance and oversight of security sector procurement in Albania	Cooperation and Development Institute	30.05.2022	İngilizce-Arnavutça	Arnavutluk	Analiz	https://idmalbania.org/policy-brief-elusive-standards-governance-and-oversight-of-security-sector-procurement-in-albania/
"Arnavutluk'ta Kara Para Aklamanın Önlenmesi" adlı çok paydaşlı forum düzenlendi.	Multi-stakeholder Forum on Anti-Money Laundering in Albania	Cooperation and Development Institute	4.05.2022	İngilizce-Arnavutça	Arnavutluk	Forum	https://idmalbania.org/event-summary-multi-stakeholder-forum-on-anti-money-laundering-in-albania/
"Ümmetin Azgelişmişlik Sorununu Çözmek İçin Bir Çözüm Olarak İleri İslam" başlıklı konferans gerçekleştirildi.	Islam Berkemajuan Sebagai Solusi Menyelesaikan Masalah Keterbelakangan Umat	Muhammadiyah Movement	31.05.2022	Endonezce	Endonezya	Seminer	https://muhammadiyah.or.id/islam-berkemajuan-sebagai-solusi-menyelesaikan-masalah-keterbelakangan-umat/

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"EC[H]OS URBAINS: Sürdürülebilir şehir üzerine vatandaş atölyeleri" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	EC[H]OS URBAINS: Ateliers citoyens de réflexion sur la ville durable	Heinrich Böll Stiftung / Rabat	16.05.2022	Fransızca	Fas	Görüş Yazısı	https://ma.boell.org/fr/2022/05/16/echos-urbains-ateliers-citoyens-de-reflexion-sur-la-ville-durable
"İleri İslam'ın Üç Ana Unsuru" başlıklı konferans düzenlendi.	Tiga Elemen Utama Islam Berkemajuan	Muhammadiyah Movement	24.05.2022	Endonezce	Endonezya	Konferans	https://muhammadiyah.or.id/tiga-elemen-utama-islam-berkemajuan/
"Gelişim ve Değişimin Aracı Olarak Kadınlar" başlıklı konferans düzenlendi.	Perempuan sebagai Agen Pembangunan dan Perubahan	Muhammadiyah Movement	19.05.2022	Endonezce	Endonezya	Konferans	https://muhammadiyah.or.id/perempuan-sebagai-agen-pembangunan-dan-perubahan/
"KOBİ'leri Halal Sertifikalarına Davet Ederken, Endonezya ve Muhammediye Halal Endüstri Blok Zinciri Sistemi Kurmalı" başlıklı seminer düzenlendi.	Sembari Mengajak Pelaku UMKM Miliki Sertifikat Halal, Indonesia dan Muhammadiyah Perlu Membangun Sistem Blockchain Industri Halal	Muhammadiyah Movement	12.05.2022	Endonezce	Endonezya	Seminer	https://muhammadiyah.or.id/sembari-mengajak-pelaku-umkm-miliki-sertifikat-halal-indonesia-dan-muhammadiyah-perlu-membangun-sistem-blockchain-industri-halal/
"Endonezya'da Artan Gıda Fiyatları Tehdidi" başlıklı seminer düzenlendi.	Media Briefing: Ancaman Kenaikan Harga Pangan di Indonesia	Centre for Strategic and International Studies	30.05.2022	İngilizce	Endonezya	Seminer	https://www.csis.or.id/events/media-briefing-ancaman-kenaikan-harga-pangan-di-indonesia
"Endonezya'da Halk Sağlığı Direncini Güçlendirmede Kamuya Açık Verilerin Kullanımının Yaygınlaştırılması" başlıklı çevrim içi seminer düzenlendi.	Webinar Mainstreaming the use of Publicly Available Data In Strengthening Public Health Resilience in Indonesia	Centre for Strategic and International Studies	12.05.2022	İngilizce	Endonezya	Çevrim İçi Seminer	https://www.csis.or.id/events/webinar-mainstreaming-the-use-of-publicly-available-data-in-strengthening-public-health-resilience-in-indonesia
"Meta Raporunda İyilik İçin Veriler: Endonezya" başlıklı analiz yayımlandı.	Data for Good at Meta Report: Indonesia	Centre for Strategic and International Studies	10.05.2022	İngilizce	Endonezya	Analiz	https://www.csis.or.id/publications/data-for-good-at-meta-report-indonesia
"Dr. Robert Hercock ile Yapay Zeka ve Siber Güvenliğin Geleceği" başlıklı çevrim içi seminer düzenlendi.	Artificial intelligence and the future of cybersecurity with Dr Robert Hercock	Institute of Strategic and International Studies Malaysia	25.05.2022	İngilizce	Malezya	Çevrim İçi Seminer	https://www.isis.org.my/recent-event/artificial-intelligence-and-the-future-of-cybersecurity-with-dr-robert-hercock/
"İklim değişikliği eğitimi gezegenin hayatta kalması içindir" başlıklı analiz yayımlandı.	Education for climate change is for planetary survival	International Islamic University of Malaysia	24.05.2022	İngilizce	Malezya	Görüş Yazısı	https://newsroom.iium.edu.my/index.php/2022/05/28/education-for-climate-change-is-for-planetary-survival/
"İnsan İlgüdüünün Ulusun ve İnsan Uygarlığının Gelişmesinde Önemi" başlıklı seminer düzenlendi.	Fitrah Insani & Kepentingannya dalam Kebangkitan Umat serta Ketamadunan Manusia	Angkatan Belia Islam Malaysia	25.05.2022	Malayca	Malezya	Seminer	https://www.abim.org.my/ya-mashar-al-shabab-syarahankhas-mawlana-sayyid-salman-al-husaini-al-nadwi/
"İslam, Uyum ve Malezya Toplum: Geleceği Zorlayan Bir Gündem İnşa Etmek" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Islam, Keharmonian Dan Keluarga Malaysia: Membina Agenda Kalis Cabaran Masa Depan	Institute of Islamic Understanding Malaysia	20.05.2022	Malayca	Malezya	Görüş Yazısı	https://www.ikim.gov.my/index.php/2022/05/20/islam-keharmonian-dan-keluarga-malaysia-membina-agenda-kalis-cabaran-masa-depan/

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Dijital Ekonomi Planları: Malezya ve Çin'i Kıyaslamak" başlıklı makale yayımlandı.	Digital Economy Plans: Comparing Malaysia and China	Khazanah Research Center	5.05.2022	İngilizce	Malezya	Makale	http://www.krinstitute.org/assets/contentMS/img/template/editor/220505_Views_Digital%20Economy%20Plans_Comparing%20Malaysia%20and%20China.pdf
"İslami Sosyal Finansın Geliştirilmesi" başlıklı çevrim içi seminer düzenlendi.	Perkembangan dan Pembangunan Kewangan Sosial Islam	IBFIM Malaysia	20.05.2022	Malayca	Malezya	Çevrim İçi Seminer	https://bit.ly/3a1ZjnM
"Malezya Teknik İş Birliği Programını" düzenledi.	Malaysian Technical Cooperation Program (MTCP)	IBFIM Malaysia	23-27.05.2022	İngilizce	Malezya	Eğitim Programı	https://twitter.com/IBFIM/status/1524716344339746816?ctx=HwWgMDS-frb8KqgAAAA
"Finansal Kurumlar için Sürdürülebilirlik Liderliği" başlıklı seminer düzenledi.	Sustainability Leadership Programme for Financial Institutions	IBFIM Malaysia	24-26.05.2022	İngilizce	Malezya	Seminer	https://bit.ly/3x0KwVy
"Birlikte Yenileniriz Birlikte Yükseliriz: Yirmi Temel İlke" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	نتجدد معا.. نهض معا (06) الأصول التأسيسية العشرون	Movement of the Society of Peace	05.2022	Arapça	Cezayir	Görüş Yazısı	https://hmsalgeria.net/ar/p/14437
"Kullanılmış Ekipman İthal Etmek: Cezayir İstisnası mı?" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Importation d'équipements usagés : Une exception Algérienne ?	Enterprise Action & Reflection Center	24.05.2022	Fransızca	Cezayir	Görüş Yazısı	https://care.dz/fr/espace-presse/importation-dequipements-usages-une-exception-algerienne-art603
"ABEF, Dış Ticaretin Yönetimine Müdahale Etme Yetkisine Sahip mi?" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	L'ABEF est-elle habilitée à intervenir dans la gestion du commerce extérieur ?	Enterprise Action & Reflection Center	22.05.2022	Fransızca	Cezayir	Görüş Yazısı	https://care.dz/fr/espace-presse/labef-est-elle-habilitee-a-intervenir-dans-la-gestion-du-commerce-exterieur-art602
"Yatırım: Muafiyetler Yerine Gerçek Garantiler ve Reformlar için" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Investissement : Pour de véritables garanties et réformes au lieu d'exonérations	Enterprise Action & Reflection Center	15.05.2022	Fransızca	Cezayir	Görüş Yazısı	https://care.dz/fr/espace-presse/investissement-pour-de-veritables-garanties-et-reformes-au-lieu-dexonérations-art600
"Gençlik Direncini İnşa Etmek: Yeşil Ekonomiye Geçiş ve Ötesi" başlıklı forum düzenlendi.	Building Youth Resilience: Transition to Green Economy & Beyond	Islamic Development Bank	26.05.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	"Forum"	https://www.isdb.org/events/10th-isdb-youth-development-forum-2022-building-youth-resilience-transition-to-the-green-economy-and-beyond
"Sivil Toplum Kuruluşları (STK) Forumu: Kalkınma Müdahalelerinde Kapsayıcılık ve Sürdürülebilirliğin Sağlanması" başlıklı çevrim içi seminer düzenlendi.	Civil Society Organizations (CSOs) Forum: Ensuring Inclusiveness and Sustainability in Development Interventions	Islamic Development Bank	24.05.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Çevrim İçi Seminer	https://www.isdb.org/events/civil-society-organizations-csos-forum-ensuring-inclusiveness-and-sustainability-in-development-interventions
"İsDB Üyesi Ülkelerde Ekonomik Dayanıklılık ve Sürdürülebilir Büyümenin İnşasında Güçlü STI Ekosistemlerinin Rolü" başlıklı çevrim içi seminer düzenlendi.	The Role of Robust STI Ecosystems in Building Economic Resilience and Sustainable Growth in IsDB Member Countries	Islamic Development Bank	23.05.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Çevrim İçi Seminer	https://www.isdb.org/events/the-role-of-robust-sti-ecosystems-in-building-economic-resilience-and-sustainable-growth-in-isdb-member-countries

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"KAPSARC Petrol Piyasası Görünümü (KOMU)" başlıklı rapor yayımlandı.	KAPSARC Oil Market Outlook (KOMU)	KAPSARC	30.05.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Rapor	https://www.kapsarc.org/research/publications/kapsarc-oil-market-outlook-komo-4/
"Suudi Arabistan Yenilenebilir Enerji Sektörü Görünümü" başlıklı rapor yayımlandı.	Saudi Arabia Renewable Energy Industry Outlook	Gulf Resarch Center	05.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Rapor	https://www.grc.net/publication/540
"Suudi Arabistan Turizm Sektörü Görünümü" başlıklı rapor yayımlandı.	Saudi Arabia Tourism Industry Outlook	Gulf Resarch Center	05.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Rapor	https://www.grc.net/publication/541#
"Suudi Arabistan Lojistik Sektörü Görünümü" başlıklı rapor yayımlandı.	Saudi Arabia Logistics Industry Outlook	Gulf Resarch Center	05.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Rapor	https://www.grc.net/publication/542
"Suudi Arabistan Sağlık Sektörü Görünümü" başlıklı rapor yayımlandı.	Saudi Arabia Healthcare Industry Outlook	Gulf Resarch Center	05.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Rapor	https://www.grc.net/publication/543
"Suudi Arabistan Bankacılık ve Finans Sektörü Görünümü" başlıklı rapor yayımlandı.	Saudi Arabia Banking & Finance Industry Outlook	Gulf Resarch Center	05.2022	İngilizce	Suudi Arabistan	Rapor	https://www.grc.net/publication/544
"Bombadaki Mesaj: Arnavut Suç Çetelerinin 'Uyarı' Patlamaları" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Message in a Bomb: The 'Warning' Blasts of Albanian Crime Gangs	Balkan Insight	13.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://balkaninsight.com/2022/05/13/message-in-a-bomb-the-warning-blasts-of-albanian-crime-gangs/
"Boşta Kaybedecek Vakit Görmeyen Moldova, Sivil Toplum AB Teklifine Kattı" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Seeing no Time to Waste, Moldova Enlists Civil Society for EU Bid	Balkan Insight	18.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://balkaninsight.com/2022/05/18/seeing-no-time-to-waste-moldova-enlists-civil-society-for-eu-bid/
"Kuzey Makedonya, Medyaya Yardım Etmek İçin Hükümet Reklamlarını Geri Getirmeyi Düşünüyor" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	North Macedonia Mulls Restoring Government Advertising to Aid Media	Balkan Insight	23.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://balkaninsight.com/2022/05/23/north-macedonia-mulls-restoring-government-advertising-to-aid-media/
"Mahsuller ve Kanserojenler: Kosova'nın Güvensiz, Yasadışı İlaç Pazarı" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Crops and Carcinogens: Kosovo's Market for Unsafe, Illegal Pesticides	Balkan Insight	24.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://balkaninsight.com/2022/05/24/crops-and-carcinogens-kosovos-market-for-unsafe-illegal-pesticides/
"Kötü Notlar: Eğitim Reformları Kuzey Makedonya Okullarını Dönüştüremedi" başlıklı analiz yazısı yayımlandı.	Bad Grades: Education Reforms Fail to Transform North Macedonia Schools	Balkan Insight	25.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Analiz	https://balkaninsight.com/2022/05/25/bad-grades-education-reforms-fail-to-transform-north-macedonia-schools/
"Özel Yatırımcılar Kuzey Makedonya'nın Başarısız Sağlık Hizmetlerindeki Boşlukları Dolduruyor" başlıklı araştırma yazısı yayımlandı.	Private Investors Fill Gaps in North Macedonia's Failing Healthcare	Balkan Insight	2.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Araştırma Makalesi	https://balkaninsight.com/2022/05/02/private-investors-fill-gaps-in-north-macedonias-failing-healthcare/
"Hurdaya Satıldı: Arnavut Kasabası Bir Petrol Devinin Ölümüne Hükmetti" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Sold for Scrap: Albanian Town Rues Demise of an Oil Giant	Balkan Insight	2.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/02/sold-for-scrap-albanian-town-rues-demise-of-an-oil-giant/
"Arnavut Petrol Sahasında Yaşam: Petrodollar değil Kirillik" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Life on an Albanian Oilfield: Pollution, not Petrodollars	Balkan Insight	12.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/12/life-on-an-albanian-oilfield-pollution-not-petrodollars/

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Rejime Karşı Öfke: Lukaşenko'ya Karşı Çıkan Ultraslar" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	RAGE AGAINST THE REGIME: THE ULTRAS WHO STOOD UP TO LUKASHENKO	Balkan Insight	14.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/14/rage-against-the-regime-the-ultras-who-stood-up-to-lukashenko/
"Amavutluk Kar Etmek için Acele Ederken Korunan Kıyı Bölgelerini Risk Altına Sokuyor" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	In Rush to Profit, Albania Puts Protected Coastal Areas as Risk	Balkan Insight	17.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/17/in-rush-to-profit-albania-puts-protected-coastal-areas-as-risk/
"2022 'Yeşil Enerji Günleri' 16 Mayıs - 22 Mayıs Arasında Gerçekleşecek" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	2022 'Green Energy Days' to Take Place Between May 16 and May 22	Balkan Investigative Reporting Network	13.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Haber Yazısı	https://birn.eu.com/news-and-events/2022-green-energy-days-to-take-place-between-may-16-and-may-22/
"Gazetecilikte Mükemmellik 2022 Bursu Viyana'da Başladı" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	Fellowship for Journalistic Excellence 2022 Launches in Vienna	Balkan Investigative Reporting Network	18.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Haber Yazısı	https://birn.eu.com/news-and-events/fellowship-for-journalistic-excellence-2022-launches-in-vienna-2/
Kosova Ulusal Enerji ve İklim Planı' başlıklı rapor yayımlandı.	Position Paper Published on 'Kosovo's National Energy and Climate Plan'	Balkan Investigative Reporting Network	23.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Rapor	https://birn.eu.com/news-and-events/position-paper-published-on-kosovos-national-energy-and-climate-plan/
"Salgın Hastalıklar, Süreklilik ve Değişim" başlıklı konferans gerçekleştirildi.	Epidemics, Continuity and Change	Oxford Center for Islamic Studies	31.05.2022	İngilizce	İngiltere	Konferans	https://www.oxcis.ac.uk/events/epidemics-continuity-and-change
"Diktatörlükten COVID'e: Arjantinli İsrailliler Arasında Kuşaklararası Trauma" başlıklı konferans gerçekleştirildi.	From Dictatorship to COVID: Intergenerational Trauma Among Argentinian Israelis	The Center for Middle Eastern Studies Harvard University	12.05.2022	İngilizce	İngiltere	Konferans	https://cmes.fas.harvard.edu/event/dictatorship-covid-generational-trauma-among-argentinian-israelis

KÜLTÜREL FAALİYETLER

Faaliyet	Faaliyetin Orijinal Adı	Kurum	Tarih	Dil	Ülke	Faaliyetin Türü	Link
1Kutsal Ramazan Ayı ve Kudüs'ün Kutsal Yerleri" başlıklı toplantı gerçekleştirildi.	The Holy Month of Ramadan and the Holy Places of Jerusalem	The Palestinian Academic Society for the Study of International Affairs (PASSIA)	5.07.2022	İngilizce	Filistin	Toplantı	http://passia.org/meetings/54
"Müslüman Afrika Ajami Arşivleri: Afrika Çalışmalarında Önemi" başlıklı seminer gerçekleştirildi.	Ajami Archives of Muslim Africa: Their Significance in African Studies.	Institute For The Study Of Islamic Thought In Africa	5.05.2022	İngilizce	Amerika	Çevrimiçi Seminer	https://twitter.com/IslamAfricaNU/status/1389945429475930115
"Endonezya - İspanya Forumu 2022" gerçekleşti.	Indonesia - Spain Forum 2022	Centre for Strategic and International Relations	18.05.2022	İngilizce	Amerika	Forum	https://www.csis.or.id/events/indonesia-spain-forum-2022
"Irak'taki Gençlerin Sosyal ve Kültürel İlgileri (Anket)" başlıklı analiz yayımlandı.	The Social and Cultural Interests of Young People in Iraq (Survey)	al-Bayan Center for Planning and Studies	24.05.2022	İngilizce	Irak	Analiz	https://www.bayancenter.org/en/2022/05/3324/

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

Ulusötesi Şii İslam'da Çeşitlilik ve Birlik Üzerine ikinci uluslararası sempozyum düzenlendi.	Second International Symposium on Diversity and Unity in Transnational Shi'a Islam	The centre for Middle Eastern Studies Harvard University	9.05.2022	İngilizce	ABD	Sempozyum	https://cmes.fas.harvard.edu/event/second-international-symposium-diversity-and-unity-transnational-shi%E2%80%99-islam
"Müslüman Bağlılarında Devlet ve Kamu Ahlakı: Gerilimler, Normlar ve Modeller" başlıklı seminer gerçekleştirildi.	The State and Public Morality in Muslim Contexts: Tensions, Norms and Models	Research Center for Islamic Legislation and Ethics	9.05.2022	İngilizce	Katar	Seminer	https://www.cilecenter.org/activities/monthly-public-lectures/052022-lecture-state-and-public-morality-muslim-contexts
"Rožaje'deki Medrese Akademisi: Medrese en iyi ilim evidir." başlıklı konferans gerçekleşti.	Na akademiji Medrese u Rožajama poručeno: Medresa je najbolja kuća znanja	The Islamic Community in Serbia (Islamska zajednica u Srbiji)	25.05.2022	Boşnakça	Sırbistan	Konferans	https://mesihat.org/2022/05/25/na-akademiji-medrese-u-rozajama-poruceno-medresa-je-najbolja-kuca-znanja/
Georgetown Profesöründen Yeni Kitap, Ramana Maharshi'nin İnsanın Anlam Arayışı adlı kitabı yayımlandı.	New Book from Georgetown Professor Explores the Contributions of Ramana Maharshi to the Human Search for Meaning	Georgetown University Qatar (GU-Q)	25.05.2022	İngilizce	Katar	Kitap	https://www.qatar.georgetown.edu/new-book-from-georgetown-professor-explores-the-contributions-of-ramana-maharshi-to-the-human-search-for-meaning/
"Hayalet Avlamak Raed Andoni, Nicolas Wadimoff ile Film Gösterimi ve Tartışma, moderatör Stella Peisch eşliğinde" başlıklı söyleşi gerçekleştirildi.	Ghost Hunting Screening & Discussion with Raed Andoni, Nicolas Wadimoff, moderated by Stella Peisch	UMAM Documentation & Research (UMAM D&R)	17.05.2022	İngilizce	Lübnan	Söyleşi	https://www.umam-dr.org/event_detail/115/115/
"Sivil toplum kurum ve kuruluşları Trablus Uluslararası Fuarı'nda" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	مؤسسات ومنظمات المجتمع المدني في معرض طرابلس الدولي	Civil Society Commission	14.05.2022	Arapça	Libya	Haber Yazısı	https://bit.ly/3QPpbiQ
"Marinidlerden Saadilere Fas Eş'ari düşüncesi: istikrar göstergeleri ve dönüşüm soruları" başlıklı rapor yayımlandı.	تقرير عن أعمال الملتقى الثالث للفكر الشعري بالمغرب في موضوع: "الفكر الشعري المغربي من المرينيين إلى السعديين: دلالات الاستقرار وسؤالات التحول"	The Association of Muhammadiyah Scholars	11.05.2022	Arapça	Fas	Rapor	https://bit.ly/3y2X6ki
"Dr. Abdel Rahman Boudraa'nın kitapları üzerine okumalar" başlıklı seminer gerçekleştirildi. "Dr. Abdel Rahman Boudraa'nın kitaplarındaki okumalar" başlıklı forum gerçekleştirildi."	مركز ابن أبي الربيع السبتي للدراسات اللغوية والأدبية قراءات في كتب د.عبد الرحمن بودرع	The Association of Muhammadiyah Scholars	12.05.2022	Arapça	Fas	Seminer	https://bit.ly/3bx2zrF
Balkan Araştırmaları Merkezi'nin yürüttüğü Wikipedia projesine Tarık Alimanović katıldı.	"Balkan Studies Center's Wikipedia Project hosted Mr. Tarik Alimanović"	Balkan Studies Center	12.05.2022	İngilizce	Bosna Hersek	Proje	https://bsc.ius.edu.ba/content/balkan-studies-centers-wikipedia-project-hosted-mr-tarik-alimanovic
Aida Abadžić Hodžić'de "Behaudin Selmanović Selman" başlıklı sanat monografisi tanıtıldı.	"Promovirana likovna monografija Behaudin Selmanović Selman autorice Aide Abadžić Hodžić, u izdanju Bošnjačkog instituta – Fondacije Adila Zulfikarpašića"	Bosnjacki Institut	12.05.2022	Boşnakça	Bosna Hersek	Monografi	https://bosnjackiinstitut.ba/dogadaji-sadrzaj/promovirana-monografija-behauadin-selmanovic-selman
"Örgüt Hayatında Ahlak" başlıklı toplantı gerçekleştirildi.	Ahlak dalam Kehidupan Berorganisasi	Muhammadiyah Movement	25.05.2022	Endonezce	Endonezya	Toplantı	https://muhammadiyah.or.id/akhlak-dalam-kehidupan-berorganisasi/

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"Buya Syafii'nin Terakkiperver İslam Kadın Hareketinin Yayılmasına Verdiği Önem" başlıklı çevrim içi seminer düzenlendi.	Perhatian Buya Syafii untuk Perluasan Gerakan Perempuan Islam Berkemajuan	Muhammadiyah Movement	28.05.2022	Endonezce	Endonezya	Çevrim İçi Seminer	https://muhammadiyah.or.id/perhatian-buya-syafii-untuk-perluasan-gerakan-perempuan-islam-berkemajuan/
"SKBM, Muhammediye Daveti'nin Her Bölgede Yeniden Canlandırılması İçin Alternatif Bir Konsept" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	SKBM, Konsep Alternatif untuk Menghidupkan Kembali Dakwah Muhammadiyah di Tiap Daerah	Muhammadiyah Movement	24.05.2022	Endonezce	Endonezya	Görüş Yazısı	https://muhammadiyah.or.id/skbm-konsep-alternatif-untuk-menghidupkan-kembali-dakwah-muhammadiyah-di-tiap-daerah/
"Kiai Dahlan İslami Davetin Başarısı İçin Vesile Olarak Muhammediye Teşkilatını Kurdu" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Kiai Dahlan Mendirikan Organisasi Muhammadiyah Sebagai Wasilah Mensukseskan Dakwah Islam	Muhammadiyah Movement	24.05.2022	Endonezce	Endonezya	Görüş Yazısı	https://muhammadiyah.or.id/kiai-dahlan-mendirikan-organisasi-muhammadiyah-sebagai-wasilah-mensukseskan-dakwah-islam/
"Muhammediye Kampüsü için Sosyal Medyanın Tanıtım Aracı Olarak Kullanımı" çevrim içi seminer düzenlendi.	Pemanfaatan Media Sosial Sebagai Sarana Promosi Kampus Muhammadiyah	Muhammadiyah Movement	16.05.2022	Endonezce	Endonezya	Çevrim İçi Seminer	https://muhammadiyah.or.id/pemanfaatan-media-sosial-sebagai-sarana-promosi-kampus-muhammadiyah/
"Buya Syafii Maarif'in Manevîyatı" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	"Spiritualitas Buya Syafii Maarif"	Nahdlatul Ulama	31.05.2022	Endonezce	Endonezya	Görüş Yazısı	https://www.nu.or.id/opini/spiritualitas-buya-syafii-maarif-cPg3X
"İslami Yatılı Okulu Ulemasının Diplomatik Hikmetini Takibi" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	"Meneladani Kearifan Diploması Ulama Pesantren"	Nahdlatul Ulama	30.05.2022	Endonezce	Endonezya	Görüş Yazısı	https://www.nu.or.id/opini/meneladani-kearifan-diploması-ulama-pesantren-H0moW
"İslam'da Müzakere İlkesi" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	"Prinsip Musyawarah dalam Islam"	Nahdlatul Ulama	9.05.2022	Endonezce	Endonezya	Görüş Yazısı	https://www.nu.or.id/opini/prinsip-musyawarah-dalam-islam-Fm3Xt
"Radikal Anlayışla Mücadele Etmenin Etkili Yolları, Onları Açık ve Açık Münazaraya Davet Edin" başlıklı seminer düzenlendi.	Cara Efektif Melawan Pemahaman Radikal, Ajak Mereka Debat Secara Publik dan Terbuka	Muhammadiyah Movement	25.05.2022	Endonezce	Endonezya	Seminer	https://muhammadiyah.or.id/cara-efektif-melawan-pemahaman-radikal-ajak-mereka-debat-secara-publik-dan-terbuka/
"Tanının veya Tanınmasın, Endonezya Politik Popülizm Yaşiyor" başlıklı seminer düzenlendi.	Diakui atau Tidak, Indonesia Sedang Mengalami Populisme Politik	Muhammadiyah Movement	24.05.2022	Endonezce	Endonezya	Seminer	https://muhammadiyah.or.id/diakui-atau-tidak-indonesia-sedang-mengalami-populisme-politik/
"Kitap Ders Serisi: 60 Kuran Ayetiyle Kadınları Yönlendirme Sanatı" başlıklı konferans düzenlendi.	SIRI KULIAH KITAB: Seni Membimbing Wanita Melalui 60 Ayat Al-Quran	Angkatan Belia Islam Malaysia (ABIM)	26.05.2022	Malayca	Malezya	Konferans	https://www.abim.org.my/siri-kuliah-kitab-seni-membimbing-wanita-melalui-60-ayat-al-quran/
"Kayıp Dünya: Ohri Gölü'nde Bulunan Tarih Öncesi Evler Arkeologları Heyecanlandırıyor" başlıklı görüş yazısı yayımlandı.	Lost World: Prehistoric Houses Found in Lake Ohrid Thrill Archeologists	Balkan Insight	5.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Görüş Yazısı	https://balkaninsight.com/2022/05/05/lost-world-prehistoric-houses-found-in-lake-ohrid-thrill-archeologists/

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

"ERA Grubu, Peja ve Gjakova Belediyelerinden Gençlerle iki Gençlik Diyaloğ Toplantısı Düzenledi" başlıklı haber yazısı yayımlandı.	ERA Group Organised Two Youth Dialogue Meetings with Youth From the Municipalities of Peja and Gjakova	Balkan Investigative Reporting Network	23.05.2022	İngilizce	Balkanlar	Haber Yazısı	https://bim.eu.com/news-and-events/era-group-organised-two-youth-dialogue-meetings-with-youth-from-the-municipalities-of-peja-and-gjakova/
"İslam ve Çocuk Hakları: Hukukun Gelişiminde Dinin Rolü" başlıklı konferans gerçekleştirildi.	Islam and Child Rights: The Role of Religion in the Development of the Law	Oxford Center for Islamic Studies	11.05.2022	İngilizce	İngiltere	Konferans	https://www.oxcis.ac.uk/events/islam-and-child-rights-the-role-of-religion-the-development-of-the-law
"Ondokuzuncu Yüzyıldan Önce İslam'da Hakikat, Bilgi ve İktidar: Güçler Ayrılığı ve Hukukun Üstünlüğü Üzerine Sezgisel Bir Bakış Açısı" başlıklı konferans gerçekleştirildi.	Truth, Knowledge, and Power in Islam Before the Nineteenth Century: A Heuristic Perspective on the Separation of Powers and the Rule of Law	Oxford Center for Islamic Studies	18.05.2022	İngilizce	İngiltere	Konferans	https://www.oxcis.ac.uk/events/truth-knowledge-and-power-islam-the-nineteenth-century-heuristic-perspective-the-separation
"Oryantalizm ve Yeni İnsan Filolojisi" başlıklı konferans gerçekleştirildi.	Orientalism and the Philology of the New Human	Oxford Center for Islamic Studies	21.05.2022	İngilizce	İngiltere	Konferans	https://www.oxcis.ac.uk/events/orientalism-and-the-philology-of-the-new-human
"Halife, Sultan ve Alim: Fahreddin Razi'nin Siyasi Kariyeri (ö. 1210)" başlıklı konferans gerçekleştirildi.	Caliph, Sultan and Scholar: The Political Career of Fakhr al-Din al-Razi (d. 1210)	Oxford Center for Islamic Studies	25.05.2022	İngilizce	İngiltere	Konferans	https://www.oxcis.ac.uk/events/caliph-sultan-and-scholar-the-political-career-of-fakhr-al-din-al-razi-d-1210
"Dini Dönüşüm / Dekonversiyon Deneyimine Psikolojik Yolculuklar" başlıklı konferans gerçekleştirildi.	Psychological Journeys into the Experience of Religious Conversion/Deconversion	Markfield Institute of Higher Education	24.05.2022	İngilizce	İngiltere	Konferans	https://www.mihe.ac.uk/index.php/psychological-journeys-into-the-experience-of-religious-conversion-deconversion/

BÜLTENDE YER ALAN KURUMLAR

Adalah

Legal Centre for Arab Minority Rights in Israel

Adalah bağımsız bir insan hakları örgütü ve hukuk merkezidir. Kasım 1996'da önde gelen iki Arap STK'sının-Celile Derneği ve Arap İnsan Hakları Derneği'nin (HRA)- ortak projesi olarak kurulmuştur.

<https://www.adalah.org/en/content/view/7189>

Afganistan Analistler Ağı

Afghanistan Analysts Network (AAN)

2009 yılında kurulan Afganistan Analistler Ağı bağımsız, kâr amacı gütmeyen bir politika araştırma organizasyonudur. Kurum, daha iyi bir politika bilgilendirmesi ve Afganistan gerçeklerinin anlaşılması için bilgi, deneyim ve araştırmacıların çalışmalarını bir araya getirmeyi amaçlamaktadır. Kurum araştırma ve verilere dayalı analiz çalışmaları yayımlamaktadır. Afganistan merkezli çalışmalar üreten kurum ülkenin insan hakları, iklim değişikliği, ekonomisi ve tarihi olmak üzere birçok meseleyi ele alan raporlar ve analizler yayımlamaktadır.

<https://www.afghanistan-analysts.org/>

Afganistan Ekonomik ve Hukuki Çalışmalar Kuruluşu

Afghanistan Economic & Legal Studies Organization

Afganistan Ekonomik ve Hukuki Çalışmalar Kuruluşu Afganistan'da yer alan bağımsız düşünce kuruluşudur. Afgan toplumuna katkı sağlama hedefi doğrultusunda yeni nesil için özgürlük, refah ve barış kavramlarına anlatan çalışmalar üretmektedir. Afganistan'ın tüm kesimlerine hitap etmekte ve bölgesel ve uluslararası iş birliğini güçlendirmek istemektedir.

<https://aelso.org/>

Al-Bayan Planlama ve Çalışmalar Merkezi

Al-Bayan Center for Planning and Studies

Irak'ta ve Orta Doğu'da meydana gelen dönüşümler hakkında araştırmalar yapmak ve akademik tartışmalar yürütmek için kurulmuştur. Ekonomi ve kalkınma, enerji, dış politika, hukuk ve demokrasi, kamu politikası, toplum ve kamuoyu üzerine çalışmalar gerçekleştirmektedir.

<https://www.bayancenter.org/en/>

Al-Haq İnsan Hakları Savunma Merkezi

Al-Haq Defending Human Rights

İşgal Altındaki Filistin Toprakları'nda (OPT) insan haklarını ve hukukun üstünlüğünü korumak ve teşvik etmek amacıyla 1979'da kurulan örgütün, Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi'nde özel danışma statüsü bulunmaktadır.

<https://www.alhaq.org/>

El- Cezire Çalışmalar Merkezi

Aljezeera Center for Studies

El Cezire medya organizasyonunun jeopolitik ve stratejik gelişmeler odaklı araştırma kurumudur. Yoğunlaştığı bölge Orta Doğu olmakla birlikte burayı çevreleyen faktörleri de mercek altına almaktadır. Bölgenin siyasi karışıklığını aydınlatmak ve anlaşılır kılmak adına analizler, webinarlar düzenlemektedir. Kurumun yayınlarından biri Gannuşi tarafından yazılan İslam'da Demokrasi ve İnsan Hakları adlı kitaptır. Araştırma birimlerinden istifade edilebilir.

Sitenin "contact" kısmında birimlerin özel iletişim şekilleri yazıyor.

<https://studies.aljazeera.net>

El Tahrir Kalkınma Derneği

Al-Tahreer Association for Development

El Tahrir Kalkınma Derneği, Irak'ta adalet ve barışın hüküm sürdüğü özgür, demokratik bir toplum inşa etmek için çalışmaktadır. Yerel sivil toplum kuruluşları için kurumsal kapasiteler oluşturmak ve geliştirmeyi hedefleyen dernek Irak anayasası, parlamento konseyi, demokrasi ve seçimler, mali ve idari yolsuzluk risklerini ele alan çalışmalar üretmektedir.

<https://altahreer.org/index.html>

Amerikan İslami İlişkiler Konseyi

Council of American Relations

Amerikan İslami İlişkiler Konseyi amacını İslam anlayışını geliştirmek, sivil hakları korumak, adaleti teşvik etmek ve Amerikalı Müslümanları güçlendirmek olarak tanımlamaktadır. Amerika'da İslam ve Müslümanlara yönelik projeler yürütmekte ve yayınlar yapmaktadır. Kuzey Amerika Müslüman Kaynak Rehberi: Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada'da Müslüman Toplum Yaşamı (Routledge) olmak üzere birçok ampirik çalışma yürütmektedir.

<https://www.cair.com/>

Arap Araştırma ve Politika Çalışmaları Merkezi

Arab Center for Resarch& Policy Studies

Arap Araştırma ve Politika Araştırmaları Merkezi, Arap entelektüelleri ve uzmanları ile küresel ve bölgesel entelektüel merkezler arasındaki iletişimi geliştirmeyi amaçlayan uygulamalı ve teorik araştırmalar yürüten bağımsız bir sosyal bilimler ve beşeri bilimler enstitüsüdür.

<https://www.dohainstitute.org/en/Pages/index.aspx>

Arap Düşünce Vakfı

Arab Thought Forum

1981 yılında Prens El Hassan bin Talal ve önde gelen yirmi beş Arap düşünür tarafından kurulan bağımsız, entelektüel, pan-Arap bir sivil toplum örgütüdür. ATF'nin misyonu, Arap dünyasındaki mevcut durumu ve sorunları incelemektir. Arap ülkeleri arasındaki ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi ilişkileri incelemek ve Arap ve İslami örgütlerle diyalog başlatmak ve sürdürmek forumun başlıca hedefleri arasındadır.

<https://www.atf.org.jo/?q=en>

Arap Sosyal Bilimler Konseyi

Arab Council for the Social Sciences

Arap Sosyal Bilimler Konseyi, Arap coğrafyasında sosyal bilimler araştırmalarını ve bilgi üretimini güçlendirmeyi hedefleyen bölgesel, bağımsız, kar amacı gütmeyen bir kuruluştur. ACSS, araştırmacıları ve akademik / araştırma kurumlarını destekleyerek sosyal bilimler araştırmalarının oluşturulmasına, yayılmasına, onaylanmasına ve kullanımına katkıda bulunmayı ve Arap toplumlarının karşılaştığı zorluklarla ilgili kamusal tartışmaları zenginleştirmeyi amaçlamaktadır.

<http://www.theacss.org/>

DERASAT Bahreyn Strateji, Uluslararası ve Enerji Çalışmaları Merkezi

DERASAT Bahrain Centre for Strategic International and Energy Studies

Bahreyn'in ulusal, bölgesel ve küresel çıkarı üzerine hareket ederek stratejik analizler yapan bağımsız bir düşünce kuruluşudur. Araştırmalarını uluslararası siyaset, enerji ve ekonomi olmak üzere üç başlık altında yürütmektedir.

<https://www.derasat.org.bh/>

Balkan Çalışmaları Merkezi

Balkan Studies Center

Uluslararası Saraybosna Üniversitesi'ne (IUS) bağlı olarak kuruldu. Enstitü Balkan tarihi, politik ekonomi, kültür, edebiyat, sanat ve mimari, dış politika ve güvenlikle ilgili akademik araştırma ve politika analizleri hazırlamaktadır. Ayrıca hazırladıkları programlarla genç akademisyenleri desteklemektedir.

<https://bsc.ius.edu.ba/>

Balkan Araştırmacı Raporlama Ağı

Balkan Investigative Reporting Network

Balkan Araştırmacı Raporlama Ağı Güney ve Doğu Avrupa'da konuşma özgürlüğü, insan hakları ve demokratik değerleri destekleyen bir sivil toplum kuruluşları ağıdır. Balkan Insight kuruluşuna bağlı yayın organıdır. Kuruluşun Arnavutluk, Bosna Hersek, Kosova, Kuzey Makedonya, Romanya ve Sırbistan'da yerel örgütleri bulunmaktadır. Bosna Hersek'te kayıtlı olan BIRN Hub da bölgesel ve uluslararası programlar uygulamaktadır. BIRN Hub, Batı Balkan bölgesinden birikmiş bilgileri komünizm sonrası ve çatışma sonrası toplumlardaki gazetecilerle paylaşmakta ve eğitim programları hazırlamaktadır.

<https://birn.eu.com/>

Bangladeş Girişim Enstitüsü

Bangladesh Enterprise Institute

Bangladeş Girişim Enstitüsü, iş dünyası, ticaret birlikleri, hükümet yetkilileri, akademisyenler olmak üzere birçok kesime hitap eden bir kuruluştur. Kurum özellikle Bangladeş'in küresel pazara eklenmesini ve kurumlarda şeffaflık ilkesinin uygulanmasını hedeflemektedir.

<https://bei-bd.org>

Bariş Toplumu Hareketi

Movement of the Society of Peace

Bariş Toplumu Hareketi Partisi Cezayir'deki en büyük İslamcı partidir. Parti, Cezayir İhvanı Müslimin hareketinin kurucularından Mahfuz Nahnâh'ın 1991 yılında kurduğu İslâmî Toplum Partisi'nin (HAMAS) devamıdır. Mecliste muhalefet partisi olarak bulunan Bariş Toplumu Hareketi, İhvân-ı Müslümin'in Cezayir'deki kolu olarak bilinmektedir.

<https://hmsalgeria.net/ar/>

Boşnak Enstitüsü - Adil Zulfikarpašić Vakfı

Fondacija Adila Zulfikarpašić

Boşnak Enstitüsü Boşnak ve Bosna-Hersek bilim ve kültürünün gelişmesine ve tanıtılmasını sağlamaktadır. Enstitü, kullanıcılarına ve ziyaretçilerine Bosna Hersek'in kültürel tarihine dair etkinlikler düzenlemekte ve bilimsel araştırmalar yürütmektedir.

<https://bosjackiinstitut.ba/>

Bölgesel Yolsuzlukla Mücadele İnisiyatifi

Regional Anti-corruption Initiative

Bölgesel Yolsuzlukla Mücadele Girişimi yolsuzlukla mücadele sorunlarıyla ilgilenmektedir. Bu girişim dokuz üye ülkeyi kapsayan hükümetler arası bir bölgesel kuruluştur. Bu ülkeler Arnavutluk, Bosna- Hersek, Bulgaristan, Hırvatistan, Moldova, Karadağ, Kuzey Makedonya, Romanya ve Sırbistan'dır.

<https://rai-see.org/who-we-are/about-us/>

Brookings Doha Merkezi

Brookings Doha Centre

Brookings Doha Merkezi, Washington merkezli Brookings Enstitüsü'nün Doha'daki bir diğer merkezidir. Orta Doğu ve Kuzey Afrika bölgesine dair araştırmaları olan merkez Orta-doğu ve Kuzey Afrika'da uluslararası ilişkiler, bölgesel güvenlik ve iç istikrar, kapsamlı büyüme ve fırsatların eşitliği, yönetim reformları ve devlet-toplum ilişkileri üzerine çalışmalar yürütmektedir.

<https://www.brookings.edu/>

Kahire İnsan Hakları Araştırmaları Enstitüsü

Cairo Institute for Human Rights Studies (CIHRS)

1993 yılında kurulan Kahire İnsan Hakları Araştırmaları Enstitüsü bölgedeki insan hakları ve demokrasi ilkelerine destekleyen bağımsız bir bölgesel sivil toplum kuruluşudur. Kurum uluslararası insan hakları hukukunun uygulanmasında karşılaşılan zorluklar hakkında araştırmalar üretmekte ve bölgede insan haklarına saygı kültürünün yayılmasına ve çeşitli uluslararası insan hakları sözleşmeleri ve bildirgelerine ilişkin kültürler arası diyalog çalışmalarına odaklanmaktadır.

<https://cihrs.org/>

Politika Diyalogu Merkezi

Center for Policy Dialogue

Politika Diyalogu Merkezi (CPD), Bangladeş'te kapsayıcı politika oluşturmayı teşvik etmek ve bölgesel ve küresel ekonomik entegrasyonu güçlendirmek için derinlemesine araştırma ve diyalog için önde gelen kurum olmayı amaçlamaktadır.

<https://cpd.org.bd/>

Güvenlik, Strateji ve Politika Araştırmaları Merkezi

Centre for Security, Strategy and Policy Research

Güvenlik, Strateji ve Politika Araştırma Merkezi, Lahore Üniversitesi'nde bulunan özerk bir politika araştırma merkezidir. Pakistan'ın iç ve dış güvenliği üzerine araştırmalar yürütmektedir.

<https://csspr.uol.edu.pk/>

SKH Vatandaş Platformu

SDGs Citizen Platform

SKH Vatandaş Platformu, Bangladeş sürdürülebilir kalkınma hedeflerini gerçekleştirmeyi destekleyen bir platformdur. 2016 yılında kurulan platformda çekirdek üyelerinin dışında ülke çapında 104 organizasyon yer almaktadır. Platform 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğrultusunda paydaşlara bu süreçte politikalarını gerçekleştirmelerine yardımcı olmayı hedeflemektedir.

<https://bdplatform4sdgs.net/>

Sivil Toplum Komisyonu

Comission of Civil Society

Sivil Toplum Komisyonu, 2012 yılında Libya'da kurulmuştur. Kurum eğitim, kültür, kadın ve çocuk alanında çalışmalar yürütmektedir.

www.ccslibya.ly

İnsan Hakları Savunuculuğu Merkezi

Defender Centre for Human Rights

2016 yılında Fransa'da kurulmuş bir sivil toplum örgütüdür. Uluslararası insan hakları hukukunun uygulanmasındaki zorlukları analiz etmeyi, bölgedeki farklı kültür grupları arasında insan hakları kültürünü sağlamayı hedeflemektedir. Özellikle Libya ülkesindeki insan hakları ihlallerine dair çalışmalar yürütmektedir.

<https://www.defendercenter.org/>

Ekonomik Araştırmalar Forumu

Economic Research Forum

1993 yılında Mısır'da kurulan kurumun ana ofisi Kahire olan kurumun Dubai'de de bir ofisi bulunmaktadır. Forum Arap ülkeleri, İran ve Türkiye'de sürdürülebilir kalkınmaya katkıya sağlama amacını güden bir platformdur. Konferanslar, seminerler, mentorluk çalışmaları gibi etkinlikler düzenlemektedir. Kitaplar, makaleler, politika özetleri olmak üzere birçok yayın yapmaktadır. Kalkınma, yoksulluk, eşitsizlik, Küresel Güney, dijitalleşme olmak üzere ekonomik gelişmeler üzerine çalışmalar üretmektedir.

<https://erf.org.eg/contact-us/>

Emirlikler Politika Merkezi

The Emirates Policy Centre

Arap baharı sonrasında BA ülkelerine yönelik iç ve dış tehlikeleri araştırmak ve jeopolitik gelişmeler ve değişimleri Körfez bölgesi özelinde takip etmek amacıyla 2013 yılında Abu Dabi'de kurulmuş bir düşünce kuruluşudur.

<https://www.epc.ae/en/about-us/about-epc>

Emirlikler Stratejik Araştırmalar ve Araştırma Merkezi

Emirates Strategic and Research Centre

Mart 1994'te kurulan Emirlikler Stratejik Araştırmalar ve Araştırma Merkezi, karar alma sürecini desteklemekte, Birleşik Arap Emirlikleri'ni ilgilendiren konular ile bölgesel ve uluslararası düzeylerdeki diğer hayati konular hakkında derinlemesine araştırma ve çalışmalar yürütmektedir. Merkez aynı zamanda birçok seçkin araştırma merkeziyle ortak iş birliği anlaşmaları ve bazı kardeş Arap ülkelerinde ve dost ülkelerde siyasi ve stratejik çalışmalarla bağlantılıdır. Bunların tümü araştırma çalışmalarını geliştirmek ve kamuoyuna hizmet eden bilgi ve deneyimleri paylaşmak içindir.

<https://www.ecssr.ae>

Endonezya İslami Dava Enstitüsü

Indonesia Islamic Dawah Institute

Endonezya İslami Dava Enstitüsü Kur'an ve Hadis üzerine çalışmalar yapan bir sivil toplum kuruluşudur. Büyük şehirlerden köylere kadar yapılanma içindedir. 15 milyon üyesi bulunmaktadır.

www.ldii.or.id

Filistin Araştırmaları Enstitüsü

Institute for Palestine Studies

Filistin Araştırmaları Enstitüsü 1963 yılında Beyrut'ta kurumuş bağımsız bir araştırma kurumudur. Enstitü Filistin meselesiyle ilgili çalışmalar yürütmekte ve dergi, kitap ve araştırma makaleleri gibi çeşitli yayınlar üretmektedir.

<https://www.palestine-studies.org/>

Kazakistan Cumhuriyeti Dış İşleri Bakanlığı Dış Politika Araştırmaları Enstitüsü

Foreign Policy Research Institute under the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Kazakhstan

Kazakistan Cumhuriyeti dış politikasının kapsamlı ve objektif bilimsel ve analitik desteği için araştırmalar yapmaktadır. Enstitü, dış politika ve uluslararası ilişkiler alanında disiplinler arası, temel çalışmalar yaparak ülke için güvenli, başarılı bir gelecek sağlamaya katkıda bulunmaya çalışmaktadır. Kazakistan Cumhuriyeti dış politikasının öncelikli alanlarının uygulanmasına yönelik pratik öneriler geliştirmektedir.

<http://sszi.kz/en/>

GAP Enstitüsü

GAP Institute

GAP Enstitüsü, Kosova'da Ekim 2007'de kurulmuş bir düşünce kuruluşudur. GAP Enstitüsü, yönetim ile vatandaşlar arasındaki ve Kosova toplumunun ilerlemesi için sorunlar ve çözümler arasındaki boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır. Bunu, iyi yönetimi savunarak, kamu kurumlarının çalışmalarını izleyerek ve kamu politikasına ilişkin somut tavsiyeler sunarak başarmaya çalışmaktadır. GAP, ülkenin ekonomik, politik ve sosyal zorluklarını ele almaktadır.

<https://www.institutigap.org/home>

Georgetown Üniversitesi Katar

Georgetown University Qatar

1789 yılında Washington'da kurulan Georgetown Üniversitesi'nin bir kampüsünün 2005 yılında Qatar Foundation partnerliğinde Doha'da kurulmasıyla Georgetown Katar Üniversitesi faaliyete geçmiştir. Amerika menşeli bir üniversite olsa da Katar özelinde araştırmalar yapılmaktadır. Örneğin İslami biyoetik, besin güvenliği, Arap dili ve mirası, Körfez bölgesinde kadınlar gibi çeşitli alalarda araştırma projeleri yürütülmüştür. Doha Institute ve Hamad Bin Khalifa Üniversitesi ile koordineli olarak çalışmaktadır.

<https://www.qatar.georgetown.edu/>

Girişim Hareketi ve Etki Merkezi

Enterprise Action & Reflection Center

Ekonomi ve sürdürülebilir kalkınma ile ilgili araştırmalar yapmaktadır. Cezayir ve Mağrip bölgesindeki ekonomik girişimleri ve sosyo-ekonomik kalkınma reform projelerini teşvik ve organize etme misyonuyla çalışmalarını yürütmektedir.

<https://care.dz/fr/care>

Kamu Politikaları Yönetişim Merkezi

Governance Center for Public Policies (GCPP)

Kamu Politikaları Yönetişim Merkezi paydaşları ile birlikte sivil haklara, özgürlüğe, demokrasiye dayalı bir kalkınma ortamının elde edilmesini desteklemek ve özel sektörün rolünü güçlendirmek, kadın ve dezavantajlı grupların sorunlarına destek olmak, sosyal barışın ve hukukun üstünlüğünü gerçekleştirmek amacıyla çalışmalar yürütmektedir. Merkez, "Politika Belgeleri", "Durum Değerlendirme Kâğıdı", "Raporlar" ve "Dersler" aracılığı ile kamu politikasındaki çalışmalarını sunmaktadır.

iqgcpp.org

Afrika'da İslam Düşüncesi Araştırmaları Enstitüsü

Institutie fort he Study of Islamic Thought in Afrika

Afrika'da İslam Düşüncesi Araştırmaları Enstitüsü, Kuzey Amerika'da Afrika'daki İslam hakkında araştırma yapan ilk araştırma merkezidir. Ekim 2017'den beri ISITA, Zekeria Ahmed Salem tarafından yönetilmektedir. Afrika'daki İslam hareketleri ve Afrika'da İslam'ın tarihi üzerine araştırmalar yapılmaktadır.

<https://isita.northwestern.edu/>

Özbekistan Cumhurbaşkanlığı Stratejik ve Bölgesel Araştırmalar Enstitüsü

Institute for Strategic and Regional Studies under The President of the Republic of Uzbekistan

Cumhurbaşkanı Kararı ile 1992 yılında kurulan enstitü Orta Asya'da bölgesel güvenlik sorunları ve bölge ülkeleriyle gerçekleştirilen çok taraflı etkileşimin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütmektedir.

<http://isrs.uz/>

İslamabat Stratejik Araştırmalar Enstitüsü

Institute of Strategic Studies Islamabad

1973 yılında kurulan Stratejik Araştırmalar Enstitüsü İslamabad, uluslararası barış ve güvenliği etkileyen bölgesel ve küresel meselelerin analizini gerçekleştiren bir enstitüdür. Çalışmalarını bölgebölge tasnif ederek gerçekleştiren enstitü; nükleer faaliyetler, terörizm ve silahlı yapılanmalar, ekonomik ve sosyal alanlar olmak üzere üç ana başlık altında basılı ve çevrim içi yayınlar üretmektedir.

<https://issi.org.pk/>

İslamabad Politika Araştırma Enstitüsü

Islamabad Policy Research Institute

1999 yılında kurulan enstitü Pakistan'daki uluslararası ilişkiler, stratejik çalışmalar, yönetim, kamu politikası, hukuk ve ekonomi dahil olmak üzere ulusal güvenliğin tüm yönlerinde çalışmalar yürüten düşünce kuruluşlarından biridir.

<https://ipripak.org>

İslami İşler ve Hayır Faaliyetleri Departmanı

Islamic Affairs and Charitable Activities Department

Dubai'deki İslami İşler ve Yardım Faaliyetleri Departmanı (IACAD), Departmanın kurulmasına ilişkin 2011 tarihli (2) sayılı Kanuna göre Dubai Emirliği'ndeki İslami faaliyetler ve hayır işleri için genel politikayı hazırlamaktan sorumludur. İslami bilgiyi yaymak ve dini farkındalığı geliştirmek için çalışmaktadır. Bakanlık, dini kayıtların, basımın ve dağıtımın yanı sıra müfredatın geliştirilmesini, Hicri takviminin hazırlanmasını ve basılmasını sağlar.

www.iacad.gov.ae

Kosova Demokratik Enstitüsü

Instituti Demokratik Kosoves

Kosova Demokratik Enstitüsü vatandaşları şeffaflık ve kamusal hesap verebilirlik talep etmeleri ve politika oluşturmaya dahil olmaları için teşvik etmektedir. Meclisin çalışmalarını yakından izler ve uzmanlar tarafından analiz ve araştırma sağlayarak kanunların kalitesini iyileştirir.

<https://kdi-kosova.org/en/>

Körfez Araştırma Merkezi

Gulf Research Centre

2000 yılında Abdülaziz Sager tarafından kurulan Körfez Araştırmalar Merkezi, İran, Irak ve Yemen de dahil olmaz üzer körfez ülkelerinin her alandan araştırılmasına hizmet eden bir kurumdur. Misyonunu uluslararası arenada körfez araştırmaları alanında lider düşünce kuruluşu olarak belirlemiştir. Bölgesel barış ve istikrara hizmet etmek adına küresel ve bölgesel gelişmeler ışığında araştırmalar yapmaktadır. Bu doğrultuda yayınlar yapmakla birlikte seminerler ve çalıştaylar organize etmektedir.

<https://www.grc.net/>

Kral Abdullah Petrol Çalışmaları ve Araştırmalar Merkezi

King Abdullah Petroleum Studies and Research Centre

Küresel enerji ekonomisi alanında bağımsız araştırmalar yürütmek üzere kâr amacı gütmeyen bir kurum olarak kurulmuştur On beş farklı milletten oluşan uluslararası bir uzman araştırmacılar grubuna sahiptir. Yüksek oranda enerji ihraç edilen bölgelerde araştırmalar yürüterek enerji politikaları geliştirilmesi üzere yayınlar yapmaktadır.

<https://www.kapsarc.org/>

İslam Dünyası Üniversiteler Federasyonu

Federation of the Universities of Islamic World

İslam Dünyası Eğitim, Bilim ve Kültür Kuruluşu (The Islamic World Educational, Scientific and Cultural Organization-ISESCO) çatısı altında kurulan kurum 1987 yılında Rabat'ta kurulmuştur. İslam ümmetinin kalkınmasını sağlamayı ve Müslüman toplumların ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlamaktadır. Eğitim, bilim, kültür ve teknoloji alanlarında iş birlikleri yapmakta ve üye Üniversitelerde Kur'an-ı Kerim dilinin ve İslam kültürünün öğretimini teşvik etmektedir.

<http://www.fumi-fuiw.org/en/>

Lübnan Çalışmaları Merkezi

1984 yılında kurulan Lübnan Araştırmaları Merkezi 2012 yılında Lübnan'da bir ofis açtı ve şu anda Lübnan Amerikan Üniversitesine bağlı çalışmalarını sürdürmektedir. Mülteciler ve toplumsal hareketler üzerine çalışmalar yapmakta ve etkinlikler düzenlemektedir.

<https://lebanesestudies.com/>

Lübnan Politika Çalışmaları Merkezi

The Lebanese Centre for Policy Studies

1989'da kurulan Lübnan Politika Araştırmaları Merkezi, misyonu Lübnan ve Arap bölgesinde yönetişimi iyileştiren politikalar üretmek ve savunmak olan ve bağımsız olarak yönetilen, kar amacı gütmeyen, hükümet dışı bir düşünce kuruluşudur.

<https://www.lcps-lebanon.org/about.php>

Mağrip Ekonomik Forumu

Magrep Economic Forum

Mağrip Ekonomik Forumu, Mağrip bölgesindeki ekonomik ve sosyal kalkınmayı desteklemek amacıyla 2011 yılında kurulmuş bağımsız bir düşünce kuruluşudur. Misyonu, Mağrip'te sürdürülebilir ekonomik ve sosyal kalkınmayı hızlandırmak için çeşitli aktörleri bir araya getirmek ve harekete geçirmektir. Kurumun çeşitli araştırma-yayın, seminer, konferans faaliyetleri bulunmaktadır.

<https://www.magef.org/>

Malezya Strateji ve Uluslararası Çalışmalar Enstitüsü

Institute of Strategic and International Studies (ISIS) Malaysia

ISIS Malezya; ekonomi, dış politika, Güneydoğu Asya güvenlik çalışmaları, sosyal politikalar, teknoloji ve inovasyon, bankacılık ve finans konularında araştırmalar gerçekleştiren bir düşünce kuruluşudur. Gerçekleştirdiği araştırmaları raporlaştırarak yayımlamakta ve politika yapım sürecine etki etmektedir.

<https://www.isis.org.my/>

Malezya Uluslararası İslam Üniversitesi

International Islamic University of Malaysia

1983 yılında kurulan bünyesinde birçok İslami araştırma merkezi faaliyet göstermektedir. Bunlar Uluslararası İslami Düşünce ve Medeniyet Enstitüsü (ISTAC-IIUM), Uluslararası Müslüman Birliği Enstitüsü, Uluslararası İslami Bankacılık ve Finans Enstitüsü, Uluslararası Helal Araştırma ve Eğitim Enstitüsü'dür.

www.iium.edu.my

Malezya İslami Anlayış Enstitüsü

Institut Kefahaman Islam Malaysia

Stratejik sorunlar, küreselleşme ile ilgili sorunlar, İslami ekonomik sistemin uygulanması, İslami hukuk sisteminin uygulanması, dinler arası ilişkiler, bilim ve teknolojiye dayalı gelişme, biyoetik, çevre sorunları, insan hakları sorunları, sosyo-ekonomik ve politik sorunlar çalışma konularını oluşturur.

www.ikim.gov.my

Malezya Müslüman Gençlik Hareketi

Angkatan Belia Islam Malaysia (ABIM)

1971'de Malezya Kebangsaan Üniversitesi İslami Araştırmalar Fakültesi tarafından kurulmuştur. Başlangıçta Müslüman gençlik aktivizmini yoğunlaştırma çabalarıyla karakterize edilse de daha sonra eğitim alanına yönelerek araştırma ve analiz çalışmalarına odaklanmaktadır.

<http://www.abim.org.my/>

Markfiel Yüksek Eğitim Enstitüsü

Markfield Institute of Higher Education

Enstitü, eleştirel bir İslam anlayışına sahip bilim insanları yetiştirmek amacıyla 2000 yılında kurulmuştur. İslami ekonomisi ve finans, İslami çalışmalar, İslami eğitim, İslam ve sürdürülebilir kalkınma ve Müslüman vaizliği alanlarında uzman kadroya sahiptir. Enstitü, çağdaş insan hakları, sosyal adalet, insan refahı ve demokratik vatandaşlık hakkında çalışmalar yapmaktadır.

<https://www.mihe.ac.uk/index.php/about/>

Muhammediye Hareketi

Muhammadiyah Movement

Muhammadiyah Hareketi, Endonezya'daki önemli bir İslami sivil toplum örgütüdür. Örgüt, 1912 yılında Yogyakarta şehrinde Ahmed Dahlan tarafından reformist bir sosyo-dini hareket olarak kuruldu.

<https://muhammadiyah.or.id>

Nahdlatul Ulama

2014 yılında kurulan Endonezya Nahdlatul Ulama Üniversitesi, Jakarta'nın büyük metropolü Jakarta SCR'de bulunan özel bir yüksek öğrenim kurumudur. UNU Endonezya, öğrencilere idari hizmetlerin yanı sıra akademik ve akademik olmayan birçok tesis ve hizmet de sunmaktadır.

<http://www.nu.or.id/>

NGO AKTIV

NGO AKTIV, 2009 yılında Mitrovica'da kurulmuştur. Kosova'nın siyasala ve sosyal açıdan gelişmesini sağlamakta ve birçok yerel ve uluslararası STK ile iş birliği yapmaktadır.

<http://ngoaktiv.org/>

OSCE Akademi

2002 yılında kurulmuş olan araştırma merkezi; Orta Asya devletleri arasında bölgesel iş birliğini, çatışmayı önleme ve iyi yönetişimi teşvik etmek amaçlarıyla akademik çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

<http://www.osce-academy.net>

Oxford İslam Çalışmaları Merkezi

Oxford Center for Islamic Studies

Oxford İslam Araştırmaları Merkezi Oxford İslami Araştırmalar Merkezi 1985'te kurulmuştur. Merkezin yönetimi, dünyanın dört bir yanından akademisyenler ve devlet adamlarından oluşan bir Mütevelli Heyeti ve Konsey tarafından aday gösterilen Oxford Üniversitesi temsilcileri tarafından yönetilmektedir.

<https://www.oxcis.ac.uk/about-us>

Özgürlüğün Minaresi Enstitüsü

Minaret of Freedom Institute

Özgürlüğün Minaresi Enstitüsü hem Müslümanları hem de gayrimüslimleri özgürlüğün önemini anlatmak için 1993 yılında kurulmuştur. İslami inançlar ve uygulamalarla ilgili çarpıtmalara ve yanlış anlamaları önlemeyi ve modern değerlerin İslam'la ilişkili olduğunu savunmaktadır.

www.minaret.org

Pal-Think Stratejik Çalışmalar Merkezi

Pal- Think Strategic Research Centre

Pal-Think Stratejik Çalışmalar Merkezi, Filistin toplumunun kamusal tartışmaları için zemin oluşturmak amacıyla kurulmuş bir araştırma merkezidir. Pal-Think sivil toplumun güçlendirilmesi adına projeler oluştururken bunun yanında Ortadoğu ve Filistin meselesi hakkında araştırmalar yapmaktadır. Genç Filistinlilerin kamusal meselelere müdahilietini artırmak ve Gazze'deki sivil toplumun güçlendirilmesine katkı sağlamak kurumun temel amaçları arasında yer almaktadır. Bu doğrultuda kurum, raporlar ve makaleler yayınlamakla birlikte ara buluculuk görevlerini de yerine getirmektedir.

<http://palthink.org/>

Yeni Güney Politika Merkezi (PCNS)

Policy Centre for the New South

Yeni Güney Politika Merkezi (PCNS), Küresel Güney'in ayrılmaz bir parçası olarak Fas'a ve Afrika'nın geri kalanı için ekonomik ve sosyal kamu politikalarının geliştirilmesine katkıda bulunmayı amaçlayan Faslı bir düşünce kuruluşudur. "Küreselleşmede Yeni Güney", "Karşılıklı Bağımlık Ülkesinde Otonom Bir Afrika İnşa etmek", "Fas Ekonomisini Yeniden Düşünmek", "Yeni Küreselleşmede Afrika'nın Varlığını Yeniden Düşünmek" adlı araştırma programları bulunmaktadır. Bu doğrultuda kitap, makale, politika notu, yıllık raporlar, görüş yazıları yayımlanmaktadır.

<https://www.policycenter.ma/>

RASANAH Uluslararası İran Çalışmaları Enstitüsü

International Institute for Iranian Studies

RASANAH Uluslararası İran Araştırmaları Enstitüsü Suudi Arabistan merkezli kurum İran'ın iç ve dış meseleleri hakkında araştırmalar yapmak ve bunu yayınlamayı esas almış bir kurumdur. İran'daki gelişmeleri takip etmek ve iki ülke arasında partnerlik kurmak amaçları arasındadır.

<https://rasanah-iiis.org/>

Siyasal ve Uluslararası Çalışmalar Enstitüsü

Institute for Political and International Studies

İran Dışişleri Bakanlığına bağlı olarak 1983'te kurulmuştur. İran İslam Cumhuriyeti'nin dış politikasına yönelik projeler yürütmekle birlikte, uluslararası ilişkiler konusunda uygulamalı araştırmalar yapmaktadır.

<https://ipis.ir/en>

Strateji ve Uluslararası İlişkiler Merkezi

Centre for Strategic and International Studies (CSIS)

Stratejik ve Uluslararası İlişkiler Merkezi (CSIS) Jakarta'da 1971 yılında kurulmuştur. Bağımsız, kâr amacı gütmeyen kuruluş yerel ve uluslararası konularda politika odaklı çalışmalara odaklanmaktadır. Kurumun misyonu politika odaklı araştırmalar, diyalog ve kamuoyu tartışmaları yoluyla politika üretimine katkı sağlamaktır. Kurum Endonezya ve bölge için üretilecek uzun vadeli planlama ve vizyonun bölgesel ve uluslararası gelişmeler de dahil olmak üzere ekonomik, politik ve sosyal konuların derinlemesine anlaşılması gerektiğini öne sürmektedir.

<https://www.csis.or.id>

Harvard Üniversitesi Orta Doğu Çalışmaları Merkezi

The Centre for Middle Eastern Studies Harvard University

1954 yılında kurulan merkez, ABD'de Orta Doğu hakkında çalışmalar yapan ilk merkezdir. Merkez bünyesinde Orta Doğu ve İslam araştırmaları yürütülmektedir.

<https://cmes.fas.harvard.edu/history>

Muhammediye Araştırmacıları Birliği

الرابطة المحمدية للعلماء

İslam'ın hükümlerini ve değerlerini yaymak ve toplumda İslami, bilimsel ve kültürel yaşamın yeniden canlanmasını sağlamak için çalışmalar yürüten dernek, "Vizyon" adlı bir akademik yayın dergisiyle birlikte birçok araştırma merkezine sahiptir.

<https://www.arrabita.ma/>

Tabah Vakfı

Tabah Foundation

Tabah Vakfı, topluma faydalı, akılcı bir yaklaşım benimsemeleri için kanaat önderlerine öneriler sunan ve kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur. Aynı zamanda İslam'ın yüce değerlerine hizmet eden ve bir medeniyet olarak ihtişamını öne çıkaran uygulamalı proje ve araştırmalar yapmaktadır.

<https://www.tabahfoundation.org/>

Birleşik Arap Emirlikleri'nde Uluslararası Özgürlük

The International Campaign for Freedom in the United Arab Emirates (ICFUAE)

17 Nisan 2015 tarihinde siyasi tutukluların haklarını savunmak için kuruldu. Kurumi ülkedeki insan hakları ihlallerini takip edip raporlamakta ve çeşitli kampanya ve aktivist faaliyetler yürütmektedir.

www.icfuae.org.uk

Umman İnsan Hakları Merkezi

The Omani Centre for Human Rights

Umman'daki insan hakları sorunlarını izleyen ve belgeleyen, sivil toplum kuruluşu. Merkez Birleşik Krallık merkezlidir. Misyonu insan hakları ihlallerini izlemek ve toplumun tüm kesimleri arasında insan hakları bilincini teşvik etmektir. İnsanların görüş, din ve inanç farklılıklarına bakılmaksızın kendilerini ifade ettikleri bir Umman için çalışırlar. Merkez insan hakları konusunda dernek ve STK'ları destekler. Merkez, bu konu hakkında çalıştay ve konferanslar düzenlemektedir.

<https://ochroman.org/eng/>

Filistin Uluslararası İlişkiler Araştırmaları Akademik Topluluğu

Palestinian Academic Society for the Study of Human Rights

Filistin Uluslararası İlişkiler Araştırmaları Derneği, Mart 1987'de Dr. Mehdi Abdul Hadi ve bir grup Filistinli akademisyen tarafından kuruldu. PASSIA, Filistin Sorununu ulusal, Arap ve uluslararası bağlamlarında akademik araştırma, diyalog, eğitim ve yayın yoluyla sunmayı amaçlamaktadır. PASSIA, kapasite, beceri ve uzmanlık geliştiren eğitim programları ve seminerler yoluyla genç Filistinlileri güçlendirmeyi hedeflemektedir. Bu doğrultuda kurum, Araştırma ve Çalışmalar, Yuvarlak Masa Toplantıları, Dinlerarası Diyalog, Uluslararası İlişkilerde Eğitim ve Öğretim, Sivil Toplumun Güçlendirilmesi ve Kudüs Sorunu alanlarında çalışmalarını yürütmektedir.

<http://www.passia.org/>

Tunus Ekonomik ve Sosyal Haklar Forumu

Tunisian Forum for Social and Economic Rights

Tunus Ekonomik ve Sosyal Haklar Forumu Mağrip, Akdeniz ve Arap iş birliğini güçlendir-mek; sivil toplumun rolünü sağlamlaştırmak, yolsuzlukla mücadele ve kamu varlıklarını ko-rumak amacıyla kurulmuş bir araştırma merkezidir. Tununs'un siyasî, sosyal ve ekonomik gündemini takip edip raporlamalar yapmaktadır.

<https://ftdes.net/en/qui-sommes-nous/>

Uluslararası İslam Düşünce Enstitüsü

The International Institute of Islamic Thought

1981 yılında İsmail al Faruki ve Enver İbrahim tarafından kurulan Uluslararası İslam Düşün-ce Enstitüsü, Müslüman dünyadaki ilim insanı, araştırmacı ve akademisyenlerin katkılarıyla her bir akademik disiplinde "bilginin İslamileştirilmesi" terminolojisini uygulamaya çalış-maktadır. Enstitü İngilizce, Arapça, Fransızca ve diğer birçok dillerde yayınlar yapmaktadır.

<https://iiit.org/en/home/>

UMAM Dokümantasyon ve Araştırma

UMAM Documentation and Research

UMAM 2005 yılında Lübnan'da bir grup arkadaş tarafından kuruldu. Kuruluşundan bu yana geçen yıllarda, özellikle Arap Baharı'nın ortaya çıkmasından sonra çalışmalarında bölgesel meselelere dair çalışmalar yürütmektedir.

<https://www.umam-dr.org/>

Birleşmiş Milletler Irak

United Nations Iraq

BM'nin Irak bölgesinde yer alan kuruluşudur. Irak'taki Birleşmiş Milletler iki saha misyonundan (UNAMI ve UNITAD) oluşmakta ve bunlara bağlı olarak BM Ajansları, Fonlar ve Programları bu-lunmaktadır. UNAMI'nin görevi Irak hükümetine ve halkına bir dizi konuda tavsiyelerde bulun-mak ve yardımcı olmaktır. Kuruluş Irak'taki kalkınma ve insani meselelere odaklanmaktadır.

<https://iraq.un.org/>

Birleşmiş Milletler Yakın Doğu'daki Filistinli Mültecilere Yardım ve Çalışma Ajansı

The United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees (UNRWA)

1948 Arap-İsrail çatışmasının ardından UNRWA Filistinli mültecilere yardım desteği için 1949 yılında kurulmuş ve 1950 yılında faaliyete başlamıştır. Filistin mülteci sorununa bir çözüm bulunamaması nedeniyle BM Genel Kurulu, UNRWA'nın görev süresini defalarca yenilemiş ve en son 30 Haziran 2023'e kadar uzatmıştır.

<https://www.unrwa.org/>

Ulusal İnsan Hakları Derneği

National Society for Human Rights

Suudi Arabistan'da devlet merkezli bir kurum olarak faaliyetini sürdüren kurum 2004 yılında kurulmuştur. İslam hukukuna uygun bir şekilde insan haklarını sürdürmeyi amaçlamaktadır.

<https://nshr.org.sa/en/>

Birleşmiş Milletler Libya Destek Misyonu

United Nations Support Mission in Libya

UNSMIL, çatışma sonrası dönemde ülkenin yeni otoriteye geçiş sürecini desteklemek için Libya resmi makamlarının talebi üzerine, 2009 BM Güvenlik Konseyi kararıyla 16 Eylül 2011'de kurulan özel bir entegre kurumdur. Libya'da politik meseleler, insan hakları, geçiş dönemi adaleti, demobilizasyon, kalkınma, kadınların güçlendirilmesi üzerine çalışmalar yapmaktadır.

<https://unsmil.unmissions.org/>

Malezya İslam Bankacılığı ve Finansı Enstitüsü

Islamic Banking and Finance Institute Malaysia (IBFIM)

IBFIM, İslami finans değerlerini ve ilkelerini pratiğe aktarmak, küresel İslami finans platformu olmak ve İslami finansın küresel çapta geliştirilmesi için çalışmalar yürütmektedir.

<https://ibfimonline.com/>

MÜSLÜMAN DÜNYADAN FİKRİ BİRİKİMLER

Müslüman Dünyadan Fikrî Birikimler Bülteni, İLKE Vakfı Toplumsal Düşünce ve Araştırmalar Merkezi tarafından Müslüman Toplumlarında Düşünce ve Hareketler Projesi kapsamında aylık olarak yayımlanıyor. Proje kapsamında her ay 43 ülkeden yaklaşık 250 sivil toplum, araştırma ve düşünce kuruluşunun yazılı ve sözlü faaliyetleri taranıyor ve bültende değerlendiriliyor. Müslüman dünyanın gündemine dair oluşturulan bu envanter ışığında, önemli görülen konular hakkında analiz metinlerine yer veriliyor. Hem güncel gelişmelere hem de literatüre atıfla yazılan analizlerde Müslüman toplumların meseleleri mukayeseli ve bütüncül bir perspektifle inceleniyor.

İLKE
ilim kültür eğitim vakfı

todam
TOPLUMSAL DÜŞÜNCE VE ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

Adres: Aziz Mahmut Hüdayi Mah. Türbe Kapısı Sk. No: 13 Üsküdar/ İstanbul

Telefon: +90 216 532 63 70 E-posta: todam@ilke.org.tr Web: ilke.org.tr/todam